

*Wydział do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi,
Przestępstwom z Nienawiści oraz Wsparcia Działań
w ramach Polityki Bezpieczeństwa Wewnętrznego w UE*

*Departament Porządku Publicznego
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji*

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI KRAJOWEGO PLANU DZIAŁAŃ PRZECIWKO HANDLOWI LUDŹMI NA LATA 2022-2024

za rok 2024

Warszawa, marzec 2024 r.

Wstęp	5
Część I	6
Koordynacja działań	6
I.1. Organizacja spotkań członków Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi oraz grup roboczych powołanych w ramach Zespołu	6
I.2 Organizacja spotkań członków Wojewódzkich Zespołów do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi .	6
Część II	9
Działania szkoleniowo-informacyjne.....	9
II.1 Działania edukacyjno-informacyjne poruszające problematykę handlu ludźmi, skierowane do ogółu społeczeństwa, w tym kampanie informacyjne	9
II.2 Opracowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych na temat zjawiska handlu ludźmi, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska handlu dziećmi, w tym przygotowanie materiałów informacyjno-edukacyjnych do wykorzystania przez nauczycieli i uczniów	14
II.3 Upowszechnienie wiedzy nt. zjawiska handlu ludźmi wśród młodzieży szkolnej oraz osób poszukujących pracy poprzez organizację spotkań informacyjnych	18
II.4 Organizacja obchodów Europejskiego Dnia przeciwko Handlowi Ludźmi m. in. w szkołach policyjnych i ośrodkach szkolenia Straży Granicznej oraz KWP/KSP, a także podległych im jednostkach organizacyjnych Policji oraz wśród młodzieży szkolnej, jak również organizacja konferencji	26
II.5 Promowanie i wdrażanie Kodeksu Postępowania (Code of Conduct) mającego na celu ochronę dzieci przed komercyjnym wykorzystaniem seksualnym w turystyce	32
II.6 Wzmocnienie współpracy z instytucjami organizującymi targi pracy celem upowszechnienia wiedzy o handlu ludźmi oraz popularyzacji zasad postępowania, które służą minimalizacji ryzyka wystąpienia tego zjawiska	33
II.7 Budowanie świadomości zagrożenia wyzyskiem i pracą przymusową np. poprzez akcję plakatową, spotkania informacyjne.....	37
II.8 Opracowanie materiałów informacyjnych oraz realizacja spotkań informacyjnych i warsztatów dla przedsiębiorców z zakresu procedur należytej staranności w obszarze praw człowieka w biznesie. Działania uwzględniać będą problematykę zjawiska handlu ludźmi do pracy przymusowej oraz obowiązków firm w świetle nowych przepisów dotyczących rozwijania procedur należytej staranności w obszarze środowiska i praw człowieka.....	40
Część III	42
Wsparcie i ochrona ofiar	42
III.1 Organizacja i monitorowanie realizacji zadania publicznego pod nazwą „Prowadzenie Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla ofiar handlu ludźmi”	42
III.2 Opracowanie i upublicznienie zasad funkcjonowania Krajowego Mechanizmu Referencyjnego (<i>National Referral Mechanism</i>) dla ofiar handlu ludźmi – kontynuacja prac.....	44
III.3 Opracowanie Programu wsparcia i ochrony małoletnich ofiar handlu ludźmi i jego wdrożenie – kontynuacja prac	44
III.4 Opracowanie katalogu uprawnień przysługujących ofierze handlu ludźmi i jego tłumaczenie na języki ofiar oraz publikacja – kontynuacja prac.....	45
Część IV	45
Ściganie przestępstwa handlu ludźmi	45
IV.1 Organizacja spotkań przedstawicieli Straży Granicznej i Państwowej Inspekcji Pracy zaangażowanych w realizację kontroli legalności zatrudnienia na terytorium RP, z uwzględnieniem problematyki handlu ludźmi i pracy przymusowej oraz wspólne prowadzenie kontroli	45
IV.2 Spotkania z polskimi oficerami łącznikowymi oraz akredytowanymi w Polsce w celu wzmocnienia współpracy i wymiany informacji w zakresie zwalczania zjawiska handlu ludźmi	47

IV.3	Opracowanie podręcznika dla organów wymiaru sprawiedliwości oraz organów ścigania, a także innych organów zaangażowanych w zwalczanie handlu ludźmi, w zakresie dotyczącym postępowania w sprawach o handel ludźmi oraz jego publikacja – kontynuacja prac	47
IV.4	Opracowanie wytycznych dla inspektorów pracy, w zakresie metodyki prowadzenia czynności kontrolnych w sprawach, w których zachodzi podejrzenie handlu ludźmi, w szczególności pracy przymusowej oraz ich wdrożenie – kontynuacja prac	47
IV.5	Ewaluacja i ewentualna aktualizacja <i>Algorytmu postępowania dla funkcjonariuszy organów ścigania w przypadku ujawnienia przestępstwa handlu ludźmi oraz Algorytmu identyfikacji i postępowania wobec małoletniej ofiary handlu ludźmi dla funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej</i>	48
IV.6	Analiza danych oraz stworzenie ujednoliconego systemu zbierania danych w zakresie realizowanych postępowań o handel ludźmi oraz wyroków sądowych	48
Część V		50
Działania szkoleniowe		50
V.1	Warsztaty dla funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej i prokuratorów, dotyczących współpracy w zakresie ścigania sprawców przestępstw handlu ludźmi, wymiany doświadczeń, najlepszych praktyk oraz analizy orzecznictwa w sprawach o handel ludźmi	50
V.2	Warsztaty szkoleniowe dla policjantów z komórek organizacyjnych Policji właściwych do walki z handlem ludźmi komend wojewódzkich/Stołecznej Policji i CBŚP celem wymiany doświadczeń i informacji	50
V.3	Warsztaty szkoleniowe dla koordynatorów z komend miejskich policji/komend rejonowych policji/komend powiatowych policji oraz dla funkcjonariuszy służby prewencyjnej dotyczące problematyki handlu ludźmi	51
V.4	Szkolenia dla funkcjonariuszy Straży Granicznej w ramach kompleksowego systemu szkoleń na temat handlu ludźmi	52
V.5	Warsztaty szkoleniowe poświęcone kryminalistycznym, kryminologicznym i prawnym aspektom handlu ludźmi dla kuratorów sądowych, sędziów i prokuratorów	53
V.6	Realizowanie tematyki handlu ludźmi (w ramach modułu przestępstw przeciwko wolności) w ramach aplikacji sędziowskiej i aplikacji prokuratorskiej, a także w ramach aplikacji uzupełniających	54
V.7	Specjalistyczne szkolenia m. in. dla pracowników pomocy społecznej	54
V.8	Specjalistyczne szkolenia dla pracowników zajmujących się legalizacją pobytu, kadry ośrodków interwencji kryzysowej, operatorów numerów alarmowych w centrach powiadamiania ratunkowego, pracowników urzędów pracy (doradców zawodowych i pośredników pracy), policjantów dzielnicowych oraz szkoleń dla członków Wojewódzkich Zespołów do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, a także innych zainteresowanych służb w zakresie identyfikacji ofiar handlu ludźmi, interwencji kryzysowej, zasad postępowania z ofiarami handlu ludźmi oraz zasad współdziałania z innymi instytucjami	55
V.9	Warsztaty szkoleniowe nt. zjawiska handlu ludźmi dla polskiego personelu konsularnego krajów docelowych polskich ofiar handlu ludźmi identyfikowanych za granicą	56
V.10	Szkolenia dla pracowników Urzędu ds. Cudzoziemców przeprowadzających wywiady z osobami ubiegającymi się o ochronę międzynarodową i pracujących w ośrodkach dla cudzoziemców na temat identyfikacji ofiar handlu ludźmi, prowadzenia wywiadów oraz przeciwdziałania zjawisku pracy przymusowej	56
V.11	Szkolenia dla inspektorów pracy nt. zjawiska handlu ludźmi do pracy przymusowej	57
Część VI		59
Badania dot. problematyki handlu ludźmi/Ewaluacja działań		59
VI.1	Opracowywanie i upowszechnianie analiz ilościowych i jakościowych dotyczących przestępstwa handlu ludźmi, w tym corocznych raportów na temat handlu ludźmi w Polsce	59
VI.2	Opracowywanie i upowszechnianie raportów i wkładów do raportów dla KE, Rady Europy (GRETA) oraz innych instytucji międzynarodowych	59

VI.3	Monitoring sytuacji ofiar handlu ludźmi	60
VI.4	Kontynuacja i rozwój współpracy międzynarodowej	60
VI.5	Uwzględnienie problematyki zwalczania i zapobiegania handlowi ludźmi w działaniach na rzecz budowania zdolności do zarządzania tymi zjawiskami w partnerskich państwach trzecich zgodnie z podjętymi przez Polskę zobowiązaniami (Procesy Praski, Budapeszteński, Rabacki, Chartumski, Partnerstwa na rzecz mobilności itp.)	63
VI.6	Analiza problematyki właściwej oceny prawno-karnej przestępstw zmuszania do prostytucji osób małoletnich, nakłaniania ich do prostytucji, czerpania korzyści z uprawiania prostytucji przez osoby małoletnie jak również wykorzystywania w żebractwie osób małoletnich w odniesieniu do handlu ludźmi	63
Część VII		64
Zmiany legislacyjne		64
VII.1	Zakończenie prac analitycznych nad potrzebą wprowadzenia do Kodeksu karnego definicji pracy przymusowej lub odrębnego przestępstwa doprowadzenia do wykonywania takiej pracy, a w razie potwierdzenia takiej potrzeby – kontynuacja prac nad projektem przepisów nowelizujących Kodeks karny w zakresie tego zjawiska	64
VII.2	Analiza potrzeby stworzenia ustawy o przeciwdziałaniu handlowi ludźmi	64
FINANSOWANIE		65
PODSUMOWANIE		66

Wstęp

Sprawozdanie zostało przygotowane przez Wydział do spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, Przestępstwom z Nienawiści oraz Wsparcia Działań w ramach Polityki Bezpieczeństwa Wewnętrznego w UE w Departamencie Porządku Publicznego MSWiA, na podstawie wkładów przekazanych przez podmioty wchodzące w skład Międzyresortowego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi oraz instytucje reprezentujące Wojewódzkie Zespoły do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, a także w oparciu o informacje własne.

Celem sprawozdania jest przedstawienie zrealizowanych w 2024 r. zadań przewidzianych w Krajowym Planie Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi na lata 2022-2024. Z uwagi na szeroki zakres oraz ilość podejmowanych w kontekście handlu ludźmi działań, a także liczbę zaangażowanych podmiotów, w sprawozdaniu w poszczególnych sekcjach ujęto wybrane przykłady.

Głównym czynnikiem determinującym działania podejmowane w 2024 roku przez podmioty realizujące zadania z zakresu przeciwdziałania handlowi ludźmi, nadal pozostawał utrzymujący się konflikt na Ukrainie oraz związana z nim duża liczba przebywających w Polsce uchodźców z Ukrainy. Osoby doświadczające trudności ekonomicznych, izolacji społecznej oraz braku stabilizacji życiowej, ze szczególnym uwzględnieniem małoletnich bez opieki, częściej niż inni mogą stać się ofiarami handlu ludźmi, dlatego też wiele działań o charakterze prewencyjno-edukacyjnym kierowanych było do tej grupy osób.

Wśród najczęściej identyfikowanych w Polsce w 2024 roku ofiar handlu ludźmi, nadal dominowali obywatele Ameryki Łacińskiej wykorzystywani w pracy i w usługach o charakterze przymusowym. W odpowiedzi na tę sytuację, jednym z priorytetowych kierunków działań określonych w Krajowym Planie Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi było systematyczne podnoszenie świadomości w zakresie praw pracowniczych oraz zagrożeń jakie niesie ze sobą handel ludźmi, zarówno wśród potencjalnych pracowników, jak i pracodawców.

Biorąc pod uwagę transgraniczny charakter przestępstwa handlu ludźmi, szczególne znaczenia nadal odgrywała intensyfikacja współpracy międzynarodowej. W roku 2024 położono nacisk na rozwój wspólnych inicjatyw oraz wymianę dobrych praktyk między państwami, co stanowiło jeden z istotnych elementów w budowaniu efektywnego systemu przeciwdziałania temu zjawisku.

Do głównych osiągnięć na poziomie centralnym należy zaliczyć:

- powołanie grupy *ad hoc* ds. opracowania projektu ustawy o przeciwdziałaniu i zwalczaniu handlu ludźmi, powołanej w dniu 15 listopada przez Przewodniczącego Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, Sekretarza Stanu w MSWiA, Pana Czesława Mrocza. Celem prac grupy jest przygotowanie projektu niezbędnego do rozpoczęcia procesu legislacyjnego, którego efektem będzie wejście w życie jednego, kompleksowego aktu prawnego regulującego kwestie związane z przeciwdziałaniem i ściganiem przestępstwa handlu ludźmi, jak również wsparciem i ochroną ofiar;
- przyjęcie *Uchwałę nr 2* przez Zespół do spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi Krajowego Mechanizmu Referencyjnego, którego stworzenie wynikało z potrzeby rozszerzenia możliwości wspólnego działania oraz zintensyfikowania prac związanych z przeciwdziałaniem handlowi ludźmi oraz wsparciem i ochroną ofiar, a także z rekomendacji międzynarodowych.

Część I

Koordinacja działań

I.1. Organizacja spotkań członków Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi oraz grup roboczych powołanych w ramach Zespołu

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z członkami Zespołu

Termin: 2024 r.

Miernik: 2 posiedzenia/77 uczestników; 2 spotkania grup roboczych/40 uczestników

W okresie sprawozdawczym odbyły się **dwa posiedzenia Międzyresortowego Zespołu do spraw przeciwdziałania Handlowi Ludźmi**, powołanego na podstawie Zarządzenia nr 392 Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 września 2023 r.:

- I posiedzenie (**9 kwietnia – 33 uczestników**);

Celem spotkania było zaprezentowanie i omówienie obecnej formuły współpracy, przyjęcie uchwał w sprawie Regulaminu Pracy Zespołu oraz Krajowego Mechanizmu Referencyjnego oraz powołanie dwóch stałych grup roboczych: grupy roboczej ds. wsparcia ofiar handlu ludźmi oraz grupy roboczej ds. przygotowania Krajowego Planu Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi oraz monitorowania jego realizacji.

- II posiedzenie (**15 listopada – 40 uczestników**);

Celem spotkania była prezentacja stanu realizacji prac nad projektem Krajowego Planu Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi na lata 2025-2027 oraz omówienie wstępnych założeń i kluczowych wyzwań związanych z przygotowaniem kompleksowej ustawy regulującej przeciwdziałanie i zwalczanie handlu ludźmi.

W 2024 r. odbyły się **dwa spotkania** następujących **grup roboczych**:

- spotkanie stałej grupy roboczej ds. Krajowego Planu Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi oraz monitorowania jego realizacji (**27 czerwca – 22 uczestników**);

Celem spotkania było omówienie stopnia realizacji poszczególnych punktów KPD oraz wyszczególnienie tych wymagających podjęcia działań do końca 2024 r.

- spotkanie stałej grupy roboczej ds. wsparcia ofiar handlu ludźmi (**4 lipca - 18 uczestników**);

Celem spotkania było omówienie współpracy organizacji pozarządowych z instytucjami w obszarze wsparcia i ochrony ofiar handlu ludźmi.

Istotnym elementem realizacji zadania, było powołanie w dn. 15 listopada przez Przewodniczącego Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, Sekretarza Stanu w MSWiA, Pana Czesława Mroczka, nowej **grupy roboczej ad hoc ds. opracowania projektu ustawy o przeciwdziałaniu i zwalczaniu handlu ludźmi**. Realizacja prac w ramach nowo powołanej grupy roboczej stanowi jeden z priorytetów przewidzianych na 2025 r.

I.2 Organizacja spotkań członków Wojewódzkich Zespołów do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Wojewódzkimi Zespołami ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi

Termin: 2024 r.

Miernik: 27 spotkań

W 2024 r. Ministerstwo SWiA zorganizowało **dwa, stacjonarne spotkania** z przedstawicielami Wojewódzkich Zespołów ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi. Wydarzenia miały miejsce w dniach **4 czerwca i 12 grudnia** w siedzibie Ministerstwa SWiA w Warszawie.

Istotnym efektem czerwcowego spotkania było stworzenie przez MSWiA wspólnej **cyfrowej platformy gromadzenia oraz wymiany informacji i narzędzi** przy podejmowaniu działań profilaktycznych, prewencyjnych i dydaktycznych. Platforma powstała na dedykowanym dysku należącym do Ministerstwa SWiA, do którego dostęp otrzymał przedstawiciel każdego Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi. Wśród umieszczonych materiałów znajdują się m.in. ulotki, plakaty, materiały z kampanii.

Poszczególne Wojewódzkie Zespoły do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi zorganizowały w roku sprawozdawczym następujące spotkania:

Dolnośląski Zespół do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 3 posiedzenia (12 marca – 14 uczestników, 13 września – 7 uczestników, 12 grudnia – 11 osób)

- o udział specjalnego gościa, Pani Allison, Prezesa Zarządu Byrd z Fundacji Unbound Now Europe, której celem jest wspieranie ocalałych z handlu ludźmi i wspomaganie społeczności w walce z handlem ludźmi;
- o prezentacja działań podejmowanych przez Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Społeczeństwa Wielokulturowego NOMADA w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi;
- o przekazanie najważniejszych informacji, omówienie bieżących działań oraz planowanych szkoleń;
- o omówienie problemów zw. z zatrudnianiem cudzoziemców w kontekście identyfikacji potencjalnych przypadków handlu ludźmi;

Kujawsko-Pomorski Zespół do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 2 posiedzenia (26 września - 20 uczestników, 17 grudnia - 16 uczestników)

- o powołanie nowych członków Zespołu oraz wybór Prezydium Zespołu;
- o omówienie podejmowanych oraz przedstawienie obecnej sytuacji w zakresie zwalczania przestępczości związanej z handlem ludźmi na terenie województwa kujawsko-pomorskiego;
- o przyjęcie planu działań na 2025 rok;

Łódzki Zespół do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 1 posiedzenie (15 listopada – 6 uczestników)

- o omówienie planowanych działań oraz przedstawienie obecnej sytuacji w zakresie zwalczania przestępczości związanej z handlem ludźmi na terenie województwa;
- o ustalenie harmonogramu prezentacji mobilnej wystawy dotyczącej przeciwdziałania handlowi ludźmi na rok 2025;

Lubuski Zespół do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 1 posiedzenie (21 maja - 23 uczestników)

- o omówienia działań podejmowanych przez Wojewódzki Zespół;
- o przedstawienia planów działania w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi oraz omówienie odnotowanych przypadków ofiar handlu ludźmi przez przedstawicieli: Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej w Krośnie Odrzańskim, Państwowej Inspekcji Pracy w Zielonej Górze, Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wielkopolskim oraz Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Gorzowie Wielkopolskim;
- o przedstawienia informacji o planowaniu i koordynowaniu przedsięwzięć dot. bezpieczeństwa publicznego;

Mazowiecki Zespół do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 2 posiedzenia (22 maja, 4 grudnia)

- o omówienie bieżących i planowanych działań oraz pojawiających się problemów i trudności w ich realizacji;
- o wskazanie nowych trendów: częstsze przypadki pojawiania się na terytorium RP potencjalnych ofiar handlu ludźmi, w tym z całych rodzin, wzrost liczby ogłoszeń prasowych dotyczących pracy o podejrzanym charakterze (obawa czy obszar ten jest monitorowany pod kątem przeciwdziałania handlowi ludźmi); problem z zakwaterowaniem ofiar;

Opolski Zespół do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 1 posiedzenie (12 lipca – 11 osób)

- o powołanie nowych członków Zespołu;
- o omówienie aktualnej sytuacji związanej z napływem i pobytem obywateli Ukrainy w województwie opolskim;
- o omówienie kierunków działań Zespołu;

Pomorski Zespół do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 4 posiedzenia (13 lutego, 21 marca, 27 maja, 17 września), w ramach posiedzeń podjęto szereg inicjatyw, m.in.:

- o organizacja 6 szkoleń i konferencji, w ramach których przeszkolono w zakresie ogólnym tematyki handlu ludźmi 1 087 osób, w tym; 947 uczniów szkół ponadpodstawowych i studentów;
- o organizacja 2 spotkań członków Zespołu z innymi instytucjami w zakresie propagowania tematyki handlu ludźmi;
- o udział członków Zespołu w audycjach radiowych, udzielanie wywiadów do prasy (łącznie 2 zdarzenia);

Podlaski Zespół do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 1 posiedzenie (18 listopada – 15 uczestników)

- o organizacja posiedzenia w formie szkolenia pn. „pn. "Doskonalenie kadr Zespołów Wojewódzkich – Szkolenia specjalistyczne w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi” przeprowadzonego przez Fundację Czas Wolności;

Zachodniopomorski Zespół do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 2 posiedzenia (30 września – 11 uczestników, 18 października – 6 uczestników)

- o powołanie nowego zarządu Zespołu;
- o obchody Europejskiego Dnia Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu;

Śląski Zespół do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 1 posiedzenie (27-28 czerwca)

- o udział w posiedzeniu II Wicewojewody Śląskiego;
- o omówienie aktualnych wyzwań w zakresie zwalczania i przeciwdziałania handlowi ludźmi;

Warmiński-Mazurski Zespół do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 1 posiedzenie (19 listopada – 23 uczestników)

- o nominacja nowych członków Zespołu;
- o organizacja posiedzenia w formie szkolenia pn. „pn. "Doskonalenie kadr Zespołów Wojewódzkich – Szkolenia specjalistyczne w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi” przeprowadzonego przez Fundację Czas Wolności;

Podkarpacki Zespół do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 2 posiedzenia (9 sierpnia – 18 uczestników, 11 września – 19 uczestników)

- o wybór Przewodniczącego Zespołu;
- o spotkanie połączone ze szkoleniem specjalistycznym dla przedstawicieli Wojewódzkich Zespołów ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi w ramach działania pn. „Doskonalenie kadr Zespołów Wojewódzkich - Szkolenia specjalistyczne w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi” realizowane przez Panią Agatę Witkowską – Prezes Fundacji Czas Wolności. W przedmiotowym szkoleniu uczestniczyło 19 członków Zespołu;
- o podpisanie przez Wojewodę Zarządzenia w sprawie zmiany składu oraz Regulaminu pracy Zespołu;

Świętokrzyski Zespół do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 1 posiedzenie (16 listopada - 20 uczestników);

Wielkopolski Zespół do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi: 3 posiedzenia (11 kwietnia, 21 maja oraz 5 września).

Poza wyżej wymienionymi posiedzeniami, Zespoły Wojewódzkie oraz poszczególni ich członkowie przez cały rok spotykali się i aktywnie uczestniczyli w wielu działaniach i wydarzeniach, zarówno w charakterze prelegentów, ekspertów jak i współorganizatorów.

Część II

Działania szkoleniowo-informacyjne

II.1 Działania edukacyjno-informacyjne poruszające problematykę handlu ludźmi, skierowane do ogółu społeczeństwa, w tym kampanie informacyjne

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z zainteresowanymi instytucjami/organizacjami

Termin: 2024 r.

Miernik: minimum **645** zorganizowanych wydarzeń/kampanii

Ministerstwo SWiA we współpracy z **Komendą Główną Straży Granicznej** przygotowało **ogólnokrajową kampanię informacyjną na temat pracy przymusowej**. Celem kampanii jest nie tylko skuteczne zwrócenie uwagi społeczeństwa na istotny problem handlu ludźmi, ale również budowanie świadomości społecznej oraz mobilizacja do podejmowania skutecznych działań zapobiegających naruszeniu praw człowieka.

W ramach kampanii opracowano oraz wydrukowano następujące materiały promocyjne i dydaktyczne, których dystrybucja do Komendy Głównej Policji, Komendy Głównej Straży Granicznej oraz Wojewódzkich Zespołów ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi rozpoczęła się pod koniec roku sprawozdawczego:

- 1 ścianka typu pop-up przeznaczona dla Komendy Głównej Policji;
- 40 rollup-ów;
- 1 000 długopisów;
- 1 000 smyczy;
- 1 000 teczek konferencyjnych;
- 9 999 plakatów;
- 500 plakatów przeznaczonych dla wybranych jednostek policji z wyznaczonym miejscem na dane kontaktowe do lokalnego koordynatora policji ds. handlu ludźmi.

Ponadto, przy okazji realizacji kampanii dodrukowano 17 000 komiksów przeznaczonych dla młodzieży, opracowanych w ramach kampanii „Nie jesteś na sprzedaż”.

Łącznie **Ministerstwo SWiA** przeznaczyło na realizację działania kwotę w wysokości **66 375,72 zł**.

W dalszym ciągu na terenie różnych województw (m.in. w delegaturach urzędów wojewódzkich, na terenie Komendy Policji, szkół, w powiatowych centrach pomocy rodzinie, portach lotniczych) eksponowana była **wystawa mobilna pn. „Oblicza handlu ludźmi”** autorstwa Ministerstwa SWiA. Ekspozycja miała miejsce m.in.:

- w Porcie Lotniczym „Lublin” oraz na Uniwersytecie Łódzkim;
- w siedzibie Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy;
- w siedzibie Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie, w budynku głównym Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, w delegaturze Urzędu w Ostrołęce;
- na Uniwersytecie Zielonogórskim i w Komendzie Miejskiej Policji w Zielonej Górze;
- w holu Dworca Głównego w Gdańsku, w Wyższej Szkole Bezpieczeństwa w Gdańsku, w Szkole Policyjnej w Słupsku;
- na Uniwersytecie w Białymstoku, Kampusie Uniwersytetu w Białymstoku;

- o w budynku Zespołu Szkół Nr 2 w Jędrzejowie im. Gen. Stefana Roweckiego „Grota”.

Funkcjonariusze Policji na terenie wszystkich województw na bieżąco realizowali działania edukacyjno-informacyjne, do których należała m.in. **dystrybucja plakatów i ulotek** podczas pikników rodzinnych, festynów i innych wydarzeń, **udzielanie porad, rozmowy** z mieszkańcami. Ponadto **na stronach internetowych** jednostek policji umieszczane były informacje dot. zagrożenia handlu ludźmi z omówieniem aktualnych zagrożeń, grup ryzyka, sposobów werbunku oraz metod działania sprawców, wraz z podaniem numerów telefonów kontaktowych pod którymi można uzyskać pomoc oraz informacje przekierowujące na stronę internetową www.handelludzmi.eu. Funkcjonariusze uczestniczyli w szkoleniach oraz spotkaniach Wojewódzkich Zespołów ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, jak również występowali jako prelegenci podczas szkoleniach, konferencji lub innych wydarzeń.

Poza opisanymi powyżej działaniami edukacyjno-informacyjnymi jednostki organizacyjne Policji zrealizowały między innymi następujące działania:

KWP Białystok (miernik: 16 zorganizowanych wydarzeń/kampanii)

- o KMP w Łomży – organizacja turnieju wiedzy skierowanego do uczniów szkół ponadpodstawowych powiatu łomżyńskiego, zorganizowanego we współpracy z Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej i Powiatową Stacją Sanitarно – Epidemiologiczną w Łomży;
- o cykl komunikatów medialnych pn. „Praca sezonowa, a nie przymusowa”, „Wakacje czas start. Nie stań się ofiarą handlu ludźmi!” dot. zagrożeń związanych z wyjazdami za granicę zamieszczanych na portalach internetowych KMP/KPP woj. Podlaskiego;
- o KMP w Białymstoku – organizacja 13 spotkań edukacyjno-profilaktycznych na których omawiano formy handlu ludźmi. Szczególną uwagę poświęcono na problematykę nielegalnego zatrudniania osób, przedstawiono bezpieczne metody poszukiwania pracy za granicą;

KWP Gdańsk

- o KMP/KPP województwa pomorskiego - opracowanie komunikatów medialnych i dystrybucja na stronach internetowych jednostek terenowych oraz przez lokalne i regionalne media m.in. Praca sezonowa, ale nie przymusowa, Wakacje czas start – nie stań się ofiarą handlu ludźmi;
- o dystrybucja ulotek pn. „Czy wiesz, że: możesz być ofiarą przestępstwa handlu ludźmi” oraz broszur informacyjnych dotyczących problematyki związanej z handlem ludźmi;
- o KWP w Gdańsku przy współpracy z Morskim Oddziałem Straży Granicznej - przygotowanie i nakręcenie 10 spotów profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących tematyki handlu ludźmi;

KWP Katowice

- o cykl spotkań edukacyjno-informacyjnych „Bądź świadomy”, dystrybucja ulotek, prezentacja aplikacji *Safe*, prezentacja filmów o tematyce HL;

KWP Kielce (miernik: 100 wydarzeń)

- o na terenie garnizonu świętokrzyskiego policjanci z komend miejskich prowadzili przez cały rok rozmowy profilaktyczne połączone z dystrybucją ulotek. Uczestniczyli w szeregu imprez plenerowych i festynów, gdzie przy specjalnie zorganizowanych stoiskach informowali o zagrożeniach związanych z handlem ludźmi. Ponadto, umieszczane były na tablicach ogłoszeń materiały dydaktyczne z informacją gdzie szukać pomocy;

KWP Bydgoszcz (miernik: co najmniej 35 zorganizowanych wydarzeń/kampanii)

- o KMP w Toruniu - organizacja 10 festynów profilaktycznych w trakcie, których rozdawano ulotki informacyjne dotyczące handlu ludźmi;
- o KPP w Chełmnie w dniu 8 kwietnia 2024 r. w ramach porozumienia zawartego między Fundacją „Czas Wolności”, a Komendą Powiatową Policji w Chełmnie zorganizowała konferencję w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi, w ramach projektu „Nie jesteś na sprzedaż, nie daj się kupić”, w której udział wzięli uczniowie szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu;

- KPP w Sępólnie Krajeńskim podczas 5 festynów oraz 12 spotkań wiejskich prowadziła działania edukacyjno-informacyjne na temat handlu ludźmi. Podobne inicjatywy były podejmowane przez KPP w Brodnicy;
- KPP w Inowrocławiu zorganizowała działania edukacyjno-informacyjne w Powiatowym Urzędzie Pracy oraz w siedzibach biur podróży, poruszające problematykę handlu ludźmi, skierowane do ogółu społeczeństwa. Ponadto przekazano samodzielnie przygotowane ulotki dotyczące handlu ludźmi do biur podróży z terenu miasta Inowrocławia. Zorganizowano spotkania dzielnicowych ze społeczeństwem, podczas których przekazano ulotki dla uchodźców z Ukrainy. Zamieszczono również dwa komunikaty prasowe dotyczące handlu ludźmi dedykowane mieszkańcom powiatu;
- KPP w Świeciu - organizacja spotkań edukacyjno-informacyjnych w Ośrodku dla Cudzoziemców;
- KPP w Aleksandrowie Kujawskim zainicjowała działania edukacyjno-informacyjne w Powiatowym Urzędzie Pracy, siedzibach lokalnych biur podróży oraz Biurze Kultury, Sportu i Promocji Miasta w Ciechocinku, poruszające problematykę handlu ludźmi, skierowane do ogółu społeczeństwa;
- KPP w Nakle nad Notecią zorganizowała w okresie wakacyjnym 7 festynów profilaktycznych w trakcie których rozdawano ulotki informacyjne o handlu ludźmi;

KWP Olsztyn (miernik: 8 kampanii)

- KMP w Olsztynie - „Uważaj wyjeżdżając za granicę do pracy – handel ludźmi naprawdę istnieje” oraz „Uważaj na handel ludźmi” działania informacyjne na dworcach i osiedlach;

KWP Opolo (miernik: 14 wydarzeń)

- organizacja spotkań informacyjnych, profilaktycznych, głównie w szkołach ponadpodstawowych woj. opolskiego, dystrybucja broszur m.in. „Nie jesteś na sprzedaż”, prezentacja spotu zrealizowanego w ramach projektu „Identyfikacja ofiar handlu ludźmi jako podstawa uzyskania wsparcia przez pokrzywdzonego” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Programu Krajowego Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- działania informacyjne pn. Ukraina skierowane do uchodźców z Ukrainy;
- funkcjonariusze KPP Kędzierzyn-Koźle wspólnie z pracownikiem MOPS, Markot oraz streetworkerami przeprowadzili akcję pn. „Nie daj się sprzedać”, dotyczącą zwalczania handlu ludźmi przede wszystkim w aspekcie zmuszania do żebractwa i pracy poza granicami kraju. Akcja prowadzona była wśród osób bezdomnych przebywających na terenie miasta Kędzierzyna-Koźla;

KWP Szczecin (miernik: 198 wydarzeń)

- każda jednostka organizacyjna Policji w województwie podjęła aktywność w zakresie przeciwdziałania przestępstwom związanym z handlem ludźmi publikując własne materiały informacyjne na dostępnych stronach internetowych i administrowanych portalach społecznościowych;

KWP Rzeszów (miernik: 70 wydarzeń)

- na terenie województwa podkarpackiego policjanci komend miejskich i powiatowych Policji na bieżąco realizowali działania edukacyjno-informacyjne, do których należała m.in. dystrybucja plakatów i ulotek podczas pikników rodzinnych, festynów i innych wydarzeń, udzielanie porad oraz rozmowy z mieszkańcami;
- na stronach internetowych jednostek Policji woj. podkarpackiego umieszczane były informacje dot. zagrożenia handlu ludźmi wraz z telefonami, pod którymi można uzyskać pomoc;

KWP Wrocław (miernik: 190 działań edukacyjno-informacyjnych/30 kampanii)

KSP (miernik: 18 akcji) – Wydział Prewencji

- pozyskanie od Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego 6000 sztuk opasek dla dzieci tzw. „niezgubek” pozwalających na zapisanie numeru telefonu do opiekuna oraz ich dystrybucja podczas spotkań ze społeczeństwem (pikniki, festyny);
- dystrybucja ulotek przygotowanych przez Biuro Prewencji KGP w języku polskim i ukraińskim dotyczące m.in. problematyki handlu ludźmi i zaginięć osób, w których znajdują się istotne porady

oraz numery telefonów do Centrum Poszukiwań i Identyfikacji Osób Zaginionych KGP oraz Wydziału dw. z Handlem Ludźmi Biura Kryminalnego KGP;

Centralne Biuro Śledcze Policji (miernik: 1 działanie)

- CBŚP wdrożyło działania o charakterze informacyjnym polegające na zamieszczeniu na oficjalnej stronie internetowej biura informacji dotyczących procederu handlu ludźmi wraz z adresem skrzynki e-mailowej oraz numerem infolinii działającymi na szczeblu Komendy Głównej Policji – czyli w Wydziale do walki z Handlem Ludźmi Biura Kryminalnego za pośrednictwem których można przekazać wszelkie informacje w zakresie tego przestępstwa oraz uzyskać poradę lub wsparcie.

W realizację działania II.1 zaangażowane były także **Wojewódzkie Zespoły do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi**, które regularnie organizowały wydarzenia adresowane do ogółu społeczeństwa lub do konkretnych grup zawodowych i społecznych. Poniżej znajdują się wybrane przykłady:

Pomorski Wojewódzki Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi:

- zorganizowano spotkania, szkolenia, konferencje, wywiady w ramach, których przeszkolono w zakresie ogólnym tematyki handlu ludźmi co najmniej 779 osób, w tym; co najmniej 679 uczniów szkół ponadpodstawowych i studentów;
- członkowie Zespołu udzielili 1 wywiadu do portalu internetowego;
- 16 kwietnia w Urzędzie Miejskim w Słupsku odbyło się spotkanie dotyczące sytuacji cudzoziemców przebywających na terenie miasta Słupska w aspekcie wykorzystania ich do pracy przymusowej. Prelekcje nt. zjawiska handlu ludźmi oraz zagrożeń i analiz związanych z wykorzystywaniem osób – zwłaszcza cudzoziemców do pracy przymusowej wygłosił przewodniczący Pomorskiego Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi kmdr podpor. dr Robert Mroczek. W zdarzeniu uczestniczyło ok. **50 osób**;
- 25 kwietnia przewodniczący Pomorskiego Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi wygłosił prelekcję podczas konferencji podsumowującej projekt, finansowany z programu „Sprawy wewnętrzne” - Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021 „Azyl i Migracja”, pn. „Integracja dla bezpieczeństwa – współpraca międzynarodowa w zakresie praw podstawowych”. Prelekcja dotyczyła zagrożeń handlem ludźmi z perspektywy działań prowadzonych przez Straż Graniczną. W konferencji wzięło udział ok. 50 osób. Tematyka poruszana przez Przewodniczącego została zredagowana w formie artykułu, będącego częścią monografii naukowej wydanej w ramach projektu, pozostającego w dyspozycji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji;
- 25 maja przedstawiciele Zespołu podczas IX Pomorskiego Dnia Otwartego dla Klas o Profilu Policyjnym prowadzili stoisko informacyjne. Realizowali również zajęcia edukacyjne dotyczące: zapobiegania handlowi ludźmi oraz w zakresie zasad bezpiecznego przygotowania się do wyjazdu do pracy zagranicą. W spotkaniu udział wzięło **600 uczniów** klas mundurowych z województwa pomorskiego;
- 11 października na placu przed Galerią FORUM w Gdańsku odbył się event profilaktyczny dotyczący tematyki przeciwdziałania handlowi ludźmi w ramach projektu „**ESCAPE TRUCK 2024**” Podczas przedmiotowego wydarzenia odbyła się **premierowa emisja spotów** przedstawiających zjawisko handlu ludźmi. W nagranie spotów zaangażowani byli przedstawiciele Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku, Morskiego Oddziału Straży Granicznej i Pomorskiego Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi. Media tj.: **TVP 3 „Panorama” i Radio Gdańsk** przedstawiły relację z organizacji powyższego wydarzenia;
- 17 października członkowie Zespołu uczestniczyli w Festiwalu Pracy i Aktywności Seniorów, który odbył się w Amber Expo w Gdańsku. Wyeksponowano plakaty, kolportowano ulotki dot. zjawiska handlu ludźmi oraz informujące o możliwości uzyskania wsparcia oferowanego przez KCIK i inne instytucje pomocowe. Dystrybuowano również komiks pt. „Nie jesteś na sprzedaż”;
- 31 grudnia **przewodniczący Pomorskiego Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi udzielił wywiadu dla Fundacji „Czas Wolności”**, w zakresie współczesnych determinantów oraz zagrożeń związanych z przestępstwem handlu ludźmi, metod działania sprawców, obszarów wykorzystania ofiar oraz prawnych instrumentów ochronnych. Wywiad

skierowano do ogółu społeczeństwa. Ukaże się on w formie podcastu na stronie i komunikatorze Facebook Fundacji. Podcasty realizowane są w ramach projektu „Nie daj się kupić, nie jesteś na sprzedaż”, mającego na celu zwiększenie świadomości społecznej oraz przeciwdziałania handlowi ludźmi poprzez szeroko zakrojone działania edukacyjne i współpracę z ekspertami w tej dziedzinie.

Ponadto **Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie** (Wydział Polityki Społecznej) prowadził **serwis informacyjny** poświęcony zjawisku handlu ludźmi oraz pracom Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi – zakładka „Przeciwdziałanie Handlowi Ludźmi” (adres strony: <https://rzeszow.uw.gov.pl/phl/przeciwdzialanie-handlowi-ludzi/>), która zawiera informacje m.in. nt. zjawiska handlu ludźmi, działalności Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, pierwszych kroków, które należy podjąć w sytuacji, kiedy jest się ofiarą handlu ludźmi, jednostek, w których można uzyskać pomoc, wraz z bazą kontaktową do służb i instytucji świadczących pomoc i wsparcie.

Inne istotne inicjatywy realizowane w ramach działania II.1.:

W ramach działań informacyjnych, w okresie **od grudnia 2023 r. do maja 2024 r. Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji** zrealizowała **kampanię informacyjną** dotyczącą przeciwdziałania handlowi ludźmi. Kampania była skierowana do uchodźców ukraińskich przebywających w Polsce oraz ogółu społeczeństwa i miała na celu podniesienie świadomości na temat zagrożeń związanych z handlem ludźmi oraz sposobów ich unikania. Materiały kampanii prezentowane były w środkach komunikacji publicznej w wybranych lokalizacjach oraz na trasach PKP Intercity i POLREGIO w całej Polsce. Kampania była również realizowana w mediach społecznościowych, gdzie uzyskała **ponad 400 tysięcy wyświetleń** na platformach YouTube, Facebook, Instagram i TikTok. Dodatkowo eksperci IOM wystąpili w porannym programie „Onet Rano”, gdzie opowiadali o kampanii oraz ryzykach związanych z handlem ludźmi.

Fundacja Czas Wolności aktywnie uczestniczyła w wydarzeniach edukacyjnych i społecznych, organizując:

- 1 kongres - 230 uczestników;
- 2 konferencje dla kobiet - 170 uczestników;
- 2 konferencje dla młodzieży - 650 uczestników.

Zadanie realizowane było również przez funkcjonariuszy Straży Granicznej. Przykładowo, **Bieszczadzki Oddział Straży Granicznej w Przemyśle** realizował kampanie informacyjne dot. zagadnienia handlu ludźmi, połączone z udostępnieniem ulotek informujących o prawach ofiar handlu ludźmi i możliwych formach wsparcia, komiksów oraz plakatów informacyjnych. Ulotki były dystrybuowane m.in. na przejściach granicznych i w ośrodkach dla cudzoziemców. **Podlaski Oddział Straży Granicznej w Rutce-Tartak wraz z funkcjonariuszami KMP w Suwałkach** w ramach europejskiego dnia handlu ludźmi przeprowadzili warsztaty z zakresu problematyki: „Jak nie stać się ofiarą handlu ludźmi”.

Okręgowe inspektoraty pracy realizowały zadanie, m.in. poprzez przygotowywanie materiałów informacyjnych w formie ulotek i broszur oraz ich dystrybucję, umieszczanie na stronach internetowych treści istotnych z punktu widzenia cudzoziemców podejmujących i wykonujących pracę w Polsce oraz podmiotów ich zatrudniających – również w języku ukraińskim. Również **powiatowe urzędy pracy** przez cały rok udostępniały swoim klientom ulotki informacyjne odnoszące się do tematyki bezpiecznych wyjazdów za granicę, sieci EURES, zamieszczały na tablicach ogłoszeń oraz w mediach społecznościowych informacje, publikowały na stronach urzędów materiałów informacyjne dotyczące możliwości podejmowania legalnej i bezpiecznej pracy. Informacje były kierowane również do obywateli państw trzecich.

Warto odnotować działania **Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie, Filia w Koszalinie**, który z okazji 30-lecia sieci EURES (Sieć Europejskich Ofert Pracy) wziął udział w specjalnej kampanii informacyjnej pod hasłem „Uczciwa praca w dowolnym miejscu w Europie”. Jednym z celów kampanii było przeciwdziałanie handlowi ludźmi poprzez zwiększanie liczby osób korzystających ze wsparcia EURES, przede wszystkim w zakresie uzyskania informacji na temat bezpiecznego poszukiwania zatrudnienia na zagranicznym rynku pracy w tym unijnym. Kampania prowadzona była poprzez organizację wielu wydarzeń informacyjnych oraz rekrutacyjnych obejmujących również media społecznościowe #EURES30. W ramach swoich działań WUP kontynuował również rozpowszechnianie informacji w kampanii informacyjnej dla obywateli Ukrainy w Polsce „Europejska Pula Talentów – pomoc dla

Ukrainy”. Kampania miała na celu przeciwdziałanie handlowi ludźmi poprzez informowanie i doradztwo nt. życia i pracy w Polsce oraz w innych państwach członkowskich UE/EFTA, w tym nt. bezpiecznego i legalnego podejmowania pracy.

Podkarpacka Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy dystrybuowała materiały informacyjno-edukacyjne, dotyczące handlu ludźmi, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska handlu dziećmi, a także przygotowywała materiały informacyjno-edukacyjnych do wykorzystania w szkołach. Ponadto zorganizowała bezpłatny **webinar online** dotyczący pozyskania informacji nt. sieci EURES. W programie znalazły się informacje jak przygotować się do wyjazdu i znaleźć bezpieczną pracę za granicą z wyszczególnieniem tematu przeciwdziałania handlowi ludźmi.

Kuratorium Oświaty w Olsztynie na stronie internetowej zamieściło informację na temat krajowych eliminacji do konkursu „Europejska Nagroda w Dziedzinie Zapobiegania Przestępczości” (ECPA) oraz zaproszenie do udziału w seminarium pt. „Galeria Anty Modern Slavery na żywo” Fundacji przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu La Strada.

Zadanie realizowane było również przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie oraz Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej. Wybrane przykłady:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Policach

- o w ramach prowadzonych warsztatów: „Szkoły dla Rodziców”, „Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową” oraz podczas spotkań z indywidualnym klientem w Dziale Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej pracownicy poruszali tematy dotyczące przeciwdziałania handlowi ludźmi. W wydarzeniach uczestniczyły łącznie 32 osoby.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolnie

- o dystrybucja ulotek dot. handlu ludźmi w środowisku lokalnym w Powiecie Kolneńskim: Powiatowy Urząd Pracy w Kolnie, Urząd Miasta w Kolnie; Urzędy Gmin: w Kolnie, Turośli, Grabowie, Małym Płocku; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kolnie; Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej: w Kolnie, Grabowie, Turośli, Małym Płocku; Centrum Usług Społecznych w Stawiskach.

II.2 Opracowanie i dystrybucja materiałów informacyjnych na temat zjawiska handlu ludźmi, ze szczególnym uwzględnieniem zjawiska handlu dziećmi, w tym przygotowanie materiałów informacyjno-edukacyjnych do wykorzystania przez nauczycieli i uczniów

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Wojewódzkimi Zespołami do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi oraz zainteresowanymi instytucjami/organizacjami pozarządowymi

Termin: 2024 r.

Miernik: MSWiA: dodruk 17 000 komiksów, Policja: dystrybucja minimum 21 000 ulotek

Ministerstwo SWiA dodrukowało opracowanych w ramach kampanii „Nie jesteś na sprzedaż” 17 000 komiksów przeznaczonych dla młodzieży.

Zadanie II.2 było szeroko realizowane na terenie całego kraju przez jednostki policji.

• KWP Białystok (miernik: 550 sztuk)

- o dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych w postaci ulotek pn. „Czy wiesz, że...” podczas spotkań z młodzieżą, festynów, pikników rodzinnych, etc.;
- o KPP w Kolnie – przygotowanie przez uczniów Zespołu Szkół Technicznych w Kolnie broszury informacyjnej, zawierającej zagrożenia związane z wyjazdami za granicę w celach zarobkowych. Przedmiotowe plakaty zostały umieszczone na tablicy ogłoszeń na terenie szkoły;

• KWP Bydgoszcz (miernik: 4 580 ulotek edukacyjno-informacyjnych, broszurek tematycznych)

- o KWP w Bydgoszczy – dystrybucja plakatów i ulotek w miejscach, w których mogą znaleźć się potencjalne ofiary handlu ludźmi tj.: stacje kolejowe, dworce autobusowe, stacje benzynowe, galerie handlowe, lotnisko. Informatory doręczono również zakładom pracy, Powiatowym Urzędem Pracy, PCPR oraz ośrodkom pomocy społecznej. Szczególną uwagę poświęcono obywatelom

- z Ukrainy, którym rozdawano ulotki informacyjne oraz przekazywano informacje dotyczące materiałów multimedialnych dostępnych na stronach internetowych Policji;
- KMP w Toruniu - udział w dwóch akcjach pod nazwą „Dzień Otwarty” zorganizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy dla uczniów szkół średnich oraz studentów Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, w których uczestniczyło łącznie 300 uczniów i pedagogów oraz w akcji pod nazwą „Toruńskie Dni Kariery” zorganizowaną w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości przez Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia oraz Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu pod patronatem Prezydenta Miasta Torunia, skierowanej do uczniów, osób bezrobotnych oraz tych, którzy chcą zmienić swoją obecną ścieżkę kariery zawodowej. W akcji uczestniczyło łącznie 1 200 uczniów, 30 pedagogów oraz 170 osób dorosłych;
 - **KWP Gdańsk (miernik: 2 669 ulotek informacyjnych)**
 - KMP/KPP województwa pomorskiego wykorzystywali przygotowane przez siebie prezentacje do działań edukacyjno-profilaktycznych. Na koniec spotkań przedstawiano uczestnikom krótki spot Handel Ludźmi (spot Polskiej Policji) przygotowany przez Komendę Główną Policji w 2024 roku;
 - **KWP Katowice (miernik: 1300 – 400 sztuk przewodnika „Safe in Poland”, inne 900 sztuk)**
 - dystrybucja opracowanych przez policjantów z KMP Częstochowa w ramach kampanii „Safe in Poland” na początku inwazji Rosji na Ukrainę własnych ulotek w 3 językach (polskim, ukraińskim, angielskim). Opracowana broszura w wersji cyfrowej dostępna jest również w Centrum Profilaktyki Społecznej, czyli wspólnej platformie wszystkich policjantów garnizonu śląskiego realizujących zadania w zakresie profilaktyki społecznej;
 - prezentacja **spotu** profilaktycznego nagranych przez **świętokrzyskich policjantów pn. „Nie dać się sprzedać”**;
 - jednostki podległe KWP w Katowicach we własnym zakresie powieliły otrzymane broszury oraz opracowały swoje ulotki i plakaty (KMP Częstochowa) dot. handlu ludźmi. Do realizacji spotkań z młodzieżą oraz obywatelami Ukrainy **przygotowano prezentację multimedialną pn. „Człowiek nie jest na sprzedaż. Stop handlowi ludźmi”**, która zawiera informację czym jest handel ludźmi, jaka jest ochrona prawna oraz kontakt do instytucji pomocowych;
 - **KWP Kielce (miernik: nakład materiałów do dystrybucji – 1 562 ulotki informacyjne)**
 - dystrybucja ulotek - KPP w Opatowie, KPP w Sandomierzu, KPP w Starachowicach, KPP we Włoszczowie, KPP w Jędrzejowie, KMP w Kielcach, KPP w Pińczowie;
 - opracowanie prezentacji dotyczącej najważniejszych zagadnień tego zjawiska, która wykorzystywana była podczas spotkań profilaktycznych z młodzieżą jak i gronem pedagogicznym - KPP w Jędrzejowie;
 - KPP w Kazimierzy Wielkiej - prezentacja filmu „**NIE DAJ SIĘ SPRZEDAĆ**” podczas spotkań z młodzieżą;
 - Udostępnienie prezentacji multimedialnej oraz filmu „Handel ludźmi” przygotowanego przez MSWiA w ramach Krajowego Planu Działania Przeciwko Handlowi Ludźmi - KMP w Kielcach;
 - **KWP Lublin (miernik: nakład materiałów do dystrybucji – 5 000 sztuk)**
 - na terenie garnizonu lubelskiego funkcjonariusze Policji rozpowszechniali broszury informacyjno-edukacyjne związane z zakończonym projektem „**Identyfikacja ofiar handlu ludźmi jako podstawa uzyskania wsparcia przez pokrzywdzonego**”;
 - funkcjonariusze wykorzystywali materiały edukacyjne dot. handlu ludźmi m.in. „Podręcznik dla koordynatorów w obszarze zapobiegania i zwalczania współczesnego niewolnictwa”, w tym algorytmy postępowania z osobą dorosłą oraz osobą małoletnią;
 - **KWP Poznań (miernik: nakład materiałów do dystrybucji – 1 370 sztuk)**
 - opracowano dwujęzyczną ulotkę dot. problematyki handlu ludźmi, która została przekazana do jednostek Policji województwa wielkopolskiego w formie elektronicznej (pdf), celem

rozpowszechnienia i wykorzystania w trakcie prowadzonych działań prewencyjnych o tematyce handlu ludźmi;

- **KWP Szczecin (miernik: nakład materiałów do dystrybucji – 3 600 sztuk)**
 - dystrybucja materiałów otrzymanych z Wydziału Prewencji KWP w Szczecinie oraz od Pełnomocnika Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka i ulotek z organizacji pozarządowej „La Strada” podczas festynów rodzinnych. Największą partię materiałów wydano społeczeństwu podczas działań „Bezpieczne Wakacje 2024” oraz bezpośrednio w okresie przedwakacyjnym;
- **KWP Wrocław (miernik: nakład materiałów do dystrybucji – 100 sztuk)**
 - w ramach realizacji projektu pn. „Integracja dla bezpieczeństwa współpraca międzynarodowa w zakresie praw podstawowych”, realizowanego w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego, którego partnerami była **Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu, Komenda Wojewódzka Policji w Szczecinie, Komenda Wojewódzka Policji w Gorzowie Wielkopolskim i Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie – Komenda Wojewódzka Policji we Wrocławiu** opracowała **informator** w przedmiocie zapobiegania oraz zwalczania handlu ludźmi. Publikacja odnosi się do podstawowej wiedzy na temat handlu ludźmi i jest dedykowana dla koordynatorów wyznaczonych do wykonywania zadań w zakresie walki z handlem ludźmi oraz funkcjonariuszy realizujących działania w obszarze profilaktyki społecznej;
- **KWP Olsztyn**
 - funkcjonariusze Zespołu ds. Profilaktyki Wydziału Prewencji KMP w Olsztynie, **opracowali autorski plakat pn. „Problem handlu ludźmi rzeczywiście istnieje”**. Plakat został umieszczony w przyczepie eventowej „NOL-ek – Mobilne Centrum Powiatu Olsztyńskiego”, która jest wykorzystywana podczas wielu spotkań edukacyjnych na terenie powiatu olsztyńskiego. Dystrybucja w liczbie **30 sztuk**;
- **KSP (miernik: 354 spotkania/ 10 095 uczestników)**
 - w 2024 r. **Straż Graniczna** we współdziałaniu z **Ambasadą Holandii, Uniwersytetem Wrocławskim, Policją Holandii** oraz **Komendą Główną Policji** kontynuowała przeprowadzenie na terenie RP projektu pod nazwą **ESCAPE TRUCK**. W 2024 r. projekt przeprowadzono w **dwóch edycjach**. Pierwsza edycja przeprowadzona w dniach 17-29 maja na terenie Nadodrzańskiego, Śląskiego, Karpackiego, Bieszczadzkiego i Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej oraz druga edycja przeprowadzona w dniach 7-18 października na terenie Podlaskiego, Warmińsko-Mazurskiego, Morskiego, ponownie Nadodrzańskiego OSG oraz w Wyższej Szkole Straży Granicznej w Koszalinie. W przeprowadzenie projektu zaangażowano znaczne siły i środki SG, zaangażowano także komórki SG podpowiadające za kontakt z mediami. Wydarzenie było przedmiotem materiałów prasowych, na stronach internetowych, w telewizji oraz w radiu, docierając do znacznej liczby odbiorców w różnych grupach społecznych. Celem projektu jest edukacja społeczeństwa w zakresie możliwości zapobieżenia stania się potencjalną ofiarą handlu ludźmi, podniesienie wiedzy na temat tego przestępstwa, doświadczenia tych samych emocji, co ofiary handlu ludźmi. Zagadnienie handlu ludźmi zostało przedstawione w formie **escape roomu** przygotowanego w specjalnie przerobionym do tego celu pojeździe ciężarowym. Pomieszczenia w pojeździe zostały przygotowane tak, aby odzwierciedlały bardzo trudne warunki życia ofiar handlu ludźmi, uświadamiając ich cierpienie i traumy. Z uwagi na poruszaną problematykę oraz efekty specjalne (tj. dźwięk, zapach) zastosowane w van-ie, grupę docelową akcji profilaktycznej stanowiły głównie osoby powyżej 16 lat.

W zakresie bieżącej działalności profilaktycznej z obszaru handlu ludźmi kontynuowano aktywność szkoleniową, która adresowana była m.in. do młodzieży szkolnej, studentów uczelni wyższych wraz do kadrą dydaktyczną, a także prowadzone były w różnych instytucjach państwowych. W 2024 r. jednostki terenowe **Straży Granicznej** przeszkoliły:

- Nadodrzański OSG: przeszkolono **120 osób** (uczniów i studentów);
- Warmińsko- Mazurski OSG: **1 298 osób**;

- o Nadwiślański OSG: przeszkolono **430 osób**;
- o Podlaski OSG: **517 osób**;
- o Nadbużański: **760 osób**;
- o Bieszczadzki: **100 osób**;
- o Karpacki OSG: **370 osób**;
- o Śląski OSG: **960 osób**.

W realizację działania angażowały się również powiatowe centra pomocy rodzinie, które dystrybuowały materiały informacyjne wśród nauczycieli i uczniów.

Ponadto, w realizację zadania angażowały się następujące podmioty:

Fundacja Czas Wolności w ramach działań medialnych zrealizowała **12 wywiadów, 12 podcastów oraz 12 spotów, docierając do ponad 1,6 miliona odbiorców w mediach społecznościowych**.

Materiały promocyjne obejmowały **5 000 breloków**, które zostały rozdane młodzieży oraz uczestnikom wydarzeń realizowanych przez fundację i podczas innych okoliczności, rozdystrybuowano 100 plakatów, w placówkach szkolnych wspierając działania informacyjne.

Koordinator **Pomorskiego Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi** na bieżąco – zgodnie z zapotrzebowaniem placówek oświatowych – przekazywał ulotki informacyjne dotyczące handlu ludźmi oraz komiks pt. „Nie jesteś na sprzedaż”. Ponadto komiksy i ulotki dystrybuowane były podczas organizowanych przez Zespół eventów.

Wielkopolski Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi opracował **dwujęzyczną ulotkę** dot. problematyki handlu ludźmi, która została przekazana do jednostek policji województwa wielkopolskiego w formie elektronicznej (pdf), celem rozpowszechnienia i wykorzystania w trakcie prowadzonych działań prewencyjnych o tematyce handlu ludźmi.

Śląski Urząd Wojewódzki opracował i wydał **broszurę edukacyjną „Bądź świadomy”**. Broszura powstała jako rezultat poprzednich 3 edycji konkursów plastycznych. Każdy z tych konkursów koncentrował się na istotnych kwestiach związanych z Internetem i społeczeństwem. Broszura ma charakter edukacyjny i zawiera cyfrowe reprodukcje nagrodzonych i wyróżnionych prac konkursowych. Śląski Urząd Wojewódzki rozpoczął również dystrybucję broszury do szkół podstawowych i ponadpodstawowych województwa śląskiego.

Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wielkopolskim wydał **folder**, który ma na celu zapoznanie odbiorcy z tematem handlu ludźmi oraz wskazanie służb i instytucji, które udzielają pomocy ofiarom oraz zajmują się wykrywaniem przestępstw. Zawarto w publikacji wskazówki na co zwrócić uwagę np. przy podejmowaniu pracy za granic. W folderze wykorzystano prace młodzieży przesłane na konkursu pt. „**NIE bądź ofiarą Handlu Ludźmi**”. Folder w wersji elektronicznej rozpowszechniony został m.in. przez: Kuratorium Oświaty i Komendę Wojewódzką Policji.

Podkarpacka Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy zaprojektowała i wydrukowała **150 sztuk ulotek** wydanych nakładem PWK OHP.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu opracował **broszurę informacyjną** zawierającą wykaz instytucji zaangażowanych w udzielanie pomocy i wsparcia ofiarom procederu handlu ludźmi.

Powiatowy Urząd Pracy w Tarnobrzegu opracował i opublikował w wydawanym przez PUP w Tarnobrzegu w sierpniu 2024 r. biuletynie „Tarnobrzezski Rynek Pracy” artykuł nt. zjawiska handlu ludźmi

(Link:https://tarnobrzeg.praca.gov.pl/documents/1178495/24346493/Biuletyn%20nr%201_2024/fc12dec8-255c-4168-b6ce-2bbc17a36d7b?t=17216359718155)

II.3 Upowszechnienie wiedzy nt. zjawiska handlu ludźmi wśród młodzieży szkolnej oraz osób poszukujących pracy poprzez organizację spotkań informacyjnych

Odpowiedzialni za realizację: Wojewódzkie Zespoły ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, a szczególnie przedstawiciele kuratoriów, służby porządku publicznego, okręgowe inspektoraty pracy, wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy we współpracy z Ministerstwem Edukacji i Nauki

Termin: 2024 r.

Miernik: minimum 6 590 spotkań

Członkowie Wojewódzkich Zespołów ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi przez cały rok na bieżąco realizowali zadania mające na celu propagowanie wiedzy nt. zjawiska handlu ludźmi poprzez m.in. **dystrybucję materiałów edukacyjno-informacyjnych** w postaci plakatów, komiksów, ulotek, broszur, **algorytmów; rozpowszechnianie filmów** dotyczących zjawiska handlu ludźmi w celu ich projekcji na zajęciach z młodzieżą.

Warta uwagi jest inicjatywa **Wojewody Wielkopolskiego** w ramach której przeprowadzono **Wojewódzki Konkurs Plastyczny pn. „Ludzie nie są na sprzedaż”** kierowany do dzieci i młodzieży – uczniów szkół podstawowych (klasy 8) i szkół ponadpodstawowych województwa wielkopolskiego. Współorganizatorami konkursu byli **Wielkopolski Kurator Oświaty** oraz **Komendant Wojewódzkiej Policji** w Poznaniu. Celem konkursu było upowszechnienie wiedzy na temat zjawiska handlu ludźmi wśród młodzieży, podniesienie świadomości na temat bezpieczeństwa podczas podróży za granicą w celu podjęcia pracy zarobkowej, a także uświadomienie potrzeby informowania o tym procederze oraz walki z nim. Do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu wpłynęło 151 prac. Laureaci konkursu zostali nagrodzeni podczas gali konkursowej **„Ludzie nie są na sprzedaż”**, zorganizowanej przez **Wielkopolski Urząd Wojewódzki** we współpracy z **Komendą Wojewódzką Policji w Poznaniu** oraz **Kuratorium Oświaty w Poznaniu** w dniu 22 listopada. Wydarzenie połączono z modułem edukacyjnym dla młodzieży powyżej 16 roku życia. Prelegenci modułu poruszali tematy dotyczące profilaktyki oraz edukacji młodzieży ukierunkowaną na ochronę młodych ludzi przed wszelkimi formami działań opisanymi w definicji zjawiska handlu ludźmi. W wydarzeniu wzięło udział **150 uczniów**.

Podobną inicjatywę podjął **Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach**, który w dn. 16 kwietnia zorganizował **wręczenie nagród** i dyplomów uczestnikom czwartej edycji konkursu plastycznego pt.: **„Bądź świadomy! Nie każdy w sieci to Twój znajomy”**, dla uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych województwa śląskiego.

Szereg przedsięwzięć w ramach działania II.3 zrealizowały poszczególne **jednostki Policji**, spośród których można wymienić m.in.:

- **KWP Bydgoszcz (miernik: 464 spotkania / 14 373)**
 - KMP w Toruniu brała udział w dwóch akcjach pod nazwą „Dzień Otwarty” zorganizowany przez Powiatowy Urząd Pracy dla uczniów szkół średnich oraz studentów Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, w których uczestniczyło łącznie 300 uczniów i pedagogów oraz w akcji pod nazwą „Toruńskie Dni Kariery” zorganizowaną w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości przez Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia oraz Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu pod patronatem Prezydenta Miasta Torunia, skierowanej do uczniów, osób bezrobotnych oraz tych, którzy chcą zmienić swoją obecną ścieżkę kariery zawodowej. W akcji uczestniczyło łącznie 1200 uczniów, 30 pedagogów oraz 170 osób dorosłych;
 - KPP Brodnica wraz z Dyrekcją Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Brodnicy zorganizowali spotkania z uczniami, udającymi się na praktyki zawodowe do Hiszpanii i Portugalii, na temat niebezpieczeństwa i zagrożeń związanych z poszukiwaniem pracy za granicą;
 - KMP Grudziądz wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Grudziądzu przygotowała spotkanie dla 40 osób poszukujących pracy;
- **KWP Białystok (miernik: 410 spotkań/ 16 852 uczestników)**
 - Zespół Profilaktyki Społecznej Wydziału Prewencji KWP w Białymstoku – przeprowadzenie spotkania informacyjno-edukacyjnego pn. „Kontakt z osobą nieznajomą” i „Obcy niebezpieczny”,

we współpracy z kinem Helios, skierowanego do uczniów I-II szkoły Podstawowej z terenu Białegostoku – 1 spotkanie/ok. 100 osób;

- KMP w Białymstoku – spotkania informacyjno–edukacyjne na terenie Ośrodka dla Cudzoziemców w Białymstoku, skierowane do mieszkańców Ośrodka narodowości Czecheńskiej, Ukraińskiej oraz obywateli Somalii i RPA – 3 spotkania/77 osób;
- cykl spotkań informacyjno–edukacyjnych pn. „Światowy Dzień Przeciwko Handlowi Ludźmi”, przeprowadzonych przez funkcjonariuszy/pracowników Policji garnizonu podlaskiego, skierowanych do uczestników letniego wypoczynku – 133 spotkania/6 405 osób;
- cykl spotkań edukacyjno–informacyjnych pn. „Bezpieczne wyjazdy i powroty”, przeprowadzonych przez funkcjonariuszy/pracowników Policji garnizonu podlaskiego z młodzieżą, uczestnikami obozów, półkolonii dotyczące przeciwdziałania handlowi ludźmi – 252 spotkania/9 691osób;
- cykl spotkań informacyjno–edukacyjnych nt. bezpiecznych metod poszukiwania pracy skierowanych do osób bezrobotnych, przeprowadzonych przez funkcjonariuszy/pracowników Policji garnizonu podlaskiego we współpracy z Powiatowymi Urzędami Pracy – 21 spotkań/579 osób;
- **KWP Gdańsk (miernik: 470 spotkań/10 278 uczestników)**
 - w 2024 roku funkcjonariusze Wydziału Prewencji KWP w Gdańsku oraz komend miejskich i powiatowych Policji przeprowadzili 346 spotkań edukacyjno-informacyjnych na temat handlu ludźmi, adresowanych do uczniów klas IV-VIII szkół podstawowych, uczniów szkół ponadpodstawowych oraz grona pedagogicznego, w których wzięło udział 8 553 osób;
 - policyjni profilaktycy przeprowadzili również 123 spotkania informacyjne adresowane do mieszkańców i turystów województwa pomorskiego, m.in. w punktach dla uchodźców, w urzędach pracy, w instytucjach pozapolicyjnych;
 - w dniu 24 maja 2024 roku Wydział Prewencji KWP w Gdańsku zorganizował IX Pomorski Dzień Otwarty dla Klas o Profilu Policyjnym, w którym wzięło udział ponad 600 uczniów oraz 20 podmiotów pozapolicyjnych. Podczas tego przedsięwzięcia funkcjonariusze Wydziału Prewencji KWP w Gdańsku wspólnie z przedstawicielami Pomorskiego Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi przeprowadzili działania edukacyjno-profilaktyczne, skierowane do uczestników, wykorzystując przy tym komiksy oraz ulotki informacyjne nt. handlu ludźmi;
- **KWP Gorzów Wlkp.**
 - realizacja XVI edycji projektu profilaktycznego pn. „Zapobieganie handlowi ludźmi” (od 13 maja do 5 lipca). Celem działań było ograniczenie zjawiska handlu ludźmi na terenie województwa lubuskiego, kształtowanie świadomości wiktymologicznej młodzieży oraz ochrona mieszkańców woj. lubuskiego przed staniem się ofiarą handlu ludźmi. Od początku realizacji projektu o płynących zagrożeniach i pułapkach czekających na młodych ludzi, dowiedziało się już ponad 62 tys. uczniów, podczas ponad 2 800 spotkań profilaktycznych przeprowadzonych przez policjantów – KWP w Gorzowie Wlkp.;
 - w woj. lubuskim zrealizowano 59 kampanii informacyjnych i 144 festyny poruszające problematykę handlu ludźmi;
 - rozdystrybuowano 6 270 ulotek edukacyjno–informacyjnych, broszurek tematycznych, 225 plakatów. Drogą elektroniczną przesłano do jednostek publikację (monografia naukowa) pt. „Problem handlu ludźmi i nieregularnej migracji wobec ochrony praw podstawowych - wyzwania i doświadczenia” pod redakcją dr hab. Anny Magdaleny Kosińskiej i prof. dr Marka Jasztal, w związku z działaniami w projekcie realizowanym przez KWP w Szczecinie oraz partnerów KWP Gorzów Wlkp., pn. „Integracja dla bezpieczeństwa- współpraca międzynarodowa w zakresie praw podstawowych” w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego „Azyl i Migracja”;
 - w maju i w czerwcu policjanci przeprowadzili spotkania z młodzieżą, podczas których rozpowszechniali materiały edukacyjno–informacyjne z zakresu przeciwdziałania handlowi ludźmi tj. komiksy, ulotki oraz spoty i filmy. Ponadto, mundurowi promowali projekt profilaktyczny w lokalnych i ogólnopolskich środkach masowego przekazu. W sumie zajęcia odbyły się w 97

szkołach, w których przeprowadzono 324 spotkania z 12109 uczniami szkół branżowych, liceów, techników i szkół podstawowych oraz 40 spotkań z gronem pedagogicznym;

- **KWP Katowice (miernik: 253 spotkania/9 852 uczestników)**

- przeprowadzenie przez policjantów KWP w Katowicach lekcji profilaktycznych w I Liceum Ogólnokształcącym w Mikołowie dla 3 i 4 klas, w związku z zakończeniem roku szkolnego i poszukiwaniem pracy stałej lub dorywczej. Profilaktyka odbyła się w 2 grupach, w których uczestniczyło ogółem 140 osób;
- policjanci KWP zajmujący się profilaktyką społeczną przeprowadzili cykl 9 spotkań z uczniami klas szkół średnich w tym jedno w Teatrze im. Adama Mickiewicza w Częstochowie, poświęconych tematyce handlu ludźmi;
- emisja filmu dokumentalnego - „Praca niewolnicza XXI wieku” na terenie szkół ponadpodstawowych w Piekarach Śląskich. Film ukazywał realia pracy przymusowej;
- 3 czerwca funkcjonariusze KMP w Rybniku wraz z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w Rybniku, Regionalnym Towarzystwem Oświaty Zdrowotnej w Rybniku, Państwową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Rybniku przeprowadzili wykład „Bezpieczne Wakacje - Bezpieczna Praca”. Celem działania było podniesienie świadomości młodych ludzi w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi. W spotkaniu wzięło udział około **120 uczniów** klas III z I Liceum Ogólnokształcącego w Rybniku;

- **KWP Kielce (miernik: 72 spotkania/4 206 uczestników)**

- spotkania w szkołach ponadpodstawowych – KPP Końskie, KPP Starachowice, KMP Kielce;
- spotkania w szkołach podstawowych - KPP Kazimierza Wielka, KPP Skarżysko-Kamienna, KPP Pińczów;
- spotkania w instytucjach kultury - KPP Końskie, KPP Starachowice;
- spotkania edukacyjno-zawodowe - KPP Kazimierza Wielka;
- spotkania z WOŚP - KPP Starachowice;
- spotkania z OHP - KPP Starachowice;
- spotkania w ramach półkolonii - KPP Starachowice;

- **KWP Kraków (miernik: 932 spotkań/ 29 508 uczestników)**

- małopolscy policjanci na bieżąco przeprowadzali spotkania we wszystkich typach placówek oświatowych. Działania profilaktyczne w obszarze zapobiegania zjawisku handlu ludźmi podzielone były na dwa poziomy w zależności od podejścia do tematu, które z kolei było uzależnione od wieku odbiorców. W przypadku młodszych dzieci, główny nacisk kładziony był na zagrożenia wynikające z kontaktów z osobami nieznanymi, przyjmowaniem prezentów od takich osób czy też nawiązywaniem znajomości w sieci internetowej. Starsi również byli uwrażliwiani na kwestie kontaktów z przypadkowymi osobami poznanymi przez Internet, a także zagrożenia wynikające z wakacyjnych wyjazdów do pracy za granicą, pracą niewolniczą czy też werbowaniem do prostytucji;

- **KWP Lublin (miernik: 189 spotkań/ 6 497 uczestników)**

- na terenie garnizonu lubelskiego funkcjonariusze Policji przeprowadzili działania edukacyjno-informacyjne m.in. spotkania profilaktyczne z młodzieżą w szkołach, na uczelniach wyższych, w instytucjach i zakładach pracy;

- **KWP Łódź (miernik: 614 spotkań/7 339 uczestników)**

- Zespół dw. z Handlem Ludźmi Wydziału Kryminalnego Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi we współpracy z Okręgowym Inspektorem Pracy w Łodzi w ramach kampanii „Legitna Praca” wspólnie z funkcjonariuszami z Placówki Straży Granicznej w Łodzi, w dniu 21 maja 2024 roku przeprowadzili na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego szkolenie z zakresu handlu ludźmi. Szkolenie było dedykowane studentom III i IV roku i miało na celu

zwiększenie świadomości na temat problematyki handlu ludźmi. W szczególności przybliżono im metody prewencji i rozpoznania tego zjawiska, jak również zasad postępowania w przypadku domniemania występowania handlu ludźmi w otaczającym ich środowisku. W przedsięwzięciu wzięło udział 40 słuchaczy;

- w dniu 14 listopada 2024 roku Zespół dw. z Handlem Ludźmi wspólnie z funkcjonariuszami Placówki Straży Granicznej w Łodzi w ramach działań Powiatowego Urzędu Pracy w Tomaszowie Mazowieckim przeprowadzili prelekcję pod tytułem „Jak nie stać się ofiarą współczesnego handlu ludźmi”;
- szkolenie zostało przeprowadzone w Zespole Szkół Ponadpodstawowych nr 8 w Tomaszowie Mazowieckim i skierowane było do uczniów klas maturalnych. Przeszkolono 400 uczniów. Podczas spotkania rozdano również ulotki, plakaty z informacjami dotyczącymi przedmiotowego zjawiska;
- ponadto Wydział Prewencji KWP w Łodzi wraz z jednostkami podległymi w ramach rozpowszechniania wiedzy na temat handlu ludźmi, na terenie garnizonu łódzkiego przeprowadził 612 spotkań, w których uczestniczyło 6899 osób. Przedmiotowe działania skierowane były w głównej mierze do młodzieży w szkołach ponadpodstawowych, studentów zagranicznych, osób poszukujących pracy, turystów, jak również do seniorów i osób starszych, każdorazowo dostosowane do wskazanej grupy odbiorców;
- **KWP Olsztyn (miernik: 187 spotkań/3 918 uczestników)**
 - organizacja spotkań wśród młodzieży szkolnej i studentów;
- **KWP Opolo (346 spotkań/9 424 uczestników)**
- **KWP Poznań (miernik: 878 spotkań/36 009 uczestników)**
 - realizowanego projektu „Bezpieczna kobieta” (KPP w Chodzieży);
 - konkurs „Człowiek to nie towar – chrońmy dzieci w sieci” KPP w Kępnie;
 - w ramach spotkań profilaktycznych policjantów KPP w Kościanie z młodzieżą w Klubie Integracji Społecznej związanych z bezpiecznymi feriami oraz bezpiecznymi wakacjami poruszano tematykę handlu ludźmi. Przedmiotową tematyką poruszano również w trakcie pikniku pn. „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą” w trakcie wakacji. Upowszechniano wiedzę wśród młodzieży w trakcie „Drzwi otwartych” Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Kościanie;
 - spotkania profilaktyczne z uczniami Szkół Ponadpodstawowych nr 1 i 3 w Krotoszynie oraz Młodzieżowego Ośrodka Szkolno- Wychowawczego Policjanci z KPP w Krotoszynie (wspólnie z przedstawicielami Fundacji La Strada);
 - szereg zajęć profilaktycznych w zakresie handlu ludźmi m.in. w OHP Charplewo, Zespół Szkół Podstawowych nr 1 w Zbąszyniu, Zespół Szkół nr 1 w Nowym Tomyślu, Szkoła Podstawowa w Nądni, Przyprostni, w Dakowach Mokrych - KPP w Nowym Tomyślu;
 - szkolenie dla młodzieży na temat zatrudnienia młodocianych na terenie Polski oraz przygotowania do wyjazdu za granicę na terenie Zespołu Szkół Rolniczych w Grzybnie - KPP w Śremie;
 - spotkania z młodzieżą, podczas których omawiali tematykę handlu ludźmi - KMP w Kaliszu, KPP w Kępnie z KMP w Lesznie, Komendy Powiatowej Policji w Złotowie;
 - spotkanie z obywatelami Ukrainy w Centrum Integracji Cudzoziemców w Kaliszu; KMP w Kaliszu;
- **KWP Rzeszów (miernik: 405 spotkań/ 15 163 uczestników)**
 - funkcjonariusze garnizonu podkarpackiego roku prowadzili działania edukacyjno-informacyjne pod nazwą „Świadomy – rozważny - bezpieczny”. W ramach przedsięwzięcia organizowane były spotkania informacyjne skierowane m.in. do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, osób szukających pracy, planujących wyjazd zagraniczny, uchodźców z Ukrainy;
 - policjanci KPP w Sanoku, Stalowej Woli, Lesku, Nisku i Ustrzykach Dolnych przeprowadzili warsztaty informacyjno-edukacyjne z młodzieżą szkół ponadpodstawowych. Działania realizowane były wspólnie z przedstawicielami Fundacji „Czas Wolności”;

- policjanci KPP w Kolbuszowej prowadzili działania informacyjne pod nazwą „Znam swoje prawa, praca za granicą”, skierowane do uczniów ostatnich klas szkół ponadpodstawowych realizowanych wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Kolbuszowej;
- **KWP Szczecin (miernik: 238 spotkań/8 374 uczestników)**
- **KWP Wrocław (miernik: 341 spotkań/ 17 616 uczestników)**
- **KSP (miernik: 354 spotkania/ 10 095 uczestników)**

Zadanie II.3 przez cały rok realizowali również przedstawiciele **Straży Granicznej**, którzy prowadzili w szkołach cykliczne działania prewencyjne o charakterze informacyjno-edukacyjnym z tematyki handlu ludźmi. Przykładowo, **Warmińsko-Mazurski Oddział Straży Granicznej** przeprowadził **24 spotkania**, w których łącznie udział wzięło 1298 osób. Spotkania prowadzone były m.in. na terenie szkół podstawowych, licealnych, zawodowych, branżowych jak również W Powiatowym Centrum Edukacyjnym w Kętrzynie, Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Elku. Odbiorcami była nie tylko młodzież, ale również pracownicy socjalni, asystenci rodzin, emeryci.

Warte odnotowania jest zaangażowanie przedstawicieli służb mundurowych w prowadzenie zajęć w ośrodkach akademickich, m.in.:

- w kwietniu przedstawiciele **Nadwiślańskiego OSG** (PSG w Łodzi) prowadzili zajęcia z tematyki handlu ludźmi na **Uniwersytecie Łódzkim** dla studentów Wydziału Socjologiczno-Ekonomicznego;
- w maju koordynator oddziałowy ds. przeciwdziałania handlowi ludźmi ze **Śląskiego Oddziału Straży Granicznej** spotkał się ze studentami **Uniwersytetu Opolskiego**, Wydziału Prawa i Administracji, na którym przedstawił słuchaczom definicję handlu ludźmi, formy wykorzystywania ofiar, wysokość zagrożenia karą za to przestępstwo oraz rolę Straży Granicznej w jego wykrywaniu i przeciwdziałaniu. W spotkaniu wzięło udział **36 studentów** Wydziału Nauk Społecznych UO.

W roku 2024, w związku z realizacją ww. zadania, okręgowe inspektoraty pracy przeprowadziły łącznie **349 działań informacyjno-szkoleniowych dla niemal 24 tysięcy** uczniów szkół ponadpodstawowych i młodzieży akademickiej. Działania te przyjęły formę prelekcji, wykładów, szkoleń i spotkań informacyjnych organizowanych podczas wizytacji placówek oświatowych i wychowawczych. Zdecydowana większość działań edukacyjnych kierowanych do młodzieży szkolnej i studenckiej została zorganizowana przez okręgowe inspektoraty pracy w ramach programu prewencji PIP pn. „Kultura bezpieczeństwa”, będącego częścią kampanii „Legitna praca” w latach 2022-2024, której celem było: upowszechnianie wiedzy o przepisach prawa pracy dot. zatrudniania; kształtowanie świadomości zagrożeń zawodowych występujących w środowisku pracy; informowanie o możliwościach skorzystania z pomocy merytorycznej udzielanej przez Państwową Inspekcję Pracy przy eliminowaniu nieprawidłowości w zatrudnieniu; a także tworzenie kultury bezpieczeństwa wśród młodych pracowników, poprzez kreowanie postaw i wartości związanych z eliminowaniem ryzyka zawodowego. Kampania społeczna Państwowej Inspekcji Pracy skierowana była do osób w wieku 14-24 lata, które są w trakcie edukacji lub podejmują pierwszą pracę, tj. młodzieży szkół podstawowych, głównie uczniów klas ósmych, uczniów szkół ponadpodstawowych oraz studentów.

W roku sprawozdawczym podczas zajęć dydaktycznych z młodzieżą, inspektorzy pracy PIP:

- omawiali zagadnienia związane z przestrzeganiem przepisów prawa pracy, z uwzględnieniem przepisów dotyczących legalności zatrudnienia i podejmowania pracy zarobkowej przez dzieci i młodzież, podejmowania pracy sezonowej i wakacyjnej zarówno w kraju jak i zagranicą, informowali o zagrożeniach związanych z nielegalnym zatrudnieniem, w tym o handlu ludźmi i pracy przymusowej;
- przekazywali materiały pomocnicze, ulotki i broszury związane z tematyką przestrzegania przepisów prawa pracy, w tym przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów dotyczących legalności zatrudnienia i wykonywania pracy zarobkowej;
- informowali o możliwościach uzyskania pomocy merytorycznej ze strony pracowników Państwowej Inspekcji Pracy, jak również innych organów i urzędów.

Poniżej wybrane przykłady działań szkoleniowych:

Okręgowy Inspektorat Pracy w Bydgoszczy

- o w ramach programu „Kultura bezpieczeństwa” oraz Kampanię „Legitna praca”, w wybranych szkołach ponadpodstawowych przeprowadzono 12 szkoleń skierowanych do młodzieży wchodzącej na rynek pracy (w szkoleniu udział wzięło 597 osób, w tym 480 uczniów, 54 młodocianych);
- o w siedzibach WUP Oddział zamiejscowy w Bydgoszczy oraz Stowarzyszenia Specjalistów Kadr i Płac w Bydgoszczy przeprowadzono 2 szkolenia, gdzie udział wzięło 16 cudzoziemców, w tym obywatele Ukrainy, Białorusi i Egiptu;

Okręgowy Inspektorat Pracy w Rzeszowie

- o prowadzono zajęcia w szkołach ponadpodstawowych oraz uczelniach wyższych w ramach programu „Kultura Bezpieczeństwa”, w których przedstawiano zagadnienia dotyczące przeciwdziałania handlowi ludźmi oraz ograniczenia zagrożeń związanych z zatrudnieniem do pracy przymusowej i wyzyskiem. W przedmiotowych zajęciach (7 spotkań) uczestniczyło łącznie ponad 100 uczniów i studentów;

Okręgowy Inspektorat Pracy w Olsztynie

- o w ramach IV edycji akcji informacyjno-edukacyjnej "Patent na pierwszą pracę" będącej częścią większej inicjatywy Państwowej Inspekcji Pracy "Legitna praca," OIP w Olsztynie przeprowadził szereg działań mających na celu edukację młodych ludzi wchodzących na rynek pracy. W ramach akcji, w miejscowościach turystycznych na terenie Warmii i Mazur pojawiły się specjalne stoiska przy których można było skorzystać z pomocy ekspertów Państwowej Inspekcji Pracy;
- o uruchomiono **mobilne punkty** poradnictwa. W inicjatywie wzięły udział Komenda Wojewódzka OHP, Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Izba Administracji Skarbowej w Olsztynie. Wydarzenie relacjonowały **lokalne media**: Radio Plus Olsztyn, TVP 3 Olsztyn oraz Gazeta Olsztyńska.

Zadanie II.3 realizowały także **urzędy pracy**, które przez cały rok na terenie wszystkich województw udostępniały osobom bezrobotnym i poszukującym pracy ulotki dotyczące tematyki handlu ludźmi. Ponadto na ekranach w budynkach powiatowych urzędów pracy wyświetlane były informacje, również w języku ukraińskim, jak nie stać się ofiarą handlu ludźmi oraz gdzie szukać wsparcia. Na terenie niektórych urzędów utworzono specjalne punkty informacyjno-doradcze. Na bieżąco prowadzone były również przez doradców zawodowych rozmowy z klientami, podczas których były poruszane kwestie handlu ludźmi i zagrożeń jakie ze sobą niosą. Ponadto, urzędy pracy prowadziły spotkania informacyjne z młodzieżą szkół średnich, podczas których doradcy zawodowi upowszechniali wiedzę na temat zagrożeń związanych z handlem ludźmi i nieostrożnym podejmowaniem aktywności zawodowej za granicą. Udostępniane były broszury, przewodniki, informacje i wskazówki. **Informowano także młodzież o istnieniu i usługach sieci Eures.**

Poniżej znajdują się wybrane działania przeprowadzone przez urzędy pracy:

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

- o wraz z działaniami Wydziału EURES upowszechniał wiedzę nt. zjawiska handlu ludźmi wśród młodzieży szkolnej oraz osób poszukujących pracy poprzez organizację **185 spotkań** informacyjnych, w których uczestniczyło **3651 osób**;

Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu wraz z powiatowymi urzędami pracy województwa opolskiego

- o realizacja kampanii informacyjnej - Sieć EURES pt: „EU Talent Pool – Pilot”. Jest to projekt pilotażowy skierowany do obywateli państw trzecich w szczególności z Ukrainy. Uchodźcy mogą się zarejestrować i skorzystać z bazy CV na portalu EURES, a także skorzystać z wybranych usług sieci EURES jak np. doradztwo nt. życia i pracy w Polsce oraz w innych państwach członkowskich UE/EFTA. W trakcie kampanii prowadzone są również działania informacyjno-prewencyjne zwracające uwagę na zagrożenia związane również z handlem ludźmi;

Powiatowy Urząd Pracy w Rzeszowie

- o organizacja 2 kampanii informacyjnych z okazji 30-lecia sieci EURES, w których uczestniczyło **111 osób**;
- o przeprowadzono **2 konferencje** pn.: „Legalność zatrudnienia obywateli Ukrainy w Polsce”. Działanie realizowane były we współpracy z Okręgowym Inspektorem Pracy w Rzeszowie, w których udział wzięło **63 osoby**;

Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu

- o organizacja spotkań informacyjnych dla młodzieży, pracodawców i osób bezrobotnych, również osób bezrobotnych pochodzących z Ukrainy: liczba spotkań: 68, liczba uczestników: 2 266;
- o spotkanie informacyjne z przedstawicielami Centrum Integracji Cudzoziemców dla obywateli Ukrainy. Omówiono m.in. tematy związane z zagrożeniami handlem ludźmi - PUP w Krapkowicach;
- o organizacja webinarium dla polskich przedsiębiorców - WUP w Opolu;
- o spotkanie informacyjne „Cyberbezpieczeństwo w kontekście wyjazdów za granicę” skierowane do osób bezrobotnych i poszukujących pracy poprowadzone przez eksperta Teamu Europe Direct Opole;
- o przeprowadzenie 4 kampanii informacyjnych;

Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie

- o 25 maja na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie miała miejsce **konferencja z okazji Jubileuszu 105-lecia Państwowej Inspekcji Prac.** Podczas wydarzenia pośrednicy pracy i asystenci EURES WUP prezentowali oferty pracy sieci EURES, udzielili informacji nt. bezpiecznej i legalnej pracy za granicą oraz zagrożeń związanych z handlem ludźmi dla 50 osób;
- o 24 stycznia WUP w Olsztynie uczestniczył w Dniach Otwartych z Instytucjami Rynku Pracy, które zostały zorganizowane przez MUP w Olsztynie i UP Powiatu Olsztyńskiego z okazji przypadających w tym roku **obchodów 105 rocznicy Publicznych Służb Zatrudnienia**. Swoją punkt konsultacyjny posiadał WUP w Olsztynie, pośrednicy pracy udzielili 16 ogólnych informacji na temat usług sieci EURES, 10 osobom przedstawiono oferty pracy, które znajdowały się w bazie służb zatrudnienia sieci EURES, a także poinformowano o zagrożeniach związanych z handlem ludźmi. Uczestnikami Dni Otwartych były osoby bezrobotne, absolwenci szkół oraz inni zainteresowani mieszkańcy Warmii i Mazur.

Zadanie polegające na upowszechnieniu wiedzy nt. zjawiska handlu ludźmi wśród młodzieży szkolnej oraz osób poszukujących pracy poprzez organizację spotkań informacyjnych realizowane było także przez kuratoria oświaty, np.:

Kuratorium Oświaty w Olsztynie

- o 31 maja Warmińsko-Mazurski Kurator Oświaty, za pośrednictwem strony internatowej kuratorium, zwrócił się do dyrektorów szkół podstawowych z apelem o przekazanie uczniom informacji na temat zagrożeń i niebezpieczeństw związanych z handlem ludźmi i nieostrożnym podejmowaniem aktywności za granicą. Powyższa informacja miała na celu zwrócenie uwagi na bezpieczeństwo młodzieży w okresie letnim. (391 szkół ponadpodstawowych);

Kuratorium Oświaty w Warszawie

- o propagowanie wśród dyrektorów szkół i placówek, pedagogów, psychologów i nauczycieli spotkania wydarzeń związanych z profilaktyką przeciwdziałania handlowi ludźmi, m.in.: seminarium on-line oraz projektu „Galeria Anty Modern Slavery na żywo” organizowanego przez Fundację La Strada.

Warto podkreślić działanie **Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Szczecińskiego**, który w ramach zajęć dydaktycznych prowadził edukację mającą na celu przygotowanie przyszłej kadry pedagogicznej placówek oświatowych oraz pracowników socjalnych do pracy z osobami wykluczonymi społecznie potencjalnie narażonymi na różne formy wykorzystania m.in. do pracy przymusowej, należą do nich: podopieczni placówek wychowawczych, placówek socjalizacyjnych, profilaktycznych, resocjalizacyjnych dla dzieci i młodzieży, zakładów karnych, bezrobotni, będący w kryzysie bezdomności. Zajęcia

nakierowane były na zdobycie i pogłębienie wiedzy oraz nabycie praktycznych umiejętności z zakresu: rozpoznawania i przeciwdziałania działaniom ryzykownym, znajomości praw pracowniczych, współczesnych zagrożeń na rynku pracy, oraz w funkcjonowaniu psychospołecznym w kontekście handlu ludźmi.

Ponadto, w **Centrum Powiadamiania Ratunkowego we Wrocławiu** operatorom udostępniono możliwość indywidualnego udziału w szkoleniach prowadzonych przez Agencję UE ds. Azylu (EUAA), wśród których była możliwość udziału w szkoleniu dot. handlu ludźmi.

Ciekawą inicjatywą była **debatę społeczną** o zasięgu gminnym, która odbyła się 2 października na terenie KPP Grójec (gmina Pniewy) pod nazwą „Człowiek człowiekowi – towarem”. Gospodarzami spotkania byli Wójt Gminy Pniewy oraz I Zastępca Komendanta Powiatowego Policji w Grójcu. Spotkanie miało miejsce w świetlicy wiejskiej w Michrowie. Jako prelegenci zaproszeni zostali funkcjonariusze Placówki Straży Granicznej w Radomiu oraz dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Grójcu. Podczas debaty zostało omówione zjawisko handlu ludźmi, jego możliwe postacie. Ponadto prelegenci wskazali zasady prawidłowego zatrudniania i legalności pobytu pracowników sezonowych spoza terytorium Polski. Wskazano konsekwencje zmuszania do niewolniczej pracy, nielegalnego zatrzymywania dokumentów obcokrajowcom oraz omówiono formalności jakie należy dopełnić w celu legalnego i prawidłowego zatrudniania obcokrajowców.

Realizację zadania II.3 realizowały także **organizacje pozarządowe**.

Fundacja **La Strada** przeprowadziła następujące spotkania:

- **17 stycznia:** Spotkanie ze studentami Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej w Warszawie. Uczestniczyło ok. 20 osób;
- **1 marca:** spotkanie sieciujące warszawskich organizacji pozarządowych: przedstawienie działań Fundacji La Strada oraz KCIK;
- **5 marca i 23 marca:** Spotkanie ze studentami Uniwersytetu Warszawskiego. Ogółem ok. 40 osób;
- **18 kwietnia:** Spotkanie/szkolenie w ramach projektu „Galeria Anty Modern Slavery na Żywo”
W Kinie Muranów w Warszawie przeprowadzono szkolenie dla ok. 200 osób, głównie nauczycieli i pedagogów z Warszawy i województwa mazowieckiego. Przedstawione zostały narzędzia służące profilaktyce handlu ludźmi wśród młodzieży. Zaprezentowano materiały audiowizualne oraz scenariusze zajęć dla młodzieży. Odbyło się także spotkanie online dla osób, które nie mogły uczestniczyć w spotkaniu w kinie;
- **27 kwietnia:** Spotkanie robocze z przedstawicielkami organizacji Mission against Human Trafficking z Holandii. Spotkanie w biurze Fundacji La Strada;
- **20 – 24 maja:** wizyta studyjna dla przedstawicieli organizacji przeciwdziałających handlowi ludźmi z Azji, realizowane w ramach projektu „From Southeast Asia to Europe”. W wizycie uczestniczyło 6 osób z organizacji pozarządowych z Filipin, Tajlandii i Wietnamu. Uczestnicy zapoznali się z systemem zwalczania HL w Polsce oraz działalnością polskich NGO’s pracujących na rzecz migrantów i uchodźców;
- **4 czerwca:** Spotkanie ze studentami Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie. Uczestniczyło ok. 30 osób;
- **5 czerwca:** Spotkanie informacyjne nt. działalności Fundacji La Strada i KCIK z członkami Stowarzyszenia „Program Stacja” z Warszawy. Uczestniczyło 6 osób;
- **27 lipca, 8 września:** spotkania dla członków społeczności filipińskiej mieszkających w Warszawie realizowane w ramach projektu „From Southeast Asia to Europe”. Spotkanie dotyczyło m.in. legalizacji pobytu w Polsce, podejmowania pracy w Polsce oraz spraw ogólnozyciowych istotnych dla cudzoziemców. W ramach ww. projektu zorganizowano też dwie wycieczki do Muzeum Fabryki Czekolady dla kobiet i dzieci. Ogółem we wszystkich działaniach wzięło udział ok. 100 osób;
- **20 listopada:** Udział w debacie nt. trzydziestopięciolecia Konwencji o Prawach dziecka. Zorganizowanej przez Koalicję Organizacji Pozarządowych monitorujących wdrażanie Konwencji o Prawach Dziecka w Polsce, której La Strada jest członkiem;

- o **8 grudnia:** Udział w kiermaszu dobroczynnym zorganizowanym przez Stowarzyszenie małżonków Misji Dyplomatycznych w Polsce. Nawiązano relacje z przedstawicielami ponad 10 placówek dyplomatycznych.

Ponadto Fundacja La Strada zorganizowała praktyki dla 18 studentek i studentów warszawskich szkół wyższych (Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Uczelnia Varsovia, Uczelnia Techniczno-Handlowa im. Heleny Chodkowskiej).

Fundacja Czas Wolności przeprowadziła następujące działania:

- o 22 szkolenia dla kobiet w jednostkach penitencjarnych - 408 uczestniczek;
- o 4 szkolenia dla studentów - 63 osoby;
- o 106 szkoleń dla młodzieży – 3 250 uczestników.

Powyższe działania miały na celu edukację, rozwój kompetencji oraz budowanie świadomości społecznej wśród kluczowych grup odbiorców.

II.4 Organizacja obchodów Europejskiego Dnia przeciwko Handlowi Ludźmi m. in. w szkołach policyjnych i ośrodkach szkolenia Straży Granicznej oraz KWP/KSP, a także podległych im jednostkach organizacyjnych Policji oraz wśród młodzieży szkolnej, jak również organizacja konferencji

Odpowiedzialni za realizację: członkowie Zespołu, Wojewódzkie Zespoły ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi oraz szkoły Policji i Straży Granicznej

Termin: 2024 r.

Miernik: minimum **703** wydarzenia

Fundacja Czas Wolności zorganizowała konferencję w ramach realizacji projektu „Nie daj się kupić, nie jesteś na sprzedaż” finansowanego ze środków **Funduszu Sprawiedliwości**. Konferencja odbyła się w Chełmskim Centrum Kultury 17 października. Partnerami wydarzenia byli: **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (Departament Porządku Publicznego), Policja i Straż Graniczna**. Wydarzenie było skierowane do uczniów i młodzieży ostatnich klas szkół ponadpodstawowych z Chełma i okolic. Celem konferencji jest podniesienie świadomości młodych ludzi wchodzących na rynek pracy na temat przestępstwa handlu ludźmi, zagrożeń, jakie ze sobą niesie, a także sposobów skutecznego zabezpieczenia się i właściwego reagowania.

Instytucje zaangażowane w walkę z handlem ludźmi (m.in. urzędy wojewódzkie, inspektoraty pracy, jednostki Straży Granicznej i Policji) zamieściły na swoich stronach internetowych i w mediach społecznościowych informacje o Europejskim Dniu Przeciwko Handlowi Ludźmi, zagrożeniach związanych z tym przestępstwem i miejscach, w których można szukać pomocy.

Ponadto:

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Łomży przeprowadził w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej warsztaty profilaktyczne dla młodzieży na temat przeciwdziałania handlowi ludźmi.

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku przeprowadził cykl spotkań informacyjnych na temat przygotowania do bezpiecznego wyjazdu za granicę oraz usług sieci EURES skierowanych do osób bezrobotnych i poszukujących pracy za granicą oraz osób młodych.

Trzy województwa zaprezentowały projekt tzw. Escapetruck, czyli mobilny escape room.

Lubuski Wojewódzki Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi zaprezentował i rozpowszechnił **folder** przygotowany z okazji Europejskiego Dnia Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, zawierający porady m.in. na co zwracać uwagę przed podjęciem pracy za granicą. Folder zawiera ilustracje prac wykonanych przez młodzież i zgłoszonych w 2023 r. w ramach konkursu Wojewody Lubuskiego pt.: „Nie bądź ofiarą handlu ludźmi”.

Wojewoda Śląski w ramach projektu FAMI.02.01-IZ.00-0002/24 pn. „Śląsk dla Cudzoziemców” zorganizował w Katowicach warsztaty na temat masowych migracji cudzoziemców spoza UE. Warsztaty

są adresowane do służb mundurowych, organizacji i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem handlowi ludźmi.

IOM przeprowadził szkolenia dla członków Pomorskiego Zespołu Wojewódzkiego ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi oraz pracowników Wydziału Spraw Krajowych i Cudzoziemców Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku pt.: „Zapobieganie i zwalczanie handlu ludźmi”.

Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa w Gdańsku była gospodarzem sympozjum naukowego pt. „Świadomość zagrożeń kluczem do bezpieczeństwa – przeciwdziałanie zjawisku handlu ludźmi”. Współorganizatorami są: Wojewoda Pomorski, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa w Gdańsku oraz Pomorski Zespół Wojewódzki ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi.

Powiat Jędrzejów (Świętokrzyskie) po raz ósmy uruchomił Kampanię Przeciwko Handlowi Ludźmi „Niebieskie Serce”, włączając się w obchody Globalnej Kampanii Przeciwko Przestępczości Zorganizowanej ONZ BLUE HEART, Unijnego Dnia Przeciwko Handlowi Ludźmi oraz ogólnopolskiej Kampanii „Nie ufaj bezgranicznie. Nie stań się ofiarą handlu ludźmi”.

Szereg działań z okazji Europejskiego Dnia przeciwko Handlowi Ludźmi przeprowadziły poszczególne jednostki **Policji**:

- **KWP w Białymstoku (miernik: 89 wydarzeń/2 579 uczestników)**
 - dyżur ekspertów KWP w Białymstoku w zakresie zwalczania i przeciwdziałania handlowi ludźmi w związku z uruchomieniem punktu koordynacyjno-kontaktowego w siedzibie KGP, którego celem było udzielenie informacji w przedmiotowym obszarze;
 - organizacja konferencji pn. „Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w kontekście uzależnień i innych zagrożeń cywilizacyjnych, a potencjalnego zagrożenia bycia ofiarą handlu ludźmi” na terenie Państwowej Uczelni Zawodowej w Suwałkach - KMP w Suwałkach;
 - cykl spotkań z uczniami szkół ponadpodstawowymi;
- **KWP w Gdańsku (miernik: 49 wydarzeń/1 456 uczestników)**
 - na stronach internetowych KMP/KPP województwa pomorskiego zamieszczone zostały komunikaty na temat Europejskiego Dnia Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu, który równocześnie został rozpowszechniony za pośrednictwem lokalnych mediów;
 - organizacja sympozjum pn. „Świadomość zagrożeń kluczem do bezpieczeństwa – przeciwdziałanie zjawisku Handlu ludźmi” w Wyższej Szkole Bezpieczeństwa z siedzibą w Poznaniu - KWP w Gdańsku, wspólnie z przedstawicielami Pomorskiego Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi;
 - przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Starogardzie Gdańskim funkcjonariusze z KPP w Starogardzie Gdańskim brali udział w spotkaniu z przedstawicielami EURES-u pn. „Możliwości i zagrożenia, czyli jak bezpiecznie zaplanować swój wyjazd do pracy za granicę.” W spotkaniu uczestniczyło 12 osób;
 - przeprowadzono 47 działań informacyjnych adresowanych do uczniów szkół podstawowych, szkół ponadpodstawowych oraz grona pedagogicznego;
 - spotkania z lokalnymi przedsiębiorcami, którzy zatrudniają obcokrajowców oraz z pracownikami firm na temat „występujących zagrożeń” handlu ludźmi;
- **KWP w Gorzowie Wielkopolskim (miernik: 1 wydarzenie/47 uczestników)**
 - udział w XIII posiedzeniu Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania handlowi Ludźmi, zorganizowanym w Wojewódzkim Urzędzie Wojewódzkim we współpracy z Wojewodą Lubuskim. - KWP Gorzów Wlkp. W wyniku spotkania w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp. powstał zespół reagowania i pomocy potencjalnym ofiarą przestępczości Handlu Ludźmi, na stronie jednostki rozpowszechniono informacje dotyczące pomocy ofiarom jak i kontakt telefoniczny do funkcjonariuszy dyżurujących. Ponadto, na stronach internetowych komend powiatowych i miejskich Policji woj. lubuskiego opublikowano i rozpowszechniono komunikaty o obchodach Europejskiego Dnia przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu oraz porady dotyczące zasad bezpieczeństwa chroniących przed staniem się ofiarą handlu ludźmi;

- **KWP w Katowicach (miernik: 48 wydarzeń /8 592 uczestników)**
 - w ramach projektu FAMI (Fundusz Azylu, Migracji i Integracji) pt. „Śląskie dla cudzoziemców” odbyły się warsztaty pn. „Masowa migracja cudzoziemców spoza UE”, których współorganizatorem był Wydział Prewencji KWP w Katowicach. Warsztaty otworzył Wojewoda Śląski, udział wzięli również: Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji w Katowicach, I Wicewojewoda Śląski, II Wicewojewoda Śląski, przedstawiciele służb (KGP, BBN, Wydziału Kryminalnego oraz Prewencji KWP w Katowicach, SG, organizacji społecznych i środowisk akademickich);
 - rzecznicy prasowi KWP Katowice oraz podległych jednostek KMP/KPP opublikowali informacje dotyczące przedmiotowego zagadnienia na stronach internetowych i w mediach społecznościowych swoich jednostek;
 - organizacja stanowiska profilaktycznego w budynku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Rybniku, w Teatrze im. Adama Mickiewicza w Częstochowie - KMP w Rybniku wraz z Powiatowym Urzędem Pracy w Rybniku, KMP w Częstochowie;
 - spotkania i wykłady edukacyjne - KPP w Raciborzu, KMP Gliwice, KMP w Rudzie Śląskiej;
- **KWP w Kielcach (miernik: 11 wydarzeń/149 uczestników)**
 - publikacja na stronach internetowych treści promujących Europejski Dzień Przeciwko Handlowi Ludźmi - KPP w Busku - Zdroju, KPP Kazimierza Wielka, KMP w Kielcach;
 - spotkania z młodzieżą szkolną KPP w Busku Zdroju, KPP Skarżysko-Kamienna;
- **KWP w Krakowie (miernik: 26 wydarzeń/752 uczestników)**
 - szkolenie pn. „Współczesne Oblicza Handlu Ludźmi” zorganizowane w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim dla Asystentów Edukacji Romskiej z terenu województwa małopolskiego oraz pracowników Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego. Rozdano uczestnikom broszury oraz ulotki informacyjne dotyczące handlu ludźmi - KWP w Krakowie;
 - szkolenie grona pedagogicznego Powiatowego Centrum Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego w Wieliczce - KWP w Krakowie;
 - spotkania edukacyjno-informacyjne dla uczniów placówek oświatowych - szkół podstawowych i ponadpodstawowych - KMP w Nowym Sączu, KPP w Miechowie, KPP w Zakopanem;
- **KWP Olsztyn (miernik: 9 wydarzeń/231 uczestników)**
 - przeprowadzono prelekcje edukacyjne na temat handlu ludźmi w Zespole Szkół Mechanicznych w Elblągu, Zespole Szkół Ogólnokształcących w Węgorzewie – KPP w Szczytnie, KPP w Węgorzewie, KMP w Elblągu;
 - zamieszczono materiały informujących o Europejskim Dniu Przeciwko Handlowi Ludźmi na policyjnych internetowych stronach komend powiatowych, miejskich i wojewódzkiej;
- **KWP Opolo (miernik: 3 wydarzenia/170 uczestników)**
 - spotkanie w Zespole Szkół Rolniczych w Prudniku oraz w Zespole Szkół Budowlanych w Brzegu;
 - akcja informacyjna w pow. kędzierzyńsko-kozielskim i krapkowickim przy wykorzystaniu lokalnych mediów: Lokalna24, Radio Park;
- **KWP Poznań (miernik: 41 wydarzeń/3 550 uczestników)**
 - spotkania z mieszkańcami jak ustrzec się pozostania ofiarą handlu ludźmi i gdzie szukać pomocy - KPP w Kościanie;
 - dystrybucja ulotek nt. handlu ludźmi podczas stoisk promocyjnych na festynach w Koninie, Mikorzynie, Rudzicy, Wąsoszach, Rychwale, Ślesinie, Kleczewie, Lubomyślu oraz Grodzcu;
 - działania profilaktyczno-prewencyjne mające na celu podniesienie świadomości lokalnej młodzieży - policjanci KMP w Koninie, , w Kamieńcu, policjanci z KPP w Kole, KMP w Kaliszu;
 - całodniowe zajęcia warsztatowe pn. „Handel ludźmi i zjawiska z nim powiązane”. Dla uczniów w Zespole Szkół Ekonomicznych w Gnieźnie policjanci z KPP w Gnieźnie;

- nagranie spotu reklamowego wspólnie z uczniami klas policyjnych - KPP w Gostyniu;
- kontrola miejsc, gdzie na podstawie rozpoznania może dochodzić do procederu żebractwa, dystrybucja ulotek – prowadzili policjanci z KMP w Poznaniu wraz z jednostkami podległymi;
- spotkania profilaktyczne na terenie lokalnych firm w miejscowości Dębówiec, Biały Dwór oraz Góreczkach – zatrudniających obcokrajowców, gdzie rozpowszechniali posiadane informacje na temat rozpoznawania, wykrywania oraz zapobiegania przestępstwom przeciwko handlu ludźmi - policjanci z KPP w Krotoszynie;
- dystrybucja materiałów prewencyjnych na terenie dworców PKP i PKS - policjanci z KPP w Obornikach, KMP w Kaliszu;
- **KWP w Lublinie (miernik: 4 wydarzenia/102 uczestników)**
 - kampanie informacyjne w Internecie - KWP w Lublinie, KMP w Białej Podlaskiej;
 - nawiązano współpracę z Państwowymi Szkołami Budownictwa i Geodezji w Lublinie oraz Katolickim Uniwersytetem Lubelskim. Podczas spotkania z uczniami PSBiG w Lublinie zostały przeprowadzone warsztaty dot. wykorzystania w pracy;
- **KWP Wrocław (145 wydarzeń/4 426 uczestników)**
 - funkcjonariusze garnizonu dolnośląskiego przeprowadzili 125 zajęć edukacyjnych skierowanych do młodzieży szkolnej, w których uczestniczyło 4 215 uczniów;
 - przeprowadzono 20 szkoleń dla policjantów służby prewencyjnej, odnoszących się do problematyki handlu ludźmi, w których uczestniczyło 211 policjantów;
 - na stronach internetowych komend miejskich/powiatowych zamieszczono komunikaty prasowe związane z problematyką handlu ludźmi, w tym na portalu społecznościowym Facebook;
 - nawiązano współpracę z lokalnymi stacjami radiowymi w celu przekazania informacji na temat współczesnego niewolnictwa;
- **KWP Gorzów Wlkp. (miernik: 248 spotkań/ 6 000 uczestników)**
 - organizacja wystawy prac plastycznych dla młodzieży szkół ponadpodstawowych połączona ze spotkaniami z funkcjonariuszami Policji i dystrybucją plakatów z Fundacji La Strada - KPP w Strzelcach Krajeńskich;
 - dystrybucja informacji o obchodach Europejskiego Dnia oraz porad dotyczących zasad bezpieczeństwa chroniących przed stanieniem się ofiarą handlu ludźmi. Komunikaty na temat przeciwdziałania handlowi ludźmi ukazały się w lokalnych środkach masowego przekazu (radio, telewizja - w tym TVP 3, portal Facebook, strony internetowe lokalnych gazet itp.);
- **KSP (miernik: 20 spotkań /1 826 uczestników)**
 - w jednostkach organizacyjnych Komendy Stołecznej Policji przeprowadzono kampanię plakatowo-ulotkową wśród interesantów, która miała na celu uświadomienie społeczeństwu problemu handlu ludźmi, w szczególności zagrożenia wyzyskiem i pracą przymusową;
 - zorganizowano lekcje i spotkania profilaktyczne z młodzieżą szkolną na temat zjawiska handlu ludźmi oraz rozpropagowano plakaty i broszury edukacyjno-informacyjne w ośrodkach pomocy społecznej, powiatowych urzędach pracy oraz urzędach gmin, a także spółdzielniach mieszkaniowych;
 - policjantka Wydziału Prewencji - Zespołu ds. Profilaktyki Społecznej Nieletnich i Patologii KPP Żyrardów zorganizowała wydarzenie w Osiedlowym Domu Kultury w Żyrardowie pn. „Znam swoją wartość – nie jestem towarem”, w którym wzięli udział mieszkańcy Żyrardowa. Podczas przedsięwzięcia w sali kinowej przedstawiono prezentację multimedialną dot. zjawiska handlu ludźmi. Aby skuteczniej zwalczać i zapobiegać przestępstwom omówiono złożoność tego zjawiska, jak ustrzec się przed takimi zagrożeniami i gdzie udać się po właściwą pomoc posługując się numerem telefonu zaufania i stronami internetowymi do Fundacji La Strada i Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi;

- **Akademia Policji w Szczycie (miernik: 1 wydarzenie/505 uczestników)**
 - Instytut Nauk Prawnych WBiNP APwSz zorganizował wykłady otwarte na temat „Wybrane aspekty zwalczania zjawiska handlu ludźmi – studium przypadku.”, które przeprowadzili funkcjonariusze Policji zajmujący się tą tematyką, w których udział wzięło: 375 funkcjonariuszy Policji, 130 osób cywilnych;
- **Szkoła Policji w Katowicach (miernik: 3 wydarzenia)**
 - 17 października pełnomocnik Komendanta Szkoły Policji w Katowicach ds. ochrony praw człowieka oraz wykładowcy Zakładu Służby Kryminalnej przeprowadzili prelekcję dla słuchaczy z zakresu wykrywania, zapobiegania oraz zwalczania handlu ludźmi. Ponadto w dniach 17-18 października w ramach Europejskiego Dnia Walki z Handlem Ludźmi rozpropagowano informację dotyczącą zjawiska handlu ludźmi wśród kadry kierowniczej, dydaktycznej oraz słuchaczy szkoleń zawodowych i kursów specjalistycznych m.in. poprzez rozesłanie drogą elektroniczną materiałów do poszczególnych komórek dydaktycznych, umieszczenie wiadomości na tablicach informacyjnych znajdujących się na poszczególnych pododdziałach szkolnych oraz w budynkach dydaktycznych. 18 października zamieszczono stosowną wzmiankę o Europejskim Dniu Walki z Handlem Ludźmi na stronie internetowej Szkoły Policji w Katowicach;
- **Centrum Szkolenia Policji w Legionowie (miernik: 1 wydarzenie)**
 - 15 października w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, z udziałem przedstawiciela Biura Kryminalnego Komendy Głównej Policji, przeprowadzono wykład pn. „Praktyczne aspekty zwalczania przestępstwa handlu ludźmi i przestępstw z nim powiązanych”;
- **Szkoła Policji w Pile (miernik: 3 wydarzenia/350 uczestników)**
 - przygotowanie spotu promocyjnego przez Pełnomocnika Komendanta Szkoły Policji w Pile ds. Ochrony Praw Człowieka oraz słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego;
 - spotkanie edukacyjne wykładowców Zakładu Prawa i Kryminalistyki z uczniami szkół ponadpodstawowych w Pile w ramach Europejskiego Dnia Walki z Handlem Ludźmi – 200 uczestników;
 - spotkanie edukacyjne wykładowców Zakładu Kryminalnego z uczniami szkół ponadpodstawowych w Pile w ramach Europejskiego Dnia Walki z Handlem Ludźmi – 150 uczestników;
- **Szkoła Policji w Słupsku (miernik: 1 wydarzenie/ 927 uczestników)**
 - jak co roku na apelu porannym, w którym biorą udział słuchacze wszystkich szkoleń zawodowych i kursów specjalistycznych odbył się odczyt dotyczący tematyki przeciwdziałania handlowi ludźmi;
 - umieszczenie na stronie internetowej Szkoły informacji o obchodach Europejskiego Dnia Walki z Handlem Ludźmi, a na budynku dydaktycznym plakatów;
 - podczas realizacji zajęć w tym dniu, w sposób szczególny wykładowcy podkreślali wagę przeciwdziałania temu zjawisku oraz znaczenia ochrony praw człowieka w realizacji zadań służbowych w tym obszarze.

Działania **ośrodków szkoleniowych Straży Granicznej** w ramach obchodów Europejskiego Dnia przeciwko Handlowi Ludźmi obejmowały:

- **Wyższa Szkoła Straży Granicznej w Koszalinie:**

WSSG w Koszalinie w dniach od 12 do 14 października przeprowadziła kampanię profilaktyczno-edukacyjną pod nazwą „**Wiktymizacja osób pokrzywdzonych handlem ludźmi**”, która skierowana była do funkcjonariuszy Straży Granicznej, studentów i wykładowców akademickich Politechniki Koszalińskiej oraz do uczniów i nauczycieli szkół średnich. Szczególną uwagę poświęcono kwestiom związanym z bezpiecznym poszukiwaniem i podejmowaniem pracy za granicą przez młodych ludzi oraz budowaniu świadomości na temat zagrożeń związanych z wyjazdem poza granice kraju. Poruszano także kwestie dotyczące poszukiwania wiarygodnych pracodawców, źródeł werbunku, form handlu ludźmi oraz

organizacji pozarządowych niosącym pomoc ofiarom handlu ludźmi. W przedsięwzięciu wykorzystano nowatorski pojazd Escape Truck tzw. mobilne laboratorium Handlu Ludźmi stworzone w ramach współdziałania policji holenderskiej, Ambasady Królestwa Niderlandów w Polsce, Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Komendy Głównej Straży Granicznej i Komendy Głównej Policji. Ciężarówka wyposażona była w pomieszczenia odzwierciedlające realne warunki przetrzymywania ofiar handlu ludźmi, z efektami dźwiękowymi i zapachowymi, przy wykorzystaniu scenariuszy z faktycznie ujawnionych przypadków handlu ludźmi przez polskie organy ścigania. W ramach kampanii przeszkolono łącznie **179 osób**.

- **Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie:**

CSSG w Kętrzynie przeprowadziła zajęcia dla słuchaczy ośrodka szkoleniowego z tematyki handlu ludźmi, które miały na celu zdobycie wiedzy oraz podniesienie świadomości na temat tego zjawiska. łącznie przeszkolono: **332 funkcjonariuszy w służbie przygotowawczej** (szkolenie podstawowe) i **78 funkcjonariuszy w służbie stałej** (kurs oficerski).

Dodatkowo w związku z obchodami Europejskiego Dnia Przeciwno Handlowi Ludźmi na stronie internetowej CSSG zamieszczono dedykowany artykuł pod nazwą „Nie stań się ofiarą handlu ludźmi”, gdzie również opublikowano ścieżkę dostępu do materiałów na temat handlu ludźmi, w tym dotyczących uzyskania wsparcia i pomocy. Ponadto w miejscach widocznych na terenie CSSG, takich jak biblioteka, blok szkolny, budynek sztabu, miejsca zakwaterowania słuchaczy rozwieszono plakaty informujące o Europejskim Dniu Przeciwno Handlowi Ludźmi.

W ramach Europejskiego Dnia Walki z Handlem Ludźmi dniu 15.10.2024 r., funkcjonariusz PSG w Mielniku wraz z funkcjonariuszami Policji przeprowadził w Internacie Zespołu Szkół Rolniczych im. Wincentego Witosa w Ostrożanach, spotkanie prewencyjno – edukacyjne na podstawie przygotowanej prezentacji multimedialnej. W spotkaniu wzięło udział 77 uczniów oraz 4 opiekunów.

Ponadto:

Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu we współpracy z **Komendą Wojewódzką Policji w Poznaniu** oraz **Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu** w dniu 18 października 2024 brał udział w projekcie „Escape truck”. Przy Escape Trucku powstało "miasteczko profilaktyczne", celem którego było dotarcie z działaniami w obszarze przeciwdziałania handlowi ludźmi oraz podnoszenie świadomości wśród społeczeństwa w tym temacie. W miasteczku profilaktycznym wzięli udział przedstawiciele KWP w Poznaniu, Straży Granicznej, PCPR w Poznaniu (OIK w Kobylnicy), Wydział Spraw Cudzoziemców Wielkopolskiego UW w Poznaniu, Migrant Info Point, Okręgowy Inspektorat Pracy w Poznaniu, Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu Centrum Integracji Cudzoziemców Caritas.

18 października w **Wyższej Szkole Bezpieczeństwa w Gdańsku** odbyło się **symposium naukowe pn. „Świadomość zagrożeń kluczem do bezpieczeństwa – przeciwdziałanie zjawisku handlu ludźmi”**. Współorganizatorami byli: **Wojewoda Pomorska, Pomorski Wojewódzki Zespół ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi oraz Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa w Gdańsku**. Odbiorcami byli studenci i uczniowie szkół ponadpodstawowych z Gdańska. W wydarzeniu uczestniczyło 79 osób.

Wyeksponowano plakaty, kolportowano ulotki dot. zjawiska handlu ludźmi oraz informujące o możliwości uzyskania wsparcia oferowanego przez KCiK i inne instytucje pomocowe. Dystrybuowano również komiks pt. „Nie jesteś na sprzedaż”. Media tj.: TVP 3 „Panorama” i Radio Gdańsk przedstawiły relację z organizacji powyższego wydarzenia.

W ramach obchodów XVIII Europejskiego Dnia Walki przeciwko Handlowi Ludźmi na stronach internetowych instytucji, których przedstawiciele są **członkami Pomorskiego Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi**, zamieszczone zostały treści związane z identyfikacją zjawiska handlu ludźmi oraz jego przeciwdziałaniem. Przedmiotowe informacje zostały zamieszczone m.in. na stronach internetowych. Co więcej, w ramach współpracy z Zespołem **lokalne media tj. Dziennik Bałtycki i Gazeta Internetowa netka.gda.pl opublikowały artykuły dotyczące zjawiska handlu ludźmi i związanych z nim zagrożeń**.

Śląski Urząd Wojewódzki zorganizował w dn. 18 października warsztaty dot. masowej migracji cudzoziemców spoza UE skierowane do służb mundurowych, organizacji i instytucji, w kontekście przeciwdziałania handlowi ludźmi. Celem warsztatów była wymiany informacji i podejmowanych działań

w związku z masowym napływem migrantów, w tym z miejsc objętych konfliktem zbrojnym. Szczególnie w kontekście pracy przymusowej czy wykorzystania migrantów jako taniej siły roboczej.

II.5 Promowanie i wdrażanie Kodeksu Postępowania (Code of Conduct) mającego na celu ochronę dzieci przed komercyjnym wykorzystaniem seksualnym w turystyce

Odpowiedzialni za realizację: Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę przy wsparciu Komendy Głównej Policji i Ministerstwa Rozwoju i Technologii

Termin: 2024 r.

Mierniki: 7 wydarzeń/dla łącznej liczby co najmniej **437** osób

Od początku 2024 roku podjęto kilka działań w zakresie standardów ochrony dzieci wprowadzonych w turystyce i hotelarstwie. Zgodnie z obowiązującym prawem, branża turystyczna ma obowiązek wdrożenia Standardów ochrony małoletnich, które zakładają szerszy kontekst ochrony dzieci przed krzywdzeniem niż The Code. Od stycznia do lutego 2024 r. Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę przewodniczyła grupie roboczej ds. spraw standardów ochrony małoletnich dla podmiotów prowadzących usługi hotelarskie oraz internatów. Grupa jako jedna z 11 została powołana na podstawie § 16 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 października 2023 r. w sprawie Zespołu do Spraw Ochrony Małoletnich (Dz. U. z 2023 r., poz. 2411) przez przewodniczącą Zespołu – Podsekretarz Stanu Zuzannę Rudzińską - Bluszcz. Zadaniem grupy było stworzenie wzorów standardów ochrony małoletnich do stosowania przez branżę turystyczną. Opracowany wzór został umieszczony na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości, stronie Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę (standards.fdds.pl) oraz rozesłany do przedstawicieli branży i innych instytucji zaangażowanych w realizację zadań na rzecz sektora turystyki (min. Ministerstwo Sportu i Turystyki, Polska Izba Turystyczna, Izba Gospodarcza Hotelarstwa Polskiego, etc.). W grupie brali udział przedstawiciele i eksperci branży turystycznej.

Dzięki inicjatywie i współpracy Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę z branżą hotelarską, w 2024 r. przeprowadzono **15 szkoleń** dla pracowników i kadry menedżerskiej hoteli z zakresu standardów ochrony dzieci, w których udział wzięły **253 osoby**. Hotele, w których prowadzono szkolenia należały do grupy Accor i Orbis i były zlokalizowane w całej Polsce.

Fundacja przygotowała również **godzinne nagranie w formie webinaru**, dotyczące problematyki krzywdzenia dzieci, w tym wykorzystania i wyzyskiwania seksualnego, które było prezentowane podczas szkoleń realizowanych przez Izbę Gospodarczą Hotelarstwa Polskiego. Szkolenie trwało łącznie 4 godziny i poświęcone było tematyce wdrażania standardów ochrony dzieci w hotelach. 14 szkoleń przeprowadzono dla uczestników w całej Polsce. Szkolenia realizowane były w maju i czerwcu 2024 r., szacowana liczba uczestników to ok. **200 osób**.

Ponadto, przeprowadzono szereg spotkań informacyjnych podczas wydarzeń realizowanych przez poszczególne instytucje i grupy hotelowe. Podczas spotkań prezentowano treści dotyczące problemu krzywdzenia dzieci w branży turystycznej, w tym wykorzystania, wyzyskiwania seksualnego, handlu ludźmi, oraz tego jak branża może rozpoznawać symptomy krzywdzenia i interweniować:

- o maj 2024 – CAMP hotelarzy – Natura Mazur Warchały – Mazury (46 osób);
- o czerwiec 2024 – Stay Inn w Warszawie, wystąpienie dla osób zarządzających i właścicieli hoteli – grupa Hotele Niezależne (20 osób);
- o wrzesień 2024 – Lokalna Organizacja Turystyczna "Góry Świętokrzyskie" (brak danych);
- o listopad 2024 – Dolnośląski Zlot Zagród Edukacyjnych (60 osób);
- o grudzień 2024 – Forum Informacji Turystycznej (78 osób);
- o grudzień 2024 – VIII Ogólnopolski Zlot Zagród Edukacyjnych w Warszawie (233 osoby).

Łączna liczba przeszkolonych uczestników: co najmniej **437 osób**.

II.6 Wzmocnienie współpracy z instytucjami organizującymi targi pracy celem upowszechnienia wiedzy o handlu ludźmi oraz popularyzacji zasad postępowania, które służą minimalizacji ryzyka wystąpienia tego zjawiska

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Wojewódzkie Zespoły ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, powiatowe urzędy pracy oraz zainteresowane instytucje

Termin: 2024 r.

Miernik: minimum **107** liczba targów pracy, z którymi nawiązano współpracę

W ramach zadania **Departament Rynku Pracy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej** ogłosił w 2024 r. konkurs w ramach FERS dotyczący wspierania uczciwej rekrutacji cudzoziemców do pracy w Polsce. Projekt rozpocznie się w 2025 r. Projekt zakłada m.in. zorganizowanie we współpracy z różnymi instytucjami z Polski i wybranych państw pochodzenia migrantów targów pracy dla osób zainteresowanych przyjazdem do Polski.

W realizację zadania polegającego na wzmocnieniu współpracy z instytucjami organizującymi targi pracy celem upowszechnienia wiedzy o handlu ludźmi angażowały się poszczególne jednostki policji, m.in.:

- **KWP w Białymstoku (miernik: 2 targi pracy, z którymi nawiązano współpracę, 2 spotkania/ok.700 osób)**
 - organizacja stoiska profilaktycznego podczas Targów Pracy organizowanych przez Akademię Łomżyńską - KMP w Łomży;
 - udział podczas organizacji Targów Pracy na terenie Wydziału Ekonomii i Finansów Uniwersytetu w Białymstoku - KWP w Białymstoku;
- **KWP w Gdańsku (miernik: 7 targów pracy, z którymi nawiązano współpracę)**
 - w ramach współpracy KWP w Gdańsku z Gdańskim Urzędem Pracy, podczas Festiwalu Pracy i Aktywności Seniorów funkcjonariusze Wydziału Prewencji na stoisku profilaktycznym prowadzili między innymi działania edukacyjno-informacyjne nt. handlu ludźmi oraz informowali o instytucjach udzielających wsparcia ofiarom handlu ludźmi. Działania skierowane były zarówno do pracodawców, jak i seniorów poszukujących pracy czy wyjeżdżających za granicę;
 - udział w Powiatowych Targach Pracy w Pucku zorganizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Pucku - KPP w Pucku;
 - udział w XVI Powiatowych Targach Pracy w Kartuzach zorganizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Kartuzach - KPP w Kartuzach;
 - udział w Powiatowych Targach Pracy w Malborku zorganizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Malborku - KPP w Malborku;
 - udział w Targach Pracy organizowanych przez Urząd Pracy w Dzierżgoniu - KPP w Sztumie;
 - udział w Powiatowych Targach Pracy w Wejherowie zorganizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie - KPP w Wejherowie (KP w Rumii);
- **KWP w Lublinie (miernik: 5 targów pracy, z którymi nawiązano współpracę)**
 - udział w II Targach Pracy organizowanych przez Urząd Pracy w Białej Podlaskiej - KMP w Białej Podlaskiej;
 - udział w Targach Pracy i Edukacji organizowanych przez Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Białej Podlaskiej - KMP w Białej Podlaskiej;
 - udział w Dniach Otwartych PANS w Chełmie - KMP w Chełmie;
 - udział w obchodach 20-lecia Mobilnego Centrum Informacji Zawodowej OHP w Chełmie - KMP w Chełmie;
 - udział w Mundurowych Targach Pracy organizowanych przez Urząd Miasta w Kraśniku - KPP w Kraśniku;

- **KWP Gorzów Wlkp. (12 targów pracy, z którymi nawiązano współpracę)**
- **KWP Katowice**
 - 10.06.2024 r. KWP w Katowicach celem budowania świadomości jakim jest zagrożenie wyzyskiem i pracą przymusową na terenie województwa śląskiego zorganizowano Kiermasz Pracy Wakacyjnej - spotkanie edukacyjne w ramach punktu profilaktycznego na Rynku Miejskim w Pszczynie, Hali MOSiR dla młodzieży powiatu pszczyńskiego i okolic;
 - na terenie podległym KPP Myszków policjanci przeprowadzili spotkanie z uchodźcami z Ukrainy, którzy szukają pracy na terytorium RP oraz uczniami szkół średnich i podstawowych (22 wydarzenia), którzy mają w planach podjąć pracę za granicą. Podczas spotkań zostały omówione zagrożenia, na które mogą być narażeni oraz jak się ich ustrzec. W trakcie spotkań były rozdawane uczestnikom ulotki informacyjne, plakaty oraz poradniki wytworzone przez CPS KWP Katowice w ramach kampanii Safe in Poland;
 - 17 października i 8 listopada 2024 roku dzielnicowy KMP w Rybniku przeprowadził spotkania profilaktyczne dla pracowników administracji galerii handlowej „FOCUS PARK RYBNIK”. Podczas spotkań zwrócono uwagę aby nie być obojętnym wobec osób zebrzących, które potencjalnie mogą być ofiarami handlu ludźmi;
 - KWP w Katowicach zorganizowała spotkania informacyjne nt. „Nie jesteś na sprzedaż”, którego odbiorcami były osoby poszukujące pracy: 27.02.2024 r. w hostelu dla uchodźców z Ukrainy w Mysłowicach dla 20 osób, 07.04.2024 r. dla 17 osób przebywających w noclegowni w Mysłowicach, 16.12.2024 r. w noclegowni w Mysłowicach dla 14 osób;
- **KWP w Kielcach (miernik: 4 targi pracy, z którymi nawiązano współpracę)**
- **KWP Olsztyn (miernik: 10 targów pracy, z którymi nawiązano współpracę)**
 - targi pracy zorganizowane przez Centrum Edukacji ZDZ w Kętrzynie, Dzień ze służbami mundurowymi i Jesienne Targi Pracy zorganizowane przez PUP w Kętrzynie - KPP w Kętrzynie;
 - targi KPP zorganizowane przez PUP w Lidzbarku Warmińskim - KPP w Lidzbarku Warmińskim;
 - targi pracy zorganizowane przez PUP w Pisz - KPP w Pisz;
 - targi pracy zorganizowane PUP w Gołdapi - KPP z Gołdapi;
 - Targi pracy zorganizowane Młodzieżowe Centrum Kariery OHP w Giżycku - KPP w Giżycku;
 - młodzieżowe targi pracy zorganizowane w Zespole Szkół Zawodowych nr 1 w Elblągu KMP w Elblągu;
 - targi pracy i edukacji zorganizowane przez Prezydenta Miasta Elbląg oraz Powiatowy Urząd Pracy w Elblągu w ramach Warmińsko – Mazurskiego Tygodnia Kariery - KMP Elbląg;
 - targi edukacji i pracy zorganizowane przez Urząd Pracy w Działdowie – KPP z Działdowa;
 - targi pracy zorganizowane dwukrotnie przez Urząd Pracy w Iławie - KPP w Iławie;
 - giełda zawodów w Szkole Podstawowej nr 1 w Iławie – KPP w Iławie;
 - braniewskie targi pracy „Kariera na start” – KPP Braniewa;
- **KWP Opole (miernik: 5 targów pracy, z którymi nawiązano współpracę)**
 - XII edycja Giełdy Pracy na terenie Uniwersytetu Opolskiego;
 - transgraniczne targi pracy i giełdy edukacji, zorganizowane przez urząd pracy, które odbyły się w ratuszu Miejskim w Głubczycach;
 - powiatowe targi pracy, organizowanych przez starostwo powiatowe w Prudniku, urząd pracy oraz przy udziale Opolskiej Wojewódzkiej Komendy Ochotniczych Hufców Pracy;

- **KWP Poznań (17 targów pracy, z którymi nawiązano współpracę)**

- forum rolnicze w m. Chrzypko Wielkie i Witkowo dla powiatu międzychodzkiego, szamotulskiego i gnieźnieńskiego pod patronatem Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Wojewody Wielkopolskiego - policjanci KWP w Poznaniu wspólnie z Okręgową Inspekcją Pracy w Poznaniu;
- akcja „Bezpieczny Start” na terenie Zespołu Szkół nr 2 im Stanisława Staszica w Szamotułach, spotkanie edukacyjne połączone z konkursem, którego celem było podniesienie świadomości młodych ludzi na temat prawa pracy - policjanci Wydziału Prewencji KWP w Poznaniu wraz z Okręgową Inspekcją Pracy w Poznaniu;
- drzwi otwarte na terenie Zespołu Szkół Budowlanych w Poznaniu - policjanci Wydziału Prewencji KWP w Poznaniu i inspektorzy Okręgowej Inspekcji Pracy;
- „Noc Zawodowców” zorganizowana przez Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego - funkcjonariusze Zespołu ds. Profilaktyki Społecznej KMP w Kaliszu współpraca z PUP oraz Zakładem Pracy KRAMP Sp. z o.o. oraz INTERMEBLE Sp. z o.o. na terenie Konina;
- targi pracy zorganizowane przez Akademię Nauk Stosowanych w Lesznie - policjanci z KMP w Lesznie;
- targi pracy zorganizowane na terenie Instytutu Kultury Europejskiej w Gnieźnie;
- w Zespole Szkół Technicznych im Eugeniusza Kwiatkowskiego w Grodzisku Wielkopolskiego w trakcie odbywających się drzwi otwartych policjanci przedstawiali tematykę handlu ludźmi;
- w dniu 8 lutego w trakcie spotkania w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kępnie policjanci z KPP w Kępnie przeprowadzili prelekcje dla uczestników, Punktu Kreatywnej Kariery;
- targi pracy dwukrotnie zorganizowane przez KPP w Krotoszynie przy współpracy z PUP w Krotoszynie;
- coroczna edycja Targów Pracy zorganizowana przez Powiatowy Urząd Pracy w Ostrowie Wielkopolskim – policjanci z KPP w Ostrowie Wielkopolskim;
- coroczna edycja Targów Edukacyjnych zorganizowanych przez miasto Piła i powiat pilski - policjanci z KPP w Pile;
- targi pracy pt.: „Noc Zawodowców” zorganizowane przez Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Pile - policjanci z KPP w Pile;
- targi pracy zorganizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wlkp - policjanci z KPP w Środzie Wlkp.;

- **KWP Rzeszów (miernik: 4 targi pracy, z którymi nawiązano współpracę)**

- targi pracy organizowane przez Państwową Uczelnię Zawodową w Tarnobrzegu w dn. 21 maja, dystrybucja ulotek - KMP w Tarnobrzegu;
- targi pracy organizowane przez PUP w Przemyśle w dn. 18 kwietnia - KMP w Przemyśle;
- targi pracy organizowane przez Starostwo Powiatowe w Stalowej Woli, Powiatowy Urząd Pracy i Urząd Miasta w Stalowej Woli w dn. 25 kwietnia - KPP w Stalowej Woli;
- targi edukacyjne w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie - KMP w Krośnie;

- **KWP Szczecin (miernik: 8 targów pracy, z którymi nawiązano współpracę)**

- **KWP we Wrocławiu (miernik: 26 targów pracy, z którymi nawiązano współpracę)**

- **KSP (7 targów pracy z którymi nawiązano współpracę)**

- młodzieżowa giełda zawodów w ramach kampanii „Świadomie zaplanuj swoją edukację”, zorganizowana w dn. 7 listopada w Mławskiej Hali Sportowej przez Starostę Mławskiego i Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie - KPP w Mławie;
- targi pracy zorganizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Ciechanowie i Powiatowe Centrum Usług Wspólnych w dn. 13 marca w Hali Sportowej MOSiR w Ciechanowie - KPP w Ciechanowie;

- XIII Młodzieżowe Targi Edukacji i Pracy w Ostrołęce w dn. 20 marca - KMP w Ostrołęce;
- targi pracy zorganizowane przez m. in. AHNS, Powiatowy Urząd Pracy - KMP w Radomiu;
- targi pracy zorganizowane przez PUP w Sierpcu w ramach „Tygodnia Aktywności zawodowej” - KPP w Sierpcu;
- XIII Targi Pracy, Edukacji i Kariery „Szarada” w ZS nr 1 w Sokołowie Podlaskim, w dn. 14 marca oraz Dni Otwarte w ZS nr 1 w Sokołowie Podlaskim w dn. 29 maja - KPP w Sokołowie Podlaskim;
- targi pracy w hali sportowej Liceum Ogólnokształcącego w Żurominie.

Warte odnotowania są działania realizowane m.in. przez następujące podmioty:

Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu, wraz z **Powiatowym Urzędem Pracy dla Miasta Torunia** w dn. 13 listopada zorganizował II Kujawsko-Pomorskie Targi Pracy w Arenie Toruń. Wydarzenie skierowane było do obywateli polskich i obywateli Ukrainy celem upowszechnienia bezpiecznych i sprawdzonych ofert pracy w kraju i za granicą (zweryfikowanych przez WUP Toruń pracodawców i agencji pośrednictwa pracy), popularyzacja wiedzy odnośnie warunków życia i pracy w Polsce i za granicą. Udział w targach wzięli przedstawiciele sieci **EURES z Austrii i Niemiec**. Ważnym aspektem była możliwość poszerzenia wiedzy nt. przepisów prawa pracy, możliwości zgłaszania nadużyć, świadomości zagrożeń związanych z podejmowaniem nielegalnej pracy oraz ryzykiem pracy przymusowej (porad w czasie targów udzielali przedstawiciele PIP). W wydarzeniu udział wzięło **46 wystawców** i **ok. 800 uczestników**.

W pierwszym kwartale 2024 roku doradcy EURES z **Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie Filia w Koszalinie** aktywnie uczestniczyli w szeregu targów pracy. Wydarzenia te obejmowały "EDU DAY" w Wałczu, targi w Zespole Szkół Nr 1 w Koszalinie, Dzień Otwarty Politechniki Koszalińskiej oraz "21 Środkowopomorskie Targi Pracy GlobalLogic Job Fair 2024". Dodatkowo, WUP **współorganizował V Targi Pracy i Edukacji w Kamieniu Pomorskim**, które zgromadziły 35 pracodawców i 140 osób poszukujących zatrudnienia.

Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie również prowadził intensywną działalność. W lutym uczestniczył w Targach Pracy w Działdowie, gdzie udzielono porad 50 osobom spośród 500 uczestników. Znaczącym wydarzeniem były VI Olsztyńskie Targi Pracy w kwietniu, które zgromadziły 35 wystawców i około 1 000 uczestników. Podczas targów zorganizowano specjalne spotkanie informacyjne "Bezpieczny cyfrowy świat pracy" oraz prezentację dotyczącą legalnej pracy za granicą. W kwietniu odbyły się również III Targi Aktywizacji Społeczno-Zawodowej, skierowane głównie do osób niepełnosprawnych.

Okręgowe inspektoraty pracy wspierały te wydarzenia poprzez organizację stoisk informacyjnych, prowadzenie porad prawnych oraz realizację projektów edukacyjnych, takich jak „Kultura bezpieczeństwa”, "Legitna praca" i "Patent na Pierwszą Pracę". Prowadzono również szkolenia oraz dystrybuowano materiały informacyjne dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy.

Warte odnotowania są działania szkoleniowe zainicjowane przez **Okręgowy Inspektorat Pracy w Zielonej Górze**, przedstawiciele którego przeprowadzili **3 szkolenia**, w których udział wzięło łącznie 58 osób (głównie cudzoziemców). Tematyka szkolenia obejmowała zasady legalności zatrudnienia dla cudzoziemców oraz problematykę handlu ludźmi. Szkolenia przeprowadzono w Caritas w Zielonej Górze (21 września), w Centrum Integracji Cudzoziemców w Zielonej Górze (22 listopada) oraz Oddziale Polskiego Czerwonego Krzyża w Nowej Soli (6 grudnia).

Okręgowa Inspekcja Pracy w Olsztynie w ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Mrągowie przeprowadziła cykl **3 szkoleń** pn. „Popularyzacja wiedzy w zakresie legalności zatrudnienia, warunków pracy – treści umowy o pracę, bhp w związku z zatrudnieniem, różnic pomiędzy umową o pracę i umową o świadczenie usług – zlecenia” podczas którego inspektor pracy przekazał informacje w zakresie tematyki związanej z przeciwdziałaniem handlowi ludźmi. W szkoleniu wzięło udział ok. 76 osób w tym: 20 cudzoziemców, 13 pracodawców, 3 przedstawiciele samorządu terytorialnego, gospodarczego i zawodowego, 1 przedstawiciel terenowych organów administracji rządowej, 40 odbiorców masowych.

W 2024 r. przedstawiciele **Pomorskiego Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi** uczestniczyli w Festiwalu Pracy i Aktywności Seniorów, który odbył się w Amber Expo w Gdańsku. Podczas Targów członkowie Zespołu prowadzili akcję informacyjną dotyczącą zjawiska handlu ludźmi i przeciwdziałania temu procederowi. Ekspozowano plakaty, kolportowano ulotki dot.

zjawiska handlu ludźmi oraz informujące o możliwości uzyskania wsparcia oferowanego przez KCIK i inne instytucje pomocowe. Dystrybuowano również komiks pt. „Nie jesteś na sprzedaż”.

W dniach 7-8 marca **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna we Włocławku** przy współpracy **Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego we Włocławku** zorganizowała w Hali OSiR - **Włocławskie Targi Edukacyjne** adresowane do młodzieży szkół podstawowych, liceów, techników i szkół branżowych miasta Włocławka oraz okolicznych miejscowości. **Honorowym patronatem imprezę objął Prezydent Miasta Włocławka**. Szkoły ponadpodstawowe, szkoły policealne oraz uczelnie wyższe zaprezentowały oferty edukacyjne, a pracodawcy przedstawili możliwości zatrudnienia. Swoje stoisko podczas targów miał również Kujawsko-Pomorski Zespół do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi. Przedstawiciele Zespołu informowali o niebezpieczeństwach, które mogą zagrażać młodzieży poszukującej pracy. Rozpowszechniali również broszury „Nie jesteś na sprzedaż”.

II.7 Budowanie świadomości zagrożenia wyzyskiem i pracą przymusową np. poprzez akcję plakatową, spotkania informacyjne

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej we współpracy z Wojewódzkimi Zespołami ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi oraz Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji

Termin: 2024 r.

Miernik: minimum **293** akcji/wydarzeń

W ramach powyższego działania **Departament Rynku Pracy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej** przygotował **pakiet materiałów informacyjnych** (ulotki) „Bezpieczna praca”, który dostępny jest na stronie Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia <https://psz.praca.gov.pl/rynekpracy/> publikacje. Ulotki dostępne są w języku polskim, ukraińskim i angielskim i mają na celu szerzenie wiedzy o zagrożeniach oraz o prawach osób, które chcą podjąć zatrudnienie poza granicami Polski. Ponadto MRPiPS przygotowuje informacje dla cudzoziemców zamierzających podjąć pracę w Polsce nt. regulacji dotyczących pracy w Polsce, co przyczynia się do zwiększenia świadomości cudzoziemców rozważających i podejmujących pracę w Polsce. Informacje są dostępne na stronie <https://psz.praca.gov.pl/dla-bezrobotnych-i-poszukujacych-pracy/dlacudzoziemcow> w języku polskim, angielskim, białoruskim, rosyjskim i ukraińskim.

Ważną rolę w ograniczaniu ryzyka wystąpienia handlu ludźmi ma także sieć Eures zajmująca się pośrednictwem pracy wewnątrz UE, m.in. weryfikacją ofert czy uczulaniem na ryzyka związane z podejmowaniem pracy za granicą.

W roku sprawozdawczym **Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej** wspólnie z **Ochotniczymi Hufcami Pracy** przygotował w ramach programu FERS projekt „Working and living in Poland”, który rozpoczął się 1 stycznia 2025 r. i ma na celu stworzenie wielokanałowego, nowoczesnego centrum informacyjnego dla cudzoziemców.

W realizację zadania mocno angażowały się również poszczególne jednostki policji, m.in.:

- **KWP Wrocław (miernik: 35 wydarzeń)**
 - wydarzenia dedykowane osobom poszukującym pracy organizowane m.in. w Miejskich Ośrodkach Pomocy Społecznej, Powiatowych Urzędach Pracy oraz podczas targów pracy;
- **KWP w Białymstoku (miernik: 50 akcji/wydarzeń)**
 - wyświetlanie plakatu nt. zagrożeń wyzyskiem i pracą przymusową na monitorach autobusów miejskich w Suwałkach i w Powiatowym Urzędzie Pracy w Suwałkach - KMP w Suwałkach;
 - organizacja warsztatów nt. zagrożeń związanych z wyjazdem za granicą skierowanych do uczniów klas ósmych szkoły podstawowej, zwieńczeniem których było przygotowanie w grupach plakatów plastycznych wraz z poradami w przedmiotowej tematyce - KPP w Mońkach;
 - przeprowadzenie warsztatów z uczniami szkół ponadpodstawowych z terenu miasta Suwałki i Augustowa – KMP w Suwałkach i KPP w Augustowie we współpracy z Fundacją Czas Wolności;

- dystrybucja ulotek, rozpropagowanie plakatów w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siemiatyczach i szkołach ponadpodstawowych powiatu siemiatyckiego - KPP w Siemiatyczach;
- dystrybucja ulotek, rozpropagowanie plakatów w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sejnach i szkołach ponadpodstawowych powiatu sejneńskiego – KPP w Sejnach;
- **KWP w Gdańsku (miernik: 8 akcji/wydarzeń)**
 - współpraca z powiatowymi urzędami pracy i agencjami pracy, działania informacyjne nt. handlu ludźmi oraz dystrybucja ulotek;
- **KWP w Katowicach (miernik: 28 akcji/wydarzeń)**
 - organizacja punktów profilaktycznych, spotkań edukacyjnych, dystrybucja ulotek;
 - na terenie podległym KPP Myszków policjanci przeprowadzili spotkanie z uchodźcami z Ukrainy, którzy szukają pracy na terytorium RP oraz uczniami szkół średnich i podstawowych (22 wydarzenia), którzy mają w planach podjąć pracę za granicą;
 - publikacja artykułu pt. „Praca sezonowa ale nie przymusowa”;
 - spotkania z osobami bezrobotnymi;
 - w ramach akcji „Handel ludźmi-nowe zagrożenia” zorganizowano spotkanie skierowane do starszych klas młodzieży szkół średnich. Celem pośrednim było upowszechnienie wiedzy w zakresie instytucji pomocowych działających na terenie Niemiec i Holandii oraz uświadomienie zagrożeń i niebezpieczeństw na jakie narażone są osoby decydujące się na migrację zarobkową;
 - „Bezpieczni w pracy i na wakacjach” cykl prelekcji o charakterze edukacyjno-informacyjnym przeprowadzone w ostatnich klasach szkół ponadpodstawowych na terenie Bielska-Białej;
 - i powiatu bielskiego. Zorganizowano 19 spotkań, w których udział wzięło 755 osób;
 - spotkania profilaktyczne odbyte w placówkach szkolnych powiatu zawierciańskiego w ramach kampanii „Safe in Poland”: Zespół Szkół im Kołłątaja w Zawierciu; Zespół Szkół w Pilicy, Liceum Ogólnokształcące im Żeromskiego;
 - opracowanie przez policjantów z KMP Częstochowa ulotek w 3 językach, oraz ich dystrybucja w ramach akcji „Miasteczka Szczęśliwej Rodziny” wspólnie z ZGM TBS Częstochowa;
- **KWP w Kielcach (miernik: 11 akcji/wydarzeń)**
 - publikacja treści profilaktycznych na stronach internetowych;
 - spotkania w urzędach pracy;
 - w ramach VIII Powiatowej Kampanii Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi wśród społeczności lokalnej prowadzono dystrybucję plakatów i ulotek oraz ogłoszeń w instytucjach, szkołach, na stronach internetowych Komendy Powiatowej Policji w Jędrzejowie, Powiatu Jędrzejowskiego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie dotyczących zwiększenia świadomości w zakresie handlu ludźmi;
- **KWP w Krakowie (miernik: co najmniej 10 akcji/wydarzeń)**
 - prelekcje podczas szkoleń i warsztatów;
 - informowanie uczestników pikników, festynów, wydarzeń plenerowych oraz w prelekcjach z uczniami szkół ponadpodstawowych, zwłaszcza klas maturalnych oraz osób myślących o podjęciu pracy sezonowej poza granicami kraju;
- **KWP w Lublinie (miernik: 7 akcji/wydarzeń)**
 - funkcjonariusze KMP/KPP podejmowali współpracę z powiatowymi urzędami pracy, uczelniami oraz szkołami ponadpodstawowymi na terenie garnizonu lubelskiego, gdzie prowadzili działania informacyjne nt. handlu ludźmi oraz rozpowszechniali ulotki informacyjne, prowadzili akcje plakatowe;

- **KWP Olsztyn (miernik 21 akcji/wydarzenia)**

- akcja informacyjna KMP w Olsztynie pn., „Uważaj na handel ludźmi” – kolportaż materiałów informacyjnych przekazywanych mieszkańcom olsztyńskiego osiedla Dajtki;
- spotkania edukacyjne prowadzone przez policjantów w KMP w Mrągowie w Powiatowym Urzędzie Pracy;
- policjanci z KPP w Piszcu poszerzali wiedzę młodzieży w obszarze przeciwdziałania handlowi ludźmi uczestnicząc w „Dniu przedsiębiorczości” zorganizowanym w II Liceum Ogólnokształcącym w Piszcu;
- policjantki z KPP w Działdowie przeprowadziły dwa spotkania z osobami zarejestrowanymi w Urzędzie Pracy w Działdowie i w Urzędzie Pracy Filia w Lidzbarku na zaproszenie Dyrektorki PUP w Działdowie (działanie w ramach corocznej współpracy Policji z PUP w Działdowie). Tematyka spotkania dotyczyła „Zagrożenia handlem ludźmi w kontekście pracy za granicą”. W spotkaniach wzięło udział 11 osób (PUP Działdowo) i 18 osób (PUP Filia w Lidzbarku);
- policjanci z KPP w Szczytnie w ramach „Dnia kandydata” (7 spotkań w 2024r.) uwrażliwiali osoby dorosłe na zagrożenia, jakie niesie ze sobą podejmowanie pracy za granicą;
- funkcjonariusze z KPP w Szczytnie w ramach nawiązanej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Szczytnie, w 2024 roku przeprowadzili 10 spotkań z klientami tej instytucji. Uczestniczyło w nich 177 osób, które dowiedziały się min. o zagrożeniach podejmowania pracy za granicą. Przedstawione zostały również kontakty i adresy instytucji, które zwalczają ten nielegalny proceder. W trakcie prelekcji wyświetlano spoty tematyczne oraz wręczano ulotki;

- **KWP w Szczecinie (miernik: 12 akcji/wydarzeń)**

- **KSP (miernik: 8 wydarzeń)**

- rozwieszono plakaty i rozdysponowano ulotki dotyczące handlu ludźmi w powiatowych urzędach pracy, gminnych ośrodkach pomocy społecznej, w urzędach miast i gmin na terenie podległym KWP zs. w Radomiu;
- w ramach działań pn. „Nie jestem na sprzedaż” rozpropagowano plakaty oraz broszury edukacyjno-informacyjne w Ośrodku Pomocy Społecznej, Powiatowym Urzędzie Pracy oraz urzędach gmin: Wyszków, Somianka, Rząśnik, Brańszczyk, Zabrodzie, Długosiodło, a także spółdzielniach mieszkaniowych (150 sztuk; I i II półrocze x 12 punktów);
- na terenie KMP Radom przeprowadzono dystrybucję ulotek ze Starostwa Powiatowego w Radomiu dotyczących handlu ludźmi w miejscach adresowanych dla osób bezrobotnych;

- **KWP Opolo (miernik: 2 akcje/wydarzenie)**

- funkcjonariusze z KMP w Opolu na mocy Porozumienia w sprawie współpracy przy realizacji innowacji pedagogicznej polegającej na wprowadzeniu do nauczania treści programowych z zakresu problematyki służby policyjnej zawartego w dniu 01.09.2019 r. pomiędzy Komendą Miejską Policji w Opolu oraz Zespołem Szkół im. Józefa Warszawicza w Prószkowie pod patronatem Starosty Opolskiego prowadzą zajęcia z uczniami tejże szkoły;

- **KWP Poznań (miernik: 93 akcje/204 wydarzenia)**

- dystrybucja plakatów oraz ulotek m.in. w Urzędzie Miasta Kalisza, Powiatowym Urzędzie Pracy w Kaliszu, PCK Oddziale Rejonowym w Kaliszu oraz Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kaliszu, w rejonie dworca PKP;
- policjanci KMP w Poznaniu prowadzili kontrole miejsc przebywania osób bezdomnych, które często są osobami bezrobotnymi, podczas których informowali osoby o zagrożeniach związanych z pracą przymusową;
- policjanci z KPP w Grodzisku wlkp. wspólnie z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną prowadzili spotkania z młodzieżą Zespołu Szkół nr 4 w Grodzisku Wlkp. dotyczące zagrożeń wyzyskiem i pracą przymusową;

- 10 maja na stoisku profilaktycznym podczas „Dni Otwarte Funduszy Europejskich”, we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Nowym Tomysku przekazywano informację dla mieszkańców oraz uczniów szkół średnich z powiatu nowotomyskiego;
- szereg spotkań w Powiatowych Urzędach Pracy dotyczących pracy za granicą oraz zagrożeń związanych z handlem ludźmi, dystrybucja ulotek PUP w Chodzieży, PUP w Turku, PUP w Gostyniu;
- **KWP Rzeszów (miernik: 8 akcji/wydarzeń)**
 - przeprowadzenie spotkania informacyjnego z cudzoziemcami pracującymi i mieszkającymi na terenie Stalowej Woli w akademikach należących do Fundacji Uniwersyteckiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego - KPP w Stalowej Woli;
 - przeprowadzenie spotkania na terenie zakładów pracy zatrudniających cudzoziemców - KPP w Brzozowie;
 - współpraca z powiatowymi urzędami pracy w zakresie promocji informacji nt. handlu ludźmi, w tym dystrybucja ulotek - KMP/KPP woj. Podkarpackiego;

Ponadto szereg działań podjęty m.in. niżej wymienione podmioty:

W kwietniu i maju członkowie **Kujawsko-Pomorskiego Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi** - pracownicy Delegatury K-P UW we Włocławku przygotowali wystawę pt. „**Galeria Anty Modern Slavery**” o tematyce handlu ludźmi. Plakaty eksponowano w Centrum Kultury Browar B we Włocławku oraz w Miejskiej Bibliotece Publicznej we Włocławku. Wystawy trwały dwa tygodnie w każdym z ww. miejsc. Ekspozycja została poświęcona w całości problemowi handlu ludźmi oraz skupiała się na złych praktykach: pracy przymusowej i niewolnictwie.

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej w imieniu Województwa Mazowieckiego ogłosiło otwarty nabór partnera do realizacji przez Województwo Mazowieckie – Centrum, projektu pn. „Mazowieckie Mosty Międzykulturowe” w ramach ograniczonego naboru nr FAMI.02.01-IZ.00-002/24 dla Funduszu Azylu, Migracji i Integracji (FAMI) na lata 2021–2027, Cel szczegółowy 2 – Legalna migracja i integracja. Grupa docelowa projektu to cudzoziemcy – obywatele państw trzecich (cudzoziemcy niebędący obywatelami UE). Planowany termin realizacji projektu: od 01.01.2025 r. do 30.06.2029 r. Projekt ma na celu utworzenie i prowadzenie Centrów Integracji Cudzoziemców na terenie województwa mazowieckiego w następujących miejscowościach: Ciechanów, Ostrołęka, Płock, Radom, Siedlce oraz Warszawa. Jednym z zaplanowanych działań w projekcie jest **przeciwdziałanie handlowi ludźmi**. Ten temat głównie ma dotyczyć **pracy przymusowej** i innych form wyzysku, które nie zawsze spełniają wszystkie cechy handlu ludźmi, określone kodeksowo. Pracownicy powinni być w stanie rozpoznawać osoby, które mogą być ofiarami handlu ludźmi lub pracy przymusowej oraz informować o takich zagrożeniach, będąc punktem kontaktowym dla organizacji wyspecjalizowanych w przeciwdziałaniu i zwalczaniu handlu ludźmi.

II.8 Opracowanie materiałów informacyjnych oraz realizacja spotkań informacyjnych i warsztatów dla przedsiębiorców z zakresu procedur należytej staranności w obszarze praw człowieka w biznesie. Działania uwzględnić będą problematykę zjawiska handlu ludźmi do pracy przymusowej oraz obowiązków firm w świetle nowych przepisów dotyczących rozwijania procedur należytej staranności w obszarze środowiska i praw człowieka

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej we współpracy z innymi resortami oraz partnerami zewnętrznymi współpracującymi w ramach Zespołu do spraw Zrównoważonego Rozwoju i Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw i jego grup roboczych.

Termin: 2024 r.

Miernik: liczba przedsiębiorstw uczestniczących w wydarzeniach oraz objętych dystrybucją materiałów informacyjnych – **kilka tysięcy**

Na mocy Zarządzenia Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dn. 17 czerwca 2024 r. w sprawie powołania grup roboczych zapewniających udział interesariuszy w tworzeniu rozwiązań systemowych w zakresie polityki społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw **zniesiony został Zespół do spraw Zrównoważonego Rozwoju i Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw oraz utrzymano dwie**

grupy robocze: Grupę roboczą ds. należytej staranności, która jest obecnie jednostką odpowiedzialną za realizację zadania i Grupę roboczą ds. społecznej odpowiedzialności uczelni.

Handel ludźmi do pracy przymusowej stanowi jedno z głównych zagrożeń i ryzyk w działalności biznesowej. Przedsiębiorstwa mogą nieświadomie zetknąć się z tym problemem w swoim łańcuchu dostaw lub przy zatrudnianiu cudzoziemców. Kluczowym narzędziem przeciwdziałania jest proces należytej staranności, który pomaga identyfikować i minimalizować ryzyka związane zarówno z kwestiami środowiskowymi, jak i prawami człowieka.

Proces należytej staranności obejmuje sześć etapów: włączanie zasad odpowiedzialnego biznesu w zarządzanie, identyfikację i ocenę negatywnych skutków, zapobieganie im, monitorowanie, informowanie oraz podejmowanie działań zaradczych.

25 lipca 2024 r. weszła w życie dyrektywa CSDDD (Corporate Sustainability Due Diligence Directive), nad w pracach nad projektem której instytucją wiodącą było Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. Przy MFIPR powołano także Grupę roboczą ds. należytej staranności, a **Polski Krajowy Punkt Kontaktowy OECD aktywnie promuje standardy odpowiedzialnego biznesu** poprzez różne wytyczne OECD dostępne na stronie internetowej KPK OECD oraz profilu LinkedIn. Polskie wersje językowe tych wytycznych są dostępne na stronie internetowej KPK OECD. Wytyczne OECD oraz zagadnienie należytej staranności są także promowane poprzez profil KPK OECD na LinkedIn.

Wiedza o obowiązkach przedsiębiorstw - w szczególności podkreślanie znaczenia należytej staranności dla przeciwdziałania naruszeniom praw człowieka w biznesie, w tym pracy przymusowej w zakresie należytej staranności jest regularnie upowszechniana podczas spotkań i wydarzeń organizowanych przez MFIPR/KPK OECD oraz poprzez publikacje. Były to m.in.:

- 11 kwietnia 2024 r. – Czwartkowe Forum SGH na temat należytej staranności – 200 wyświetleń na kanale YT;
- 27 maja 2024 r. - **webinarium na temat należytej staranności w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej** - zorganizowane przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Grupę roboczą ds. społecznej odpowiedzialności uczelni – 500 wyświetleń na YT;
- 28 czerwca 2024 r. – drugie posiedzenie Grupy roboczej ds. należytej staranności przedsiębiorstw, podczas którego przedstawiono najważniejsze postanowienia dyrektywy UE ws. należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju – nagarnie dostępne na YT – ponad 1 000 wyświetleń;
- 02 października 2024 r. - Business Forum 2024, prezentacja przez KPK OECD zagadnień należytej staranności podczas dyskusji panelowych;
- 29 października 2024 r. GREENPACT European ESG Summit – dystrybucja ok. 500 egzemplarzy wytycznych OECD oraz prezentacja przez KPK OECD zagadnień należytej staranności podczas dyskusji panelowych nt. należytej staranności w łańcuchach dostaw oraz odpowiedzialności Zarządów;
- 20 grudnia 2024 r. – publikacja Poradnika dla przedsiębiorstw w zakresie stosowania minimalnych gwarancji Taksonomii UE. Materiał powstał jako efekt współpracy MRiT, KPK OECD oraz Grupy roboczej ds. stosowania Taksonomii UE działającej przy MRiT. Stanowi narzędzie wsparcia dla przedsiębiorstw w zakresie stosowania należytej staranności, Wytycznych OECD i Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka w kontekście wymogów Taksonomii UE.

Łącznie, poprzez organizowane przez KPK OECD wydarzenia, aktywność KPK OECD na dużych kongresach biznesowych, udział KPK OECD w spotkaniach dla biznesu organizowanych przez inne podmioty, dystrybucję wytycznych OECD, a także działalność publikacyjną KPK OECD, szacuje się, że w 2024 r. informacje na temat należytej staranności, która ma służyć ochronie praw człowieka w kontekście działalności biznesowej, dotarła do **kilku tysięcy odbiorców** – przede wszystkim przedsiębiorstw, ale także otoczenia biznesu – środowiska pracowników, partnerów społecznych i naukowych.

Część III

Wsparcie i ochrona ofiar

III.1 Organizacja i monitorowanie realizacji zadania publicznego pod nazwą „Prowadzenie Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla ofiar handlu ludźmi”

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie handlowi ludźmi

Termin 2024 r.

Miernik: 289 beneficjentów KCIK

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji powierzył realizację zadania publicznego pn. **Prowadzenie Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi** organizacjom pozarządowym wyłonionym w drodze otwartego konkursu ofert, o którym mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W 2024 r. zadanie realizowane było przez **La Stradę – Fundację Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu** oraz **Stowarzyszenie Po MOC dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej**. Na realizację zadania przeznaczono 1 500 000 zł.

Zadanie to było również uwzględnione w **Programie współpracy Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2024-2025**. Program ten wskazuje bezpośrednio na powierzanie organizacjom pozarządowym realizacji zadania publicznego pn. Prowadzenie Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi.

Wydział do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, Przepęststwow z Nienawiści oraz Wsparcia Działów w ramach Polityki Bezpieczeństwa Wewnętrznego w UE w Departamencie Porządku Publicznego (wcześniej: Zespół do Spraw Koordynacji Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi w Departamencie Spraw Międzynarodowych i Migracji) pełnił bieżący nadzór nad prawidłowością realizacji ww. zadania publicznego. **Szczegóły dotyczące tych działań znajdują się w punkcie VI.3.**

Celem zadania jest zabezpieczenie potrzeb minimum 190 ofiar/domniemyanych ofiar handlu ludźmi – obywateli polskich, obywateli Unii Europejskiej i obywateli państw trzecich bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną czy też jakąkolwiek inną cechę prawnie chronioną (ze szczególnym uwzględnieniem cudzoziemców, którzy otrzymali zaświadczenie, o którym mowa w art. 170 ustawy o cudzoziemcach oraz cudzoziemców, którzy przebywają w Polsce na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 176 ustawy o cudzoziemcach lub ubiegają się o wydanie takiego zezwolenia) oraz osobom zagrożonym procederem. Zadanie obejmuje następujące części:

- **Cz. A. Prowadzenie całodobowego telefonu zaufania dla ofiar i świadków handlu ludźmi oraz prowadzenie telefonicznego poradnictwa przewencyjnego dla przypadków indywidualnych**

Działania: całodobowe telefoniczne wsparcie osób (udzielanie informacji dla ofiar i świadków na temat ich praw i obowiązków; udzielanie informacji na temat dostępnej pomocy; organizacja pomocy); świadczenie poradnictwa przewencyjnego, w szczególności przedwyjazdowego.

- **Cz. B. Zapewnienie podstawowych potrzeb życiowych, interwencja kryzysowa oraz pomoc w reintegracji**

Działania: ocena potrzeb ofiar handlu ludźmi; zapewnienie ubrań, środków higienicznych, wyżywienia, podstawowej opieki medycznej; asystowanie ofierze podczas kontaktu z organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości; indywidualna praca z ofiarą; wsparcie psychologiczne; pomoc tłumacza; transport ofiary na terenie kraju; pomoc przy legalizacji pobytu; konsultacje prawne; zapewnienie uczestnictwa ofiar handlu ludźmi w kursach zawodowych i kursach języka polskiego zgodnie ze stwierdzonymi potrzebami; współpraca w kwestii organizacji i udzielania pomocy z właściwymi podmiotami działającymi na terenie kraju i za granicą oraz kompleksowa organizacja bezpiecznego powrotu do kraju pochodzenia jedynie w uzasadnionych przypadkach; w miarę możliwości zapewnienie ciągłości wsparcia, tj. umożliwienie kontaktu za zgodą ofiary z odpowiednią organizacją w kraju pochodzenia;

dyspozycyjność przez 24h na dobę (dodatkowo wymaga się szczegółowego opisu zakresu pomocy dla kobiet, mężczyzn, dzieci pod opieką i bez opieki, w tym ich zakwaterowania i dostępu do usług o charakterze interwencyjnym).

• **Cz. organizacja i zapewnienie bezpiecznych miejsc zakwaterowania/schronienia dla ofiar handlu ludźmi. Zapewnienie bezpiecznych miejsc zakwaterowania/schronienia dla następujących grup ofiar:**

1. kobiet;
2. mężczyzn;
3. rodzica/opiekuna prawnego z dziećmi;
4. dzieci bez opieki;
5. rodzin.

Działania: zapewnienie bezpiecznego zakwaterowania dla ofiar handlu ludźmi obywateli polskich, obywateli Unii Europejskiej i obywateli państw trzecich bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną czy też jakąkolwiek inną cechę prawnie chronioną z możliwością odizolowania ofiary, np. z powodów zdrowotnych, różnicy płci itp.; możliwość zapewnienia noclegu ofierze z małoletnim dzieckiem/dziećmi, wyżywienie, opieka, dyspozycyjność personelu KCIK przez 24h na dobę.

• **Cz. D. Konsultacje dla instytucji państwowych i samorządowych w zakresie pracy z ofiarami handlu ludźmi, w tym dla instytucji/podmiotów świadczących pomoc ofiarom**

Działania: wystąpienia podczas warsztatów, szkoleń, konferencji i seminariów dla instytucji państwowych i samorządowych oraz organów ścigania; konsultacje i poradnictwo telefoniczne dla takich instytucji odbywa się w ramach części A zadania; opracowanie i druk materiałów informacyjno-promocyjnych o KCIK; dyspozycyjność przez 24h na dobę.

• **Część E. koszty administracyjne związane z realizacją zadania – koszty administracyjne nie mogą stanowić więcej niż 20% kosztu realizacji zadania.**

W ramach zadania Fundacja La Strada oraz Stowarzyszenie Po MOC udzieliły wsparcia w następującej formie i wymiarze:

- **289 beneficjentów KCIK:** 113 kobiet, 176 mężczyzn (planowano 195 osób / realizacja 148 %);
- **2383 konsultacji** (planowano 1400 konsultacji / realizacja 170 %);
- **zakwaterowanie w specjalistycznych schroniskach 304 osób** (planowano 110 / realizacja 276 %),
- **zakwaterowanie w innych miejscach w szczególnych sytuacjach: 96 razy** (planowano 40 razy / realizacja 240 %);
- **przeprowadzenie 260 interwencji kryzysowej** na rzecz ofiar i potencjalnych ofiar handlu ludźmi (planowano 160 interwencji / realizacja 162 %);
- **pomoc w reintegracji 210 osób** (planowano 150 osób / realizacja 140 %);
- dla osób planujących wyjazd za granicę udzielono **825 porad telefonicznych, korespondencyjnych i bezpośrednich** (planowano 180 porad / realizacja 458 %).

Ponadto, KCIK stale ściśle współpracuje z Wojewódzkimi Zespołami do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi w celu niezwłocznego i adekwatnego udzielenia pomocy pokrzywdzonym i potencjalnym ofiarom handlu ludźmi na terenie Polski. Podstawą tej pomocy są uprawnienia ofiar handlu ludźmi określone w ustawie o pomocy społecznej oraz obowiązki wojewody w tym zakresie.

Warto odnotować, że w realizację zadań w ramach wskazanych w cz. III KPD działań tj. wsparcia i ochrony ofiar, wpisuje się pomoc we wspomaganym dobrowolnym powrocie do kraju pochodzenia, jakiej w 2024 roku udzieliła **Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji 13 ofiarom handlu ludźmi**. Osoby te pochodziły z Kolumbii, Uzbekistanu, Wenezueli, Filipin oraz Mołdawii. Z pomocy Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji skorzystało również czworo obywateli Polski, zidentyfikowanych w Szwecji jako

potencjalne ofiary handlu ludźmi. Pomoc obejmowała konsultacje prawne, a w jednym przypadku organizację powrotu do Polski, pomoc w otrzymaniu wsparcia MOPS oraz implementację pomocy integracyjnej.

Na uwagę zasługuje inicjatywa pani sędzi (członka Wojewódzkiego Zespołu ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi), która przedstawiła Wojewodzie Lubuskiemu w 2024 r. swój **autorski program dotyczący strategii przeciwdziałania handlu ludźmi, którego celem było zapobieganie wykorzystania cudzoziemców do popełnienia przestępstw**, jak i również zapobieganiu popełniania przez cudzoziemców przestępstw na terenie RP. W strategii chodziło o wprowadzenie rządowego Systemu Monitorowania i Wsparcia sytuacji cudzoziemców opuszczających ośrodki strzeżone wraz z mechanizmami szybkiego reagowania w przypadku wykrycia problemów z zakwaterowaniem lub innymi kwestiami socjalnymi. Uzasadnienie wprowadzenia rządowego Systemu Monitorowania i Wsparcia dla cudzoziemców opuszczających ośrodki strzeżone ma być wielowymiarowe, o czym szczegółowo autorka odniosła się w Strategii. Program odnosił się głównie do wdrożenia założeń przedstawionych w Strategii na zasadzie pilotażu w województwie lubuskim, a po odniesieniu sukcesu takiego programu, na terenie całego kraju. Założenia zostały przedstawione przez Wojewodę MSWiA.

III.2 Opracowanie i upublicznienie zasad funkcjonowania Krajowego Mechanizmu Referencyjnego (*National Referral Mechanism*) dla ofiar handlu ludźmi – kontynuacja prac

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie handlowi ludźmi

Termin: 2024 r.

Miernik: opracowanie dokumentu i jego publikacja

W dniu 9 kwietnia Międzyresortowy Zespół do spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi przyjął jednogłośnie w drodze uchwały (*Uchwała nr 2*) w obecności 31 Członków Zespołu, Z-cy Przewodniczącego Zespołu oraz Przewodniczącego Zespołu dokument o nazwie **Krajowy Mechanizm Referencyjny**.

Krajowy Mechanizm Referencyjny w ramach kompleksowego podejścia do zwalczania handlu ludźmi został wprowadzony jako narzędzie przeciwdziałania handlowi ludźmi. Jest to strategiczny instrument stanowiący fundament współpracy między różnymi podmiotami zaangażowanymi w przeciwdziałanie temu zjawisku. Opierając się na krajowych przepisach oraz standardach unijnych i międzynarodowych, tworzy określone ramy działania, może jednak podlegać weryfikacji i zmianom, w zależności od aktualnie istniejących wyzwań i wprowadzanych do systemu przeciwdziałania handlowi ludźmi zmian. Krajowy Mechanizm Referencyjny precyzyjnie określa kryteria identyfikacji ofiar handlu ludźmi oraz procedury postępowania przygotowawczego, co przekłada się na efektywniejsze wykrywanie i ściganie przestępstw. Opiera się na systematycznej współpracy szerokiego grona interesariuszy, w tym organów rządowych, służb mundurowych, prokuratury, instytucji opiekuńczych oraz organizacji pozarządowych. Nadrzędnym celem KMR jest zagwarantowanie pełnej ochrony praw człowieka osobom pokrzywdzonym w wyniku handlu ludźmi. Mechanizm zapewnia sprawny system kierowania ofiar do odpowiednich służb pomocowych, co jest kluczowe dla ich skutecznej ochrony i wsparcia od momentu identyfikacji. Dzięki ścisłej współpracy z organizacjami pozarządowymi, system gwarantuje kompleksową pomoc dostosowaną do indywidualnych potrzeb ofiar.

Dokument dostępny jest w wersji elektronicznej w języku polskim oraz angielskim pod linkiem: <https://www.gov.pl/web/handel-ludzmi/krajowy-mechanizm-referencyjny>

III.3 Opracowanie Programu wsparcia i ochrony małoletnich ofiar handlu ludźmi i jego wdrożenie – kontynuacja prac

Odpowiedzialni za realizację: grupa robocza ds. wsparcia ofiar handlu ludźmi

Termin: 2024 r.

Miernik: opracowanie programu

Z uwagi na wejście w życie w dniu 15 lutego 2024 r. nowelizacji Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (tzw. ustawa Kamilka), wprowadzającej standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, a także plan

wprowadzenia do krajowego porządku prawnego ustawy o przeciwdziałaniu i zwalczaniu handlu ludźmi, która obejmowała będzie również kwestie wsparcia i ochrony ofiar (w tym małoletnich ofiar handlu ludźmi), zdecydowano się na zawieszenie prac nad Programem.

III.4 Opracowanie katalogu uprawnień przysługujących ofierze handlu ludźmi i jego tłumaczenie na języki ofiar oraz publikacja – kontynuacja prac

Odpowiedzialni za realizację: grupa robocza ds. wsparcia ofiar handlu ludźmi

Termin: 2024 r.

Miernik: opracowanie katalogu

Realizacja zadania została przeniesiona do kolejnego Krajowego Planu Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi na lata 2025-2027, jako zadanie III.2 o brzmieniu: **Opracowanie katalogu uprawnień przysługujących ofierze handlu ludźmi i jego tłumaczenie na języki ofiar oraz publikacja.** Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Termin: 2025-2027 Miernik: opracowanie katalogu.

Część IV

Ściganie przestępstwa handlu ludźmi

IV.1 Organizacja spotkań przedstawicieli Straży Granicznej i Państwowej Inspekcji Pracy zaangażowanych w realizację kontroli legalności zatrudnienia na terytorium RP, z uwzględnieniem problematyki handlu ludźmi i pracy przymusowej oraz wspólne prowadzenie kontroli

Odpowiedzialni za realizację: Główny Inspektorat Pracy, Komenda Główna Straży Granicznej

Termin: 2024 r.

Miernik: brak danych.

W ramach realizacji cyklicznego **projektu EMPACT THB** (Europejska Multidyscyplinarna Platforma przeciwko Zagrożeniu Przystępczości Handlu Ludźmi), koordynowanego przez Europol, na terenie różnych województw prowadzone były kontrole w wybranych miejscach pracy celem zdiagnozowania obszarów stanowiących potencjalne źródło nielegalnego zatrudnienia i pobytu cudzoziemców. W akcji udział brali funkcjonariusze **Straży Granicznej, Policji oraz inspektorzy z Powiatowych Urzędów Pracy**. Realizowane projekty: **EAD Labour Exploitation 2024** dotyczący zwalczania handlu ludźmi w celu wykorzystania w pracy lub usługach o charakterze przymusowym oraz **JAD op. Global Chain** mający na celu zwalczanie handlu ludźmi w celu wykorzystania seksualnego, zmuszania do popełniania przestępstw oraz zmuszania do żebractwa.

Dodatkowo, inspektorzy pracy we współpracy z funkcjonariuszami Straży Granicznej i Policji przeprowadzali działania ukierunkowane na zwalczanie handlu ludźmi w celu seksualnego wykorzystania, zmuszania do popełniania przestępstw oraz zmuszania do żebractwa. Kontrolowano rejony dworców, parkingów przynależnych do sklepów wielkopowierzchniowych, okolice uczęszczanych miejsc, pojazdy przewożące osoby na aplikację typu Bolt, Uber. Ponadto, kontrolowano warunki zatrudnienia zagwarantowane przez pracodawców rekrutujących pracowników z terenów Ameryki Południowej m.in. Kolumbii, Meksyku, należących do grupy szczególnego ryzyka narażonych na wykorzystanie do pracy przymusowej.

W ramach realizacji zadania, przez cały rok odbywały się narady szkoleniowe i spotkania robocze przedstawicieli okręgowych inspektoratów pracy z lokalnymi placówkami Straży Granicznej. W dniach 26–28 listopada w **Ośrodku Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy we Wrocławiu** odbyła się **narada szkoleniowa** przedstawicieli **Straży Granicznej i Państwowej Inspekcji Pracy** zaangażowanych w obszar dostępu cudzoziemców do krajowego rynku pracy, której celem było

podsumowanie dotychczasowej współpracy obu instytucji m.in. w zakresie podejmowania czynności z zakresu kontroli zatrudnienia.

W roku sprawozdawczym Główny Inspektorat Pracy organizował liczne narady szkoleniowe i spotkania robocze przedstawicieli okręgowych inspektoratów pracy z lokalnymi placówkami Straży Granicznej, a także niekiedy również przedstawiciele innych organów zajmujących się legalnością zatrudnienia cudzoziemców w Polsce.

Przykładowe działania:

Okręgowy Inspektorat Pracy we Wrocławiu, mając na celu doskonalenie współpracy w zakresie legalności zatrudnienia cudzoziemców, realizował wspólnie ze Strażą Graniczną przedsięwzięcia służące poprawie skuteczności i efektywności działań związanych z pracą obywateli Ukrainy na terytorium RP. Kontynuowana była współpraca w zakresie legalności zatrudnienia z OIP we Wrocławiu czego efektem był udział w warsztatach szkoleniowych zorganizowanych na terenie Ośrodka Specjalistycznych Szkoleń Straży Granicznej w Lubaniu. W warsztatach brali udział również funkcjonariusze z 5 placówek straży granicznej z terenu Dolnego Śląska oraz przedstawiciele OSSSG w Lubaniu.

W dniu 25.11.2024 r. w siedzibie **Okręgowego Inspektoratu Pracy w Zielonej Górze** odbyło się spotkanie przedstawicieli lubuskich urzędów i instytucji kontrolujących legalność zatrudnienia cudzoziemców na terenie województwa lubuskiego i uczestniczących w procesie legalizacji pobytu cudzoziemców w Polsce. W spotkaniu uczestniczyli: Wojewoda Lubuski, Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji, Zastępca Komendanta Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej, Komendant Placówki Straży Granicznej Zielona Góra – Babimost, Naczelnik Wydziału ds. Cudzoziemców NOSG, Wicedyrektor ds. Rynku Pracy i Doradztwa Zawodowego Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz przedstawiciele Okręgowego Inspektoratu Pracy w Zielonej Górze: Okręgowy Inspektor Pracy, Zastępca OIP ds. Nadzoru, Nadinspektor - koordynator Sekcji Nadzoru i Kontroli oraz Legalności Zatrudnienia. Powodem i tematem spotkania były ujawnione przez inspektorów pracy w ostatnim roku nieprawidłowości w zakresie legalności zatrudnienia i odnotowywane sytuacje utrudniające lub uniemożliwiające przeprowadzenie czynności kontrolnych, a także sygnały o nieprawidłowościach napływające do Urzędu. Podczas spotkania wskazane i omówione zostały główne problemy oraz nieprawidłowości dotyczące powierzania pracy cudzoziemcom. Podkreślono konieczność podjęcia inicjatyw legislacyjnych, mających na celu zmianę przepisów prawa, podjęcie działań informacyjnych, popularyzujących przepisy dotyczące legalności zatrudnienia wśród przedsiębiorców, którzy powierzają pracę, a także wśród cudzoziemców, szczególnie tych przybywających z Azji i Ameryki Południowej oraz zapowiedziano kontynuację współpracy w zakresie przeciwdziałania nielegalnemu zatrudnieniu.

Z kolei w kwietniu 2024 r. odbyło się spotkanie Zespołu ds. Analizy Sytuacji Rynku Pracy Cudzoziemców na terenie woj. kujawsko-pomorskiego przy **Okręgowym Inspektorze Pracy w Bydgoszczy** z przedstawicielami Straży Granicznej, Kujawsko – Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego i Wojewódzkiego Urzędu Pracy – celem spotkań było typowanie określonych podmiotów, branż oraz obszarów, na których zasadne jest prowadzenie wzmożonych kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców, także w kontekście handlowi ludźmi i wykorzystywaniem do pracy przymusowej oraz analiza aktualnej problematyki z zakresu praktyki instytucjonalnej. Również w kwietniu ubiegłego roku, w siedzibie Morskiego Oddziału Straży Granicznej, odbyło się spotkanie przedstawicieli Straży Granicznej oraz **Okręgowego Inspektoratu Pracy w Gdańsku**. Podczas spotkania omówiono zasady dotychczasowej współpracy Straży Granicznej i Państwowej Inspekcji Pracy oraz koncepcji współdziałania na przyszłość. Przedstawiono także informacje na temat handlu ludźmi i propozycje ściślejszej współpracy w zakresie pracy przymusowej cudzoziemców.

W ramach współpracy między instytucjami na szczeblu terenowym, w grudniu 2024 r., delegacje inspektorów pracy z **Okręgowego Inspektoratu Pracy w Katowicach** oraz Oddziału OIP w Częstochowie wzięły udział w spotkaniu z kierownictwem Placówki Straży Granicznej w Częstochowie. Jednym z głównych zagadnień będących przedmiotem spotkania było omówienie zasad współpracy w przypadku podejrzenia przestępstwa handlu ludźmi, w szczególności w kontekście ostatniego wzrostu zatrudnienia cudzoziemców z Ameryki Południowej na terenie województwa śląskiego.

IV.2 Spotkania z polskimi oficerami łącznikowymi oraz akredytowanymi w Polsce w celu wzmocnienia współpracy i wymiany informacji w zakresie zwalczania zjawiska handlu ludźmi

Odpowiedzialni za realizację: Komenda Główna Policji

Termin: 2024 r.

Miernik: 112 spotkania

W 2024 r. funkcjonariusze Wydziału dw. z Handlem Ludźmi Biura Kryminalnego Komendy Głównej Policji odbyli **70 spotkań** zarówno z oficerami łącznikowymi akredytowanymi w Polsce jak i polskimi akredytowanymi za granicą, w tym między innymi z: oficerem łącznikowym Niderlandów, oficerem łącznikowym NCA w Polsce, oficerem Australii na Europę, polskimi oficerami w Europolu czy przedstawicielami Interpolu.

Dodatkowo odbyto **42 spotkania** bilateralne z przedstawicielami organów ścigania innych państw lub agencji międzynarodowych w zakresie pomocy w prowadzonych przez nich i stronę polską postępowaniach dotyczących przestępczości handlu ludźmi i wykorzystania seksualnego małoletnich. Między innymi odbyły się konsultacje z przedstawicielami organów ścigania Mołdawii, Ukrainy, Irlandii lub analitykami pliku analitycznego AP Twins.

IV.3 Opracowanie podręcznika dla organów wymiaru sprawiedliwości oraz organów ścigania, a także innych organów zaangażowanych w zwalczanie handlu ludźmi, w zakresie dotyczącym postępowania w sprawach o handel ludźmi oraz jego publikacja – kontynuacja prac

Odpowiedzialni za realizację: doraźna grupa robocza ds. opracowania podręcznika dla organów wymiaru sprawiedliwości oraz organów ścigania, a także innych organów zaangażowanych w zwalczanie handlu ludźmi, w zakresie dotyczącym postępowania w sprawach o handel ludźmi

Termin: 2024 r.

Miernik: publikacja podręcznika

Zadanie zrealizowano w 2022 roku. **Opracowanie dostępne jest w wersji on-line** na stronach rządowych instytucji zajmujących się tematyką handlu ludźmi. **Podręcznik w formie on-line został przekazany Wojewódzkim Zespołom do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi w celu jego dalszej dystrybucji na poziomie lokalnym.**

IV.4 Opracowanie wytycznych dla inspektorów pracy, w zakresie metodyki prowadzenia czynności kontrolnych w sprawach, w których zachodzi podejrzenie handlu ludźmi, w szczególności pracy przymusowej oraz ich wdrożenie – kontynuacja prac

Odpowiedzialni za realizację: doraźna grupa robocza do spraw opracowania wytycznych dla inspektorów pracy, w zakresie metodyki prowadzenia czynności kontrolnych w sprawach, w których zachodzi podejrzenie handlu ludźmi, w szczególności pracy przymusowej

Termin: 2024 r.

Miernik: opracowanie i wdrożenie wytycznych

Prace nad opracowaniem wytycznych dla inspektorów pracy wraz towarzyszącą im listą wskaźników identyfikacji potencjalnych ofiar handlu ludźmi do pracy przymusowej **zostały zakończone** w grudniu 2021 r. Przyjęty przez grupę roboczą dokument w dniu 23 grudnia 2021 r. został przekazany przez Głównego Inspektora Pracy do wszystkich okręgowych inspektoratów pracy celem stosowania w bieżącej działalności kontrolnej Państwowej Inspekcji Pracy.

IV.5 Ewaluacja i ewentualna aktualizacja *Algorytmu postępowania dla funkcjonariuszy organów ścigania w przypadku ujawnienia przestępstwa handlu ludźmi oraz Algorytmu identyfikacji i postępowania wobec małoletniej ofiary handlu ludźmi dla funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej*

Odpowiedzialni za realizację: grupa robocza ds. wsparcia ofiar handlu ludźmi

Termin: 2024 r.

Miernik: 97 zidentyfikowanych ofiar na podstawie *Algorytmów*.

W celu usprawnienia procesu zgłaszania domniemanych ofiar handlu ludźmi oraz zapewnienia, że wszystkie niezbędne informacje są wprowadzane w sposób kompletny i zrozumiały, w 2024 roku Ministerstwo SWiA we współpracy z **Komendą Główną Straży Granicznej** oraz **Komendą Główną Policji** zaktualizowało formularze zgłoszenia (domniemanej) ofiary handlu ludźmi, stanowiące *Załączniki nr 1 do Algorytmu postępowania dla funkcjonariuszy organów ścigania w przypadku ujawnienia przestępstwa handlu ludźmi* jak i *Algorytm identyfikacji i postępowania wobec małoletniej ofiary handlu ludźmi dla funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej*.

W roku sprawozdawczym na podstawie *Algorytmów* zidentyfikowano łącznie 97 domniemanych ofiar handlu ludźmi (74 osoby przez ujawnione przez Policję i 23 osoby przez Straż Graniczną).

IV.6 Analiza danych oraz stworzenie ujednoliconego systemu zbierania danych w zakresie realizowanych postępowań o handel ludźmi oraz wyroków sądowych

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji z udziałem Komendy Głównej Straży Granicznej, Komendy Głównej Policji, Prokuratury Krajowej, Ministerstwa Sprawiedliwości

Termin: 2024 r.

Miernik: opracowanie schematu

Na potrzeby opracowywania sprawozdań z realizacji Krajowego Planu Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi Ministerstwo Sprawiedliwości udostępnia dane statystyczne dotyczące 2 przestępstw handlu ludźmi w zakresie: liczby osób dorosłych skazanych prawomocnym wyrokiem – z uwzględnieniem rodzaju i szczegółowego wymiaru orzeczonej kary, płci osoby skazanej, wieku, obywatelstwa oraz miejsca popełnienia przestępstwa, liczby osób osądzonych i skazanych w pierwszej instancji – z uwzględnieniem wymiaru orzeczonej kary oraz liczby, płci i wieku osób pokrzywdzonych.

Z danych przekazanych przez **Prokuraturę Krajową** wynika, że w 2024 r. łącznie **wszczęto 26 postępowań z art. 189a k.k. oraz wydano 9 prawomocnych wyroków**.

Poniżej znajdują się dane statystyczne przekazane przez **Prokuraturę Krajową, Komendę Główną Policji i Komendę Główną Straży Granicznej** w zakresie **liczby zidentyfikowanych w 2024 roku ofiar**.

2024	Prokuratura Krajowa	Policja	Straż Graniczna
Liczba zidentyfikowanych ofiar (dorośli i małoletni)	316	23	74
Liczba zidentyfikowanych małoletnich ofiar	4	5	0
kobiety	b.d.	11	19
mężczyźni	b.d.	12	55
forma wykorzystania ofiar:			
w prostytucji, pornografii lub innych formach seksualnego wykorzystania	b.d.	15	2
w pracy lub usługach o charakterze przymusowym	b.d.	5	66
innych formach wykorzystania	b.d.	3	6
Kraj pochodzenia ofiar			
Argentyna	13		7
Bangladesz	2		
Białoruś	3		
Bułgaria	1	1	
Etiopia	2		
Filipiny	3		
Gwinea			1
Indie	1	1	
Kirgistan	1	1	
Kolumbia	103		34
Mauritius	2	1	
Meksyk			1
Mołdawia	23	4	1
Peru	5		5
Polska	72	9	
Rosja	8		5
Tadżykistan	2		2
Turcja	5		4
Turkmenistan	7		7
Ukraina	46	5	1
Uzbekistan	3	1	1
Wenezuela	14		5

Część V

Działania szkoleniowe

V.1 Warsztaty dla funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej i prokuratorów, dotyczących współpracy w zakresie ścigania sprawców przestępstw handlu ludźmi, wymiany doświadczeń, najlepszych praktyk oraz analizy orzecznictwa w sprawach o handel ludźmi

Odpowiedzialni za realizację: Komenda Główna Policji, Komenda Główna Straży Granicznej we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Prokuraturą Krajową i organizacjami pozarządowymi

Termin: 2024 r.

Miernik: brak danych

W dn. 29 lutego Ministerstwo SWiA we współpracy z Komendą Główną Policji z okazji 10-lecia utworzenia Wydziału do walki z Handlem Ludźmi, funkcjonującego w strukturze Biura Kryminalnego KGP zorganizowało konferencję pn.: „Osiągnięcia i wyzwania polskiej Policji w zwalczaniu i przeciwdziałaniu przestępczości handlu ludźmi”. Wśród prelegentów był Podsekretarz Stanu MSWiA, pan Maciej Duszczyk, oraz przedstawiciele m.in. Prokuratury Krajowej, Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji (IOM), Fundacji Czas Wolności. W obchodach wzięło udział **108 osób** w tym m.in. Przewodniczący Międzyresortowego Zespołu do Spraw Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi Podsekretarz Stanu w MSWiA, Zastępca Komendanta Głównego Policji, Dyrektor Departamentu Spraw Międzynarodowych i Migracji MSWiA, kierownictwo Biura Kryminalnego i naczelnicy wydziałów BK, dyrektorzy biur KGP, Komendant CBŚP, Komendant CBZC, Komendant Wojewódzkiej Policji w Kielcach. Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Policji z/s w Radomiu, przedstawiciele Prokuratury Krajowej, KGSG, Naczelnicy Wydziałów Kryminalnych KWP/KSP, przedstawiciele organizacji pozarządowych.

W dniach 08-11 października w m. Góra Kalwaria **Wydział do Walki z Handlem Ludźmi BK KGP** zorganizował przedsięwzięcie szkoleniowe dla funkcjonariuszy policji, straży granicznej i prokuratorów, dotyczące współpracy w zakresie ścigania sprawców przestępstw handlu ludźmi, wymiany doświadczeń, najlepszych praktyk oraz analizy orzecznictwa w sprawach o handel ludźmi, których celem było doskonalenie umiejętności funkcjonariuszy organów ścigania w przedmiotowym zakresie. Łącznie w przedsięwzięciu wzięły udział **84 osoby**, w tym 19 ekspertów zewnętrznych, 41 funkcjonariuszy Policji i 24 funkcjonariuszy SG.

18 października **Śląski Urząd Wojewódzki** zorganizował w ramach projektu **FAMI** pt. Śląskie dla cudzoziemców warsztaty dot. masowej migracji cudzoziemców spoza UE skierowane do służb mundurowych, organizacji i instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie handlowi ludźmi.

V.2 Warsztaty szkoleniowe dla policjantów z komórek organizacyjnych Policji właściwych do walki z handlem ludźmi komend wojewódzkich/Stołecznej Policji i CBŚP celem wymiany doświadczeń i informacji

Odpowiedzialni za realizację: Komenda Główna Policji

Termin: 2024 r.

Miernik: minimum **20** szkoleń/warsztatów

KWP w Białymstoku (miernik: liczba warsztatów - 1 / liczba uczestników - 2)

KWP w Bydgoszczy (miernik: liczba warsztatów - 1 / liczba uczestników - 2)

KWP w Gdańsku (miernik: liczba warsztatów - 1 / liczba uczestników - 2)

KWP w Gorzowie Wielkopolskim (miernik: liczba warsztatów - 1 / liczba uczestników - 2)

KWP w Katowicach (miernik: liczba warsztatów - 1 / liczba uczestników - 2)

KWP w Kielcach (miernik: liczba warsztatów - 1 / liczba uczestników - 2)

KWP w Krakowie (miernik: liczba warsztatów - 1 / liczba uczestników - 2)

KWP w Lublinie (miernik: liczba warsztatów- 1 / liczba uczestników - 2)
KWP w Łodzi (miernik: liczba warsztatów - 1 / liczba uczestników - 2)
KWP w Łodzi (miernik: liczba warsztatów - 1 / liczba uczestników - 2)
KWP w Olsztynie (miernik: liczba warsztatów - 1 / liczba uczestników -2)
KWP w Opolu (miernik: liczba warsztatów - 1 / liczba uczestników - 2)
KWP w Poznaniu (miernik: liczba warsztatów - 1 / liczba uczestników - 2)
KWP z/s w Radomiu (miernik: liczba warsztatów - 1 / liczba uczestników - 2)
KWP w Rzeszowie (miernik: liczba warsztatów - 1 / liczba uczestników - 2)
KWP w Szczecinie (miernik: liczba warsztatów - 2 / liczba uczestników - 24)
KWP w Wrocławiu (miernik: liczba warsztatów - 1 / liczba uczestników - 2)
KSP (miernik: liczba warsztatów - 1 / liczba uczestników - 2)

Wydział Profilaktyki Społecznej Biura Prewencji KGP zorganizował szkolenie pn. **Nowe wyzwania dla współczesnej profilaktyki w obszarze cyberzagrożeń oraz handlu ludźmi ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży**, które odbyło się w dniach **21-23 maja** w **CSP w Legionowie**.
1 warsztat/22 słuchaczy.

W ramach działań KWP w Katowicach, przeszkolono 45 funkcjonariuszy Wydziałów Kryminalnych KMP oraz KPP woj. śląskiego, którzy w **formie kaskadowej kontynuowali szkolenie** na jednostkach macierzystych. Ponadto funkcjonariusze WK KWP w Katowicach występowali jako prelegenci w szkoleniach prowadzonych dla funkcjonariuszy prewencji, szkoleniach organizowanych przez KGP oraz Śląski Urząd Wojewódzki.

V.3 Warsztaty szkoleniowe dla koordynatorów z komend miejskich policji/komend rejonowych policji/komend powiatowych policji oraz dla funkcjonariuszy służby prewencyjnej dotyczące problematyki handlu ludźmi

Odpowiedzialni za realizację: Komenda Główna Policji

Termin: 2024 r.

Miernik: 483 warsztaty/szkolenia organizowane z ramienia Policji

Szkolenia oraz doskonalenia zawodowe w tym lokalne, funkcjonariuszy Policji w obszarze handlu ludźmi.

- **KWP w Białymstoku** (miernik: 1 warsztat/35 uczestników)
Główny temat: Identyfikacja i wsparcie ofiar handlu ludźmi
- **KWP w Bydgoszczy** (miernik: 1 warsztat/ 40 uczestników)
Główny temat: Przeciwdziałanie handlowi ludźmi
KWP w Gdańsku (miernik: 24 warsztaty/ 551 uczestników)
Główny temat: Profilaktyka społeczna, algorytmy postępowania z ofiarami
- **KWP w Gorzowie Wielkopolskim** (miernik: 2 warsztaty/ 52 uczestników)
Główny temat: Wykrywanie i przeciwdziałanie handlowi ludźmi
- **KWP w Katowicach** (miernik: 58 warsztatów/ 757 uczestników)
Główny temat: Handel ludźmi - założenia i zadania krajowego planu działań
- **KWP w Kielcach** (miernik: 30 warsztatów / 458 uczestników)
Główny temat: Przeciwdziałanie handlowi ludźmi
- **KWP w Krakowie** (miernik: 6 warsztatów / 265 uczestników)
Główny temat: Algorytmy postępowania dla funkcjonariuszy

- **KWP w Lublinie** (miernik: 24 warsztaty / 2114 uczestników)
Główny temat: Handel ludźmi - definicja i zjawiska powiązane
- **KWP w Łodzi** (miernik: 71 warsztatów / 834 uczestników)
Główny temat: Zwalczanie przestępczości handlu ludźmi
- **KWP w Olsztynie** (miernik: 1 warsztat/ 331 uczestników)
Główny temat: Handel ludźmi i przestępstwa współistniejące
- **KWP w Opolu** (miernik: 6 warsztatów / 97 uczestników)
Główny temat: Przeciwdziałanie handlowi ludźmi
- **KWP w Poznaniu** (miernik: 75 warsztatów / 1 491 uczestników)
Główny temat: Przeciwdziałanie handlowi ludźmi
- **KWP w Rzeszowie** (miernik: 37 warsztatów / 717 uczestników)
Główny temat: Przeciwdziałanie handlowi ludźmi
- **KWP w Szczecinie** (miernik: 18 warsztatów / 464 uczestników)
Główny temat: Przeciwdziałanie handlowi ludźmi
- **KWP we Wrocławiu** (miernik: 43 warsztaty / 552 uczestników)
Główny temat: Problematyka handlu ludźmi dla policjantów służby prewencyjnej
- **Komenda Stołeczna Policji (KSP)** (miernik: 4 warsztaty / 339 uczestników)
Główny temat: Identyfikacja ofiar i ogólne zagadnienia handlu ludźmi
- **Szkoła Policyjna w Pile** (miernik: 10 warsztatów/ 1 425 uczestników)
- **Szkoła Policyjna w Słupsku** (miernik: 1 warsztat/ 230 uczestników)

V.4 Szkolenia dla funkcjonariuszy Straży Granicznej w ramach kompleksowego systemu szkoleń na temat handlu ludźmi

Odpowiedzialna za realizację: Centralny Ośrodek Szkolenia Straży Granicznej w Koszalinie, Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie, Komenda Główna Straży Granicznej

Termin: 2024 r.

Miernik: **3 422** przeszkolonych funkcjonariuszy SG w ramach szkoleń realizowanych przez Wyższą Szkołę Straży Granicznej w Koszalinie i Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie

W 2024 r. szkolenia w ramach szkoleń podstawowych, szkoleń w zakresie szkoły podoficerskiej i chorążych realizowane były przez następujące jednostki:

- **Wyższa Szkoła Straży Granicznej w Koszalinie:**
 - kurs doskonalący - Handel ludźmi (poziom II i III) - przeszkolono **12 funkcjonariuszy**,
 - szkolenie podoficerskie - w 3 edycjach przeszkolono **138 funkcjonariuszy**,
 - szkolenie podstawowe - w 3 edycjach przeszkolono **49 funkcjonariuszy**.

Dodatkowo WSSG w Koszalinie była administratorem szkolenia pt. „Handel ludźmi: zapobieganie, zwalczanie i wspieranie ofiar”, które dostępne było na platformie e-learningowej i realizowane było w ramach projektu **PA20 „Współpraca i kompetencje kluczem do skutecznej walki z handlem ludźmi. Faza II”**, finansowanego z Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF/PA20). Szkolenie zostało opracowane przez **Międzynarodową Organizację ds. Migracji** we współpracy z **Zarządem Operacyjno-Sledczym** i z **Zarządem ds. Cudzoziemców** i **KGSG**. Grupę docelową szkolenia stanowili funkcjonariusze Straży Granicznej rozpoczynający służbę w formacji, zarówno w pionie operacyjno-sledczym, jak

i w pionie ds. cudzoziemców. Szkolenie kończył test sprawdzający zdobytą wiedzę. Łącznie przeszkolono **3100 funkcjonariuszy**.

- **Centrum Szkolenia Straży Granicznej w Kętrzynie:**

W ramach szkolenia podoficerskiego, z tematu Rozpoznawanie potencjalnych ofiar handlu ludźmi – przeszkolono **332 funkcjonariuszy**. W ramach zajęć poruszono następujące zagadnienia: definicja handlu ludźmi, procedura postępowania w przypadku rozpoznania domniemanej ofiary handlu ludźmi, przepisy prawa krajowego dot. ofiar handlu ludźmi, a także omówiono symptomy wskazujące, że osoba może być potencjalną ofiarą handlu ludźmi.

Dodatkowo zajęcia dotyczące zwalczania i ścigania przestępstwa handlu ludźmi, a także identyfikacji potencjalnych ofiar handlu ludźmi prowadzone były we własnym zakresie w poszczególnych jednostkach terenowych Straży Granicznej w ramach cyklicznych szkoleń wewnętrznych (tzw. lokalnych) i prowadzone były przez wyznaczonych funkcjonariuszy, głównie koordynatorów ds. przeciwdziałania handlowi ludźmi. Przykładowo, **Nadodrzański Oddział Straży Granicznej** zorganizował 6 szkoleń dla funkcjonariuszy NOSG, w ramach których przeszkolono 130 osób. Podobnie koordynator ds. handlu ludźmi **Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Straży Granicznej** zorganizował warsztaty dla członków Zespołu roboczego ds. koordynacji działań w zakresie przedsięwzięć związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem przestępstw handlu ludźmi, w których udział wzięło **11 funkcjonariuszy**.

Działanie V.4 realizowane było również przez **Międzynarodową Organizację ds. Migracji**, która w wytypowanych Oddziałach SG przeszkoliła ok. **50 funkcjonariuszy**. Ponadto, w 2024 **Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji** przekazała Straży Granicznej **kurs e-learningowy pt. „Handel ludźmi: zapobieganie, zwalczanie i wspieranie ofiar”**. Jak wynika z informacji przekazanej w dniu 17 kwietnia 2024 roku, do tego momentu kurs ukończyło z pozytywnym wynikiem testu **3057 funkcjonariuszy** Straży Granicznej.

V.5 Warsztaty szkoleniowe poświęcone kryminalistycznym, kryminologicznym i prawnym aspektom handlu ludźmi dla kuratorów sądowych, sędziów i prokuratorów

Odpowiedzialni za realizację: Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury

Termin: 2024 r.

Miernik: **281** przeszkolonych osób

W ramach szkolenia ustawicznego odbyły się następujące szkolenia:

a) **„Problematyka handlu ludźmi”** (formuła stacjonarna w Ośrodku Szkoleniowym KSSiP w Dębem; 2 edycje w terminach od 17 do 19 czerwca oraz od 11 do 13 września). Szkolenie miało na celu przybliżenie sędziom i prokuratorom specyfiki zjawiska, sylwetki ofiary, a także sprawcy przestępstwa handlu ludźmi. zagadnienia szczegółowe jakie omawiano podczas tego szkolenia to m.in.: materialnoprawne ujęcie przestępstwa handlu ludźmi w Polsce i na świecie; kryminologiczne aspekty handlu ludźmi, specyfika zjawiska, charakterystyka ofiar i sprawców; elementy metodyki prowadzenia postępowań przygotowawczych w sprawach dotyczących handlu ludźmi; sytuacja prawna ofiar handlu ludźmi, podstawowe gwarancje procesowe, w tym zasada niekaralności ofiar handlu ludźmi; współpraca międzynarodowa w sprawach karnych dotyczących handlu ludźmi.

Adresatami szkolenia byli sędziowie i asesory sądowi orzekający w wydziałach karnych, prokuratorzy i asesory prokuratury. W czasie pierwszej edycji K30/24/1 przeszkolono łącznie 39 osób, w tym 6 sędziów, 6 asystentów sędziego, 11 prokuratorów, 2 asesorów prokuratury, 14 asystentów prokuratora. W czasie drugiej edycji K30/24/2 przeszkolono łącznie 22 osoby, w tym 1 sędziego, 3 asystentów sędziego, 13 prokuratorów, 1 asesora prokuratury, 4 asystentów prokuratora.

b) **„Dzieci migrujące a zjawisko handlu ludźmi. Identyfikacja, ochrona i pomoc dla małoletnich”** (formuła on-line; 15 kwietnia). Zagadnienia szczegółowe, jakie omawiano podczas tego szkolenia to m.in.: zjawisko handlu ludźmi, sytuacje sprzyjające jego rozwojowi; mechanizmy jakie omawiano podczas tego zachodzące w przypadku handlu ludźmi, sposoby działania sprawców; sytuacja małoletnich cudzoziemców, zwłaszcza przybywających po wybuchu wojny na Ukrainie – zagrożenia związane z migracją małoletnich bez opieki (rodziców, rodziny, krewnych); wyzysk małoletnich pracowników migracyjnych; identyfikacja pokrzywdzonych dzieci, sytuacja dziecka i możliwość

reintegracji społecznej; system wsparcia dla ofiar handlu ludźmi w Polsce – pomoc świadczona pokrzywdzonym w ramach Krajowego Centrum Interwencyjno- Konsultacyjnego (KCKI) dla ofiar handlu ludźmi; współpraca KCKI z organami ścigania. Adresatami tego szkolenia byli: sędziowie, asesory sądowi, referendarze sądowi, asystenci sędziego, prokuratorzy, asesory prokuratury, asystenci prokuratora, radcy prawni, aplikanci radcowscy, kuratorzy, aplikanci kuratorscy. Przeszkolono łącznie 220 osób, w tym 18 sędziów, 1 asesora sądowego, 26 asystentów sędziego, 41 kuratorów sądowych dla dorosłych, 77 kuratorów sądowych rodzinnych, 9 referendarzy sądowych, 6 aplikantów kuratorskich, 15 prokuratorów, 5 asesorów prokuratury, 17 asystentów prokuratora, 5 osób o statusie gościa (radców prawnych).

V.6 Realizowanie tematyki handlu ludźmi (w ramach modułu przestępstw przeciwko wolności) w ramach aplikacji sędziowskiej i aplikacji prokuratorskiej, a także w ramach aplikacji uzupełniających

Odpowiedzialni za realizację: Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury

Termin: 2024 r.

Miernik: 507 przeszkolonych aplikantów

Na aplikacji sędziowskiej (AS) oraz aplikacji uzupełniającej sędziowskiej (AUS) odbyły się następujące zajęcia:

- 1) z prawa karnego materialnego – przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, czci i nietykalności cielesnej, przeciwko rodzinie i opiece; prawo wykroczeń – wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób, przeciwko osobie – zajęcia typu G (rozwiązywanie kazuśów) na 4 zjeździe XV rocznika AS w dniach od 22 do 26 kwietnia; przeszkolono 155 aplikantów;
- 2) z prawa karnego materialnego – przestępstwa przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności – zajęcia typu G (rozwiązywanie kazuśów) na 6 zjeździe XV AS w dniach od 17 do 21 czerwca oraz na 7 Zjeździe V AUS 2 w dniach od 12 do 13 października; przeszkolono 153 aplikantów AS i 41 aplikantów AUS;
- 3) z części szczególnej kodeksu karnego – przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, czci i nietykalności cielesnej, przeciwko rodzinie i opiece – zajęcia typu G (rozwiązywanie kazuśów) na 5 zjeździe V rocznika AUS w dniach od 14 do 15 września; przeszkolono 41 aplikantów AUS.

W programie aplikacji prokuratorskiej przestępstwa przeciwko wolności omawiane są w ramach 17 zjazdu i poświęca się im łącznie 3 godziny (zjazd odbył się w dniach od 3 do 7 czerwca; przeszkolono 69 osób). Natomiast w programie aplikacji uzupełniającej prokuratorskiej zagadnienia te są omawiane podczas 15 zjazdu w wymiarze 2 godzin (zjazd odbył się od 24 do 25 lutego; przeszkolono 48 osób).

V.7 Specjalistyczne szkolenia m. in. dla pracowników pomocy społecznej

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

Termin: 2024 r.

Miernik: 5 edycji szkoleń/84 uczestników

Departament Pomocy Społecznej w 2024 r. zorganizował **pięć specjalistycznych szkoleń** dla pracowników pomocy społecznej i kadry ośrodków interwencji kryzysowej w zakresie wsparcia ofiar handlu ludźmi, identyfikacji ofiar handlu ludźmi, interwencji kryzysowej oraz zasad współdziałania z innymi instytucjami. Odbyły się one w dniach 22-24 kwietnia 2024 r., 20-22 maja 2024 r., 23-25 września 2024 r., 14-16 października 2024 r. oraz 2-4 grudnia 2024 r. w Warszawie (w Centrum Partnerstwa Społecznego "Dialog" im. A. Bączkowskiego). **W szkoleniach uczestniczyły łącznie 84 osoby. Szkolenia zostały przeprowadzone we współpracy z przedstawicielami MSWiA, Policji, Prokuratury i Straży Granicznej oraz zespołem wysoko wykwalifikowanych wykładowców.**

Warte odnotowania jest działanie **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Policach**, które we współpracy z **Zachodniopomorskim Wojewódzkim Zespołem ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi** w ramach podniesienia kwalifikacji przedstawicieli instytucji i organizacji zaangażowanych w przeciwdziałanie handlowi ludźmi i wsparcia ofiar tego przestępstwa członek wojewódzkiego zespołu

z ramienia PCPR Police przeprowadziło wewnętrzne szkolenie dla pracowników Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej. W szkoleniu udział wzięło **8 osób**.

V.8 Specjalistyczne szkolenia dla pracowników zajmujących się legalizacją pobytu, kadry ośrodków interwencji kryzysowej, operatorów numerów alarmowych w centrach powiadamiania ratunkowego, pracowników urzędów pracy (doradców zawodowych i pośredników pracy), policjantów dzielnicowych oraz szkoleń dla członków Wojewódzkich Zespołów do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, a także innych zainteresowanych służb w zakresie identyfikacji ofiar handlu ludźmi, interwencji kryzysowej, zasad postępowania z ofiarami handlu ludźmi oraz zasad współdziałania z innymi instytucjami

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy m.in. ze Strażą Graniczną, Policją, Państwową Inspekcją Pracy, Urzędem do Spraw Cudzoziemców oraz organizacjami pozarządowymi

Termin: 2024 r.

Miernik: minimum **37** szkoleń

Departament Porządku Publicznego Ministerstwa SWiA zawarł z **Fundacją Czas Wolności** porozumienie na realizację **12 edycji szkolenia** specjalistycznego dla przedstawicieli Wojewódzkich Zespołów ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, w ramach działania pn. „Dokształcanie kadr Zespołów Wojewódzkich – Szkolenia specjalistyczne w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi”. Koszt szkolenia w kwocie 12 450 zł został pokryty z budżetu resortu SWiA. W szkoleniach łącznie udział wzięło **180 osób**.

Głównym celem zrealizowanych szkoleń było podniesienie kompetencji przedstawicieli Zespołów zajmujących się koordynacją zapobiegania oraz zwalczania przestępstwa handlu ludźmi na poziomie regionalnym i lokalnym. Szkolenia były prowadzone przez trenera posiadającego kwalifikacje i doświadczenie, legitymującego się umiejętnościami oraz wiedzą z zakresu problematyki handlu ludźmi. Forma szkoleń oparta była na aktywnym uczestnictwie, omawianiu konkretnych przypadków dotyczących zjawiska handlu ludźmi, wpływu globalnego i krajowego kryzysu humanitarnych na to zjawisko, wypowiedziach poszczególnych członków zespołu na temat zjawiska handlu ludźmi, procedur handlu ludźmi, dyskusji na temat sposobu przeciwdziałania temu przestępstwu i potrzebie realizacji zadań w tym zakresie, w tym przez poszczególne służby i instytucje.

Ponadto, w realizację działania zaangażowane były m.in. następujące podmioty:

Wydział Spraw Cudzoziemców MUW we własnym zakresie realizował szkolenia wewnętrzne dla nowo zatrudnionych pracowników z zakresu prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy dla ofiar handlu ludźmi. W 2024 r. przeszkolono łącznie 17 pracowników.

Policjanci z Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu zrealizowali **13 szkoleń**, w których uczestniczyło 215 osób. Odbiorcami szkoleń byli m.in. dzielnicowi, pracownicy socjalni, Inspektorat Pracy, Straż Graniczna.

W ramach działania **Komenda Wojewódzka Policji w Szczecinie** przeprowadziła **7 szkoleń** z zakresu identyfikacji ofiar handlu ludźmi, zasad postępowania z ofiarami oraz współpracy z innymi instytucjami, w których uczestniczyło **125 osób**.

Policjanci z Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu przeprowadzili szkolenie dla pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Jarocinie oraz dla nauczycieli sześciu szkół ponadpodstawowych na terenie powiatu jarocińskiego. Celem szkolenia było zwiększenie skuteczności pracowników wskazanej instytucji w identyfikacji ofiar ludźmi.

Koordynator d.s. handlu ludźmi służby kryminalnej z Wydziału Kryminalnego KWP w Olsztynie w dn. 9 maja przeprowadził wykład podczas szkolenia z zakresu handlu ludźmi zorganizowanego przez Wydział Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego. Odbiorcami byli pracownicy socjalni, osoby ze stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Telewizji Lokalnych „Veritas”, przedstawiciele mniejszości narodowej ze środowiska romskiego. Omówione zostały m.in. zagadnienia dotyczące zjawiska handlu ludźmi w różnych jego aspektach, mechanizm rekrutacji ofiar, grupy szczególnie narażone. Przeszkolono 18 osób podczas jednego szkolenia.

Koordinator BiOSG w Przemysłu oraz funkcjonariusze **placówki SG w Rzeszowie** - Jasionce przeprowadzili szkolenia z tematyki handlu ludźmi dla **90** funkcjonariuszy.

Zakład Obsługi Przejść Granicznych w Korczowej zorganizował szkolenia nt. zjawiska handlu ludźmi dla pracowników Zakładu Obsługi Przejść Granicznych w Korczowej. Ponadto przedstawiciele ZOPG w Korczowej tematykę handlu ludźmi omawiali przy okazji narad kwartalnych z kierownikami Sekcji Gospodarczych i pracownikami administracji z Korczowej, Medyki, Budomierza i Krościenka. Przeprowadzono 3 spotkania z 15 osobami.

V.9 Warsztaty szkoleniowe nt. zjawiska handlu ludźmi dla polskiego personelu konsularnego krajów docelowych polskich ofiar handlu ludźmi identyfikowanych za granicą

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Zagranicznych we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Komendą Główną Straży Granicznej, Komendą Główną Policji oraz organizacjami pozarządowymi

Termin: 2024 r.

Miernik: 6 edycji szkoleń/139 uczestników

Departament Konsularny Ministerstwa Spraw Zagranicznych we współpracy z **MSWiA z udziałem przedstawicieli BK KGP, ZOŚ KGSG oraz organizacji pozarządowej La Strada** zorganizował **cykliczne szkolenia dla kandydatów na stanowiska konsularne**. Celem szkoleń jest zaznajomienie przyszłej kadry konsularnej z tematyką handlu ludźmi, przekazanie informacji nt. pojawiających się form handlu ludźmi, wskazanie w jaki sposób domniemaną ofiarę tego zjawiska można zidentyfikować oraz w jakim zakresie konsul może jej udzielić pomocy. W 2024 r. **przeprowadzono 6 edycji szkoleń konsularnych dla kandydatów na urzędników konsularnych** zawierających moduł poświęcony przeciwdziałaniu handlowi ludźmi, w których **udział wzięło łącznie 139 osób**.

Warto zaznaczyć, że **Fundacja ITAKA** od lat prowadzi cykliczne szkolenia konsularne w ramach Akademii Dyplomatycznej Ministerstwa Spraw Zagranicznych. W 2024 r. przeprowadzono osiem 1,5-godzinnych wykładów z zakresu zadań Fundacji ITAKA w ramach seminarium szkoleniowego dla kandydatów wyjeżdżających do pracy na stanowiskach konsularnych w placówkach dyplomatycznych. Wykłady wyposażyły uczestników w wiedzę na temat zaginięć obywateli polskich za granicą i pomocy udzielanej przez fundację. **Jednym z omawianych tematów był problem handlu ludźmi związany z zaginięciami.**

V.10 Szkolenia dla pracowników Urzędu ds. Cudzoziemców przeprowadzających wywiady z osobami ubiegającymi się o ochronę międzynarodową i pracujących w ośrodkach dla cudzoziemców na temat identyfikacji ofiar handlu ludźmi, prowadzenia wywiadów oraz przeciwdziałania zjawisku pracy przymusowej

Odpowiedzialni za realizację: Urząd ds. Cudzoziemców we współpracy z organizacjami pozarządowymi

Termin: 2024 r.

Miernik: 1 szkolenie/ 30 uczestników

17 grudnia 2024 r. **Fundacja La Strada** przeprowadziła w formacie hybrydowym **szkolenie** dla pracowników **Departamentu Postępowań Urzędu do Spraw Cudzoziemców** ze wstępnej identyfikacji ofiar handlu ludźmi oraz pomocy takim osobom. W szkoleniu wzięło udział **30 pracowników**.

W Urzędzie do Spraw Cudzoziemców obowiązuje „Procedura postępowania dla pracowników Urzędu do Spraw Cudzoziemców rozpatrujących wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej w przypadku dokonania wstępnej identyfikacji cudzoziemca jako ofiary handlu ludźmi”. Procedura reguluje sposób postępowania w przypadku rozpoznania ofiary handlu ludźmi zarówno przez pracowników rozpatrujących ww. wnioski, jak i pracowników Departamentu Pomocy Socjalnej.

I.p.	kraj	płeć	rok urodzenia	rodzaj wykorzystania	decyzja SG	decyzja UdSC
1.	Rosja	M	1968	wykorzystanie do żebractwa	brak danych	postępowanie w toku
2.	Rosja	M	1957	wykorzystanie do żebractwa	wydanie zaświadczenia	postępowanie w toku
3.	Rosja	M	1978	wykorzystanie do żebractwa	wydanie zaświadczenia	udzielenie ochrony uzupełniającej
4.	Rosja	M	1989	wykorzystanie do żebractwa	brak danych	umorzenie postępowania na wniosek strony
5.	Ghana	K	1997	wykorzystanie seksualne	brak danych	nadanie statusu uchodźcy

Dane Urzędu ds. Cudzoziemców dot. wstępnie zidentyfikowanych jako ofiary handlu ludźmi cudzoziemców. Dwóch z pięciu cudzoziemców zostało potwierdzonych przez uprawnione organy jako ofiary handlu ludźmi.

Obywatelstwo	2024		Suma
	K	M	
Filipiny	1	0	1
Gwatemala	3	0	3
Kolumbia	3	15	18
Meksyk	1	2	3
Uganda	4	0	4
Wenezuela	2	7	9
Suma	14	24	38

Liczba zezwoleń na pobyt czasowy wydanych na podstawie art. 176 ustawy o cudzoziemcach w roku 2024, z podziałem na obywatelstwo i płeć (stan na 1.01.2025)

V.11 Szkolenia dla inspektorów pracy nt. zjawiska handlu ludźmi do pracy przymusowej

Odpowiedzialni za realizację: Państwowa Inspekcja Pracy we współpracy z zaproszonymi instytucjami

Termin: 2024 r.

Miernik: minimum **902** przeszkolone osoby

W ubiegłym roku, **Ośrodek Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy we Wrocławiu** był gospodarzem kolejnego **cyklicznego szkolenia** pod hasłem: „**Problematyka zwalczania i zapobiegania handlowi ludźmi, w tym do pracy przymusowej**”. Należy podkreślić, że po raz pierwszy powyższe szkolenie dla pracowników PIP odbyło się w formule hybrydowej, dzięki czemu tematyką szkolenia objęto trzykrotnie większą, niż dotychczas, liczbę słuchaczy.

W dwudniowej sesji szkoleniowej obejmującej wykłady i ćwiczenia praktyczne w dniach 7-8 listopada 2024 r. wzięło udział **71 pracowników** Państwowej Inspekcji Pracy, głównie inspektorów pracy, zaś wśród wykładowców znaleźli się pracownicy naukowcy Uniwersytetu Wrocławskiego, eksperci Państwowej Inspekcji Pracy, Straży Granicznej, Policji, a także przedstawiciele Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi, tj. instytucji i organizacji, w zakresie działania których pozostaje przeciwdziałanie i zwalczanie handlu ludźmi, w tym także do pracy przymusowej.

W ubiegłym roku **Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji** zorganizowała ogółem **39 szkoleń** z zakresu przeciwdziałania handlowi ludźmi, identyfikacji i postępowania z ofiarami oraz pomocy w dobrowolnym powrocie i reintegracji dla zidentyfikowanych ofiar handlu ludźmi, w których ogółem udział wzięło **744 osoby**:

- 11 jedenaście szkoleń dla funkcjonariuszy Straży Granicznej w których wzięło udział ogółem 238 osób;
- 7 szkoleń dla funkcjonariuszy Policji, w których wzięło udział 190 osób;
- 3 szkolenia dla funkcjonariuszy Straży Miejskiej, w których uczestniczyło 39 osób;
- 11 szkoleń dla przedstawicieli władz lokalnych, urzędów wojewódzkich, organizacji pozarządowych oraz pracowników IOM, w których ogółem uczestniczyło 172 osób;
- 4 szkolenia dla personelu pokładowego Polskich Linii Lotniczych LOT, w których uczestniczyło 75 osób;
- 1 szkolenie typu „train-the-trainer” dla 9 instruktorów Polskich Linii Lotniczych LOT;
- 2 szkolenia dla studentów Uniwersytetu Gdańskiego, w których wzięło udział 21 osób.

Program szkoleń i warsztatów uwzględniał specyfikę i profil uczestników oraz zakres posiadanych przez nich kompetencji i potrzeb. Z programie szkoleń uwzględniano m.in. wpływ czynników, takich jak konflikt w Ukrainie czy presja migracyjna na granicy polsko-białoruskiej, na wzrost zagrożenia handlem ludźmi, jak również liczne przypadki ujawnionych ofiar handlu ludźmi z krajów Ameryki Łacińskiej i Dalekiego Wschodu. Organizacja szkoleń możliwa była dzięki środkom pochodzącym z projektów finansowanych przez Norweskiego Mechanizmu Finansowego, DG Home oraz projektów implementowanych w odpowiedzi na wojnę w Ukrainie, a finansowanych przez rząd USA.

W dniach 9-10 kwietnia odbyły się **warsztaty uzgodnieniowe przedstawicieli Straży Granicznej oraz Państwowej Inspekcji Pracy**. W warsztatach wzięło udział **27 osób**, w tym 14 funkcjonariuszy SG oraz 13 inspektorów PIP. Celem warsztatów było podniesienie kompetencji w zakresie kontroli legalności zatrudnienia oraz identyfikacji przypadków pracy przymusowej. Program warsztatów obejmował również zagadnienia związane z zarządzaniem migracjami w kontekście dostępu cudzoziemców do polskiego rynku pracy oraz perspektyw zacieńienia współpracy SG i PIP w zakresie działalności kontrolnych dotyczących legalności zatrudnienia cudzoziemców.

16 kwietnia odbyła się konferencja poświęcona zagrożeniom związanym z wykorzystaniem migrantów z Ameryki Łacińskiej w handlu ludźmi. W wydarzeniu, w którym wzięło udział 60 osób, uczestniczyli przedstawiciele Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Urzędu ds. Cudzoziemców, Policji, Straży Granicznej, urzędów wojewódzkich (mazowieckiego i warmińsko-mazurskiego), fundacji La Strada, Polskiego Forum Migracyjnego, a także misji dyplomatycznych z Filipin, Gwatemali, Argentyny i Wenezueli. Konferencja była odpowiedzią na rosnące zagrożenie handlem ludźmi w stosunku do migrantów z krajów Ameryki Łacińskiej.

Powyższe działania zostały zrealizowane w ramach projektu „Współpraca i kompetencja kluczem do skutecznej walki z handlem ludźmi. Faza II” finansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Część VI

Badania dot. problematyki handlu ludźmi/Ewaluacja działań

VI.1 Opracowywanie i upowszechnianie analiz ilościowych i jakościowych dotyczących przestępstwa handlu ludźmi, w tym corocznych raportów na temat handlu ludźmi w Polsce

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie handlowi ludźmi

Termin: 2024 r.

Miernik: 1 raport

W ramach pracy Wydziału do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, Przestępstwom z Nienawiści oraz Wsparcia Działań w Ramach Polityki Bezpieczeństwa Wewnętrznego w UE, działającego w Departamencie Porządku Publicznego MSWiA został opracowany raport pn. „**Handel Ludźmi w Polsce. Raport 2023**”. Publikacja prezentuje sytuację w Polsce w roku 2023 – statystyki i trendy, a także zmiany regulacji dotyczących handlu ludźmi, nowe rozwiązania proceduralne i kwestie współpracy międzynarodowej. Raport dostępny jest w wersji elektronicznej w języku polskim i angielskim pod linkiem: [Handel ludźmi w Polsce. Raport 2023 - Portal o przeciwdziałaniu handlowi ludźmi - Portal Gov.pl](#)

Ponadto, w ramach pracy ww. Wydziału zostało sporządzone sprawozdanie za rok 2023 z prac Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi oraz z realizacji Krajowego Planu Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi na lata 2022-2024.

VI.2 Opracowywanie i upowszechnianie raportów i wkładów do raportów dla KE, Rady Europy (GRETA) oraz innych instytucji międzynarodowych

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z Komendą Główną Policji, Komendą Główną Straży Granicznej, Ministerstwem Sprawiedliwości, Prokuraturą Krajową, Głównym Inspektoratem Pracy, Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej oraz innymi instytucjami/organizacjami, zaangażowanymi w przeciwdziałanie handlowi ludźmi

Termin: 2024 r.

Miernik: minimum 17 opracowanych informacji – wkładów do raportów i opracowań

W ramach Departamentu Porządku Publicznego (wcześniej Departamentu Spraw Międzynarodowych i Migracji) Ministerstwo SWiA we współpracy z podmiotami wchodzącymi w skład Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi przygotowało na potrzeby instytucji międzynarodowych m.in. następujące raporty i wkłady do raportów:

- dla **Grupy Ekspertów ds. Działań przeciwko Handlowi Ludźmi Rady Europy (GRETA)** przekazano wkład niezbędny do sporządzenia raportu z wdrażania Konwencji Rady Europy przez Polskę (trzeci etap oceny);
- materiał informacyjny do raportu nt. walki z handlem ludźmi na świecie (raport nt. handlu ludźmi *United Nations Global Plan of Action to Combat Trafficking in Persons*) dla **Organizacji Narodów Zjednoczonych** (za pośrednictwem Ambasady USA w Warszawie);
- **wkłady konsultacyjne do wniosku Komisji Europejskiej** dotyczącego Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego dyrektywę 2011/36/UE w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar;
- wkład do rocznego raportu **Europejskiej Sieci Migracyjnej** (*EMN Annual Report on Migration and Asylum*);
- wkłady do kwartalnych biuletynów **Europejskiej Sieci Migracyjnej** (46th EMN Quarterly, 47th EMN Quarterly, 48th EMN Quarterly, 49th EMN Quarterly);
- dane statystyczne za rok 2023 do **EUROSTAT-u**;
- tabelę podejmowanych aktywności z okazji EU Anti-Trafficking Day 18 October 2024 do **NREM**

- dane na potrzeby Biura ONZ ds. Narkotyków i Przestępczości (**UNODC**);
- uwagi do Memorandum of Understanding między MSWiA a UNICEF-em;
- wkład do raportu Sekretarza Generalnego ONZ z wdrażania rezolucji Zgromadzenia Ogólnego nr 77/194 z 15 grudnia 2022 r. pt. Trafficking in women and girls;
- wkład do rocznego raportu Specjalnej Przedstawicielki Sekretarza Generalnego ONZ ds. przemocy wobec dzieci raportu;
- przekazanie wkładu do Krajowego Plan Działania na rzecz wdrażania Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka na lata 2021-2024 za rok 2023;
- wkład do raportu dot. realizowanych przez państwa członkowskie działań oraz wdrażanych polityk i praktyk z zakresu zapobiegania i zwalczania handlu dziećmi, który został przedstawiony Radzie Praw Człowieka ONZ w Genewie;
- przekazanie w ramach współpracy z **Radą Państw Morza Bałtyckiego** przekazanie wkładu do rocznego sprawozdania z prac Zespołu roboczego ds. koordynacji wdrażania SUERMB (Narodowy Koordynator ds. Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego) w 2023 roku w Polsce.

VI.3 Monitoring sytuacji ofiar handlu ludźmi

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie handlowi ludźmi

Termin: 2024 r.

Miernik: opracowanie analizy

Wydział do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, Przestępstwom z Nienawiści oraz Wsparcia Działania w ramach Polityki Bezpieczeństwa Wewnętrznego w UE w Departamencie Porządku Publicznego MSWiA (dawniej Zespół ds. Koordynacji Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi w Departamencie Spraw Międzynarodowych i Migracji) pełnił **bieżący nadzór nad prawidłowością realizacji zadania publicznego pn. Prowadzenie Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla ofiar handlu ludźmi (KCIK)** i prawidłowością wydatkowania środków publicznych, w szczególności w zakresie wywiązywania się Zleceniobiorców z postanowień umowy oraz planowanej kalkulacji kosztów. Wśród działań nadzorczych realizowanych w roku sprawozdawczym można wymienić **wizyty monitorujące** w siedzibach Zleceniobiorców, które odbyły się w dniach: 23 maja (w siedzibie Fundacji La Strada w Warszawie) oraz 16 lipca (w siedzibie Stowarzyszenia PoMOC w Katowicach) oraz prowadzenie korespondencji wyjaśniającej dotyczącej sprawozdania częściowego i końcowego z realizacji zadania. Nadzór był również sprawowany poprzez bieżący kontakt telefoniczny oraz kontakt za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Ponadto, od początku inwazji Rosji na Ukrainę, **Ministerstwo SWiA prowadzi monitoring** sytuacji ofiar handlu ludźmi m.in. w ramach gromadzenia cotygodniowych, a od września 2024 r. comiesięcznych raportów dotyczących ofiar wśród uchodźców z Ukrainy przesyłanych przez Policję i Straż Graniczną.

VI.4 Kontynuacja i rozwój współpracy międzynarodowej

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z instytucjami i organizacjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie handlowi ludźmi

Termin: 2024 r.

Miernik: minimum **43 działania** (w tym spotkania międzynarodowe)

Na bieżąco realizowano współpracę z Ambasadą USA w Warszawie w zakresie **przygotowania informacji do raportu 2023 Trafficking in Persons Departamentu Stanu USA** sporządzanego na podstawie ustawy przyjętej przez Kongres Stanów Zjednoczonych w 2000 roku „*Trafficking Victims Protection Act of 2000*”. Współpraca dotyczyła także działań podejmowanych przez stronę amerykańską w krajach Ameryki Łacińskiej.

Ministerstwo SWiA pogłębiało współpracę z Unią Europejską m.in. poprzez

- o ustanowienie Dyrektora Departamentu Porządku Publicznego MSWiA nowym krajowym sprawozdawcą **NREM**;
- o aktywny udział w spotkaniach **Unijnej Sieci Krajowych Koordynatorów** i Sprawozdawców ds. handlu Ludźmi – NREM;
- o przekazywanie **Europejskiej Sieci Migracyjnej** wkładów do biuletynów oraz rocznych raportów w zakresie przeciwdziałania handlowi ludźmi;
- o przekazanie wkładu dla Narodowego Koordynatora ds. Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego (SUERMB) w celu sporządzenia rocznego sprawozdania z prac Zespołu roboczego ds. koordynacji wdrażania SUERMB w Polsce dla Przewodniczącego Komitetu do Spraw Europejskich;
- o udział przedstawicieli MSWiA w pracach różnych gremiów eksperckich UE: **Komitet COSI** (Stały Komitet Współpracy Operacyjnej w zakresie Bezpieczeństwa Wewnętrznego), **LEWP** (Grupa Robocza ds. Egzekwowania Prawa), **EUCPN** – Europejska Sieć Zapobiegania Przestępczości (European Crime Prevention Network).

W ramach współpracy z **Radą Europy** Polska nominowała kandydatkę do Grupy Ekspertów ds. Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi (GRETA), jak również przekazała wkład do raportu ogólnego z działalności GRETA.

Przedstawiciel Ministerstwa SWiA aktywnie uczestniczył w pracach **Grupy Zadaniowej ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi (TF-THB)** działającej przy **Radzie Państw Morza Bałtyckiego**, m.in. poprzez udział w posiedzeniach, przekazywanie materiałów i wymianę informacji.

Na prośbę Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji, w dn. 6 listopada Ministerstwo SWiA zorganizowało w siedzibie resortu spotkanie z udziałem przedstawicieli ukraińskich instytucji, takich jak General Prosecutor's Office, Ministry of Social Policy, National Social Service of Ukraine, Coalition of Non-Governmental Organization for Countering Human Trafficking, National Police. Głównymi tematami dyskusji były możliwości powołania wspólnych zespołów śledczych do prowadzenia spraw o handel ludźmi, funkcjonowanie krajowego mechanizmu referencyjnego w przypadkach transgranicznego handlu ludźmi, dostęp do pomocy i zakres wsparcia dla ukraińskich ofiar handlu ludźmi identyfikowanych na terenie Polski.

W dniach 25-28 lutego przedstawiciele **Straży Granicznej, Centrum Obsługi Projektów Europejskich oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji** uczestniczyli w **wizycie studyjnej do Hiszpanii, zorganizowanej przez Międzynarodową Organizację ds. Migracji**. Celem wizyty było zacieśnienie współpracy bilateralnej w obszarze zapobiegania i ścigania przestępstwa handlu ludźmi oraz wymiany najlepszych praktyk w tym zakresie. Uczestnicy wizyty spotkali się m.in. z przedstawicielami hiszpańskiego wymiaru sprawiedliwości, organów ścigania oraz organizacji pozarządowych.

W dniu 15 sierpnia odbyło się **spotkanie dla personelu konsularnego akredytowanych w Polsce placówek dyplomatycznych**, poświęcone wyzwaniom i ryzykom związanym z problemem pracy przymusowej. Podczas wydarzenia szczególną uwagę zwrócono na możliwe rozwiązania oraz strategie mające na celu skuteczne przeciwdziałanie temu zjawisku. Eksperti z **Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Komendy Głównej Straży Granicznej, Państwowej Inspekcji Pracy oraz Fundacji La Strada** przedstawili działania swoich instytucji oraz formy wsparcia dostępne dla cudzoziemców. W spotkaniu, w którym udział wzięło 30 osób uczestniczyli m.in. **przedstawiciele ambasad Brazylii, Argentyny, Hiszpanii, Meksyku, Wietnamu oraz Bułgarii**. Spotkanie miało na celu zacieśnienie współpracy oraz wymianę doświadczeń między przedstawicielami konsularnymi a polskimi instytucjami odpowiedzialnymi za walkę z handlem ludźmi i pracą przymusową.

5 listopada **Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji** zorganizowała w Warszawie **międzynarodową konferencję pn. Przeciwdziałanie handlowi ludźmi i wykorzystywaniu związanym z wojną na Ukrainie: wnioski z działań realizowanych regionalnie**. W spotkaniu wzięli udział eksperci reprezentujący państwa regionu zaangażowane w pomoc uchodźcom z Ukrainy, przedstawiciele organizacji międzynarodowych, agencji Frontex oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz zapobiegania handlowi ludźmi. W trakcie konferencji omówiono kluczowe zagadnienia związane z potencjalnym zagrożeniem handlem ludźmi, analizując na podstawie dostępnych danych jego skalę, prezentując formy

wsparcia dla osób poszkodowanych oraz sposoby efektywnej koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi państwami.

Policja w ramach **EMPACT THB** i współpracy w zakresie polityki bezpieczeństwa UE Polska wpisana jest obecnie jako **uczestnik w 12 planach operacyjnych** dot. m.in. zwalczania przestępczości chińskich, ukraińskich, mołdawskich zorganizowanych grup przestępczych. Łącznie polscy przedstawiciele wzięli udział w **15 spotkaniach** w ramach priorytetu EMPACT THB. W ramach powołanej do życia w 2022 r. **specjalnej grupy zadaniowej (UATF)** odbywają się cykliczne spotkania online, gdzie przekazywane są informacje dotyczące wszczętych postępowań w zakresie HL w odniesieniu do ludności Ukrainy, w szczególności uchodźców przebywających na terenie naszego kraju. Przedstawiciel WHL BK KGP wziął udział w 8 takich spotkaniach, w tym 1 w 2024 r.

W 2024 r. miały miejsce **dwie wspólne operacje** koordynowane przez Europol tzw. **EMPACT Joint Action Days (JAD) 20 – 27 czerwca 2024 r. - JAD Labour Exploitation**, miała na celu zwalczanie handlu ludźmi w celu wykorzystania do pracy przymusowej. W ramach działań funkcjonariusze Policji i SG wspólnie z pracownikami Inspekcji Pracy dokonywali kontroli miejsc pracy obcokrajowców, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji uchodźców z Ukrainy. Szczególny nacisk został położony na warunki pracy i legalność zatrudnienia. **3 – 9 czerwca 2024 r. - Joint Action Days op. Global Chain**, dni akcji poświęcone zostały zwalczaniu handlu ludźmi w różnych formach wykorzystania, tj. seksualnym, do żebrania lub zmuszania do popełniania przestępstw. W ramach działań funkcjonariusze KWP/KSP oraz jednostek podległych dokonywali kontroli miejsc przebywania osób zagrożonych HL oraz legitymowali osoby tam przebywające. Szczególny nacisk położony na sytuację uchodźców z Ukrainy oraz dzieci. W wyniku działań udało się ujawnić jedną domniemaną ofiarę handlu ludźmi (młoda kobieta z Kirgistanu zmuszona do świadczenia usług seksualnych na terenie KWP Wrocław).

Ponadto, **Policja** kontynuowała bezpośrednie działania w **sieci Hackathon**. Wydarzenie to organizowane przez Europol w ramach platformy EMPACT THB miało miejsce w dniach 16 – 20 września 2024 r. na terenie Akademii Policji w Apeldoorn, Niderlandy. W działaniach operacyjnych udział wzięło dwóch funkcjonariuszy - koordynatorów z zespołów dw. z handlem ludźmi KWP/KSP.

Na bazie prac w ramach planu operacyjnego (O.A. 8.7), którego zadaniem jest identyfikacja i zwalczanie zorganizowanych grup przestępczych zajmujących się handlem ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego, pracy lub innych form wyzysku w UE i na jej terytorium, w przypadku gdy podejrzani i/lub ofiary pochodzą z krajów Partnerstwa Południowo-Wschodniego (w szczególności z Ukrainy, a w stosownych przypadkach z Armenii, Azerbejdżanu, Gruzji i Mołdawii) oraz z uwagi na zwiększającą się liczbę informacji o wykorzystywaniu obywateli Ukrainy do świadczenia usług seksualnych na terenie Europy w marcu 2024 r. finalnie **podpisano dokumenty ustanawiające OTF RING (Operational Task Force – operacyjna grupa zadaniowa)**. Grupa zajmuje się całym zagadnieniem wykorzystywania seksualnego i w związku z tym wszystkimi sprawami do niej włączanymi. Z przekazanych przez uczestniczące danych wynika, iż Polska stanowi kraj tranzytowy dla ofiar w prowadzonych postępowaniach. W skład grupy wchodzi: Finlandia, Szwecja, Dania, Norwegia, Polska, Ukraina, Łotwa, Irlandia, Hiszpania, Belgia. Przewodniczącym grupy są Czechy, a w ostatnim czasie dołączyła strona niderlandzka. W 2024 r. odbyło się **5 spotkań**, w tym jedno z przedstawicielem firmy, od której zostanie zakupiona licencja na używanie przez członków zespołu narzędzia internetowego – webcrawlera, który ma zostać wykorzystany do monitorowania stron z ogłoszeniami usług seksualnych pod kątem ujawniania prawdopodobnych ofiar procederu handlu ludźmi. Planowane jest spotkanie w lutym 2025 r. (25-28.02.) w celu poznania narzędzia webcrawler. Warto zaznaczyć, że międzynarodowa wymiana informacji policyjnych w zakresie zwalczania handlu ludźmi między organami ścigania stale odbywa się głównie za pośrednictwem Europol-u (kanał SIENA), a także oficerów łącznikowych akredytowanych w Polsce i polskich oficerów łącznikowych za granicą oraz INTERPOL-u. W 2024 r. za pośrednictwem kanału Siena wymieniono łącznie 1157 informacji dotyczących handlu ludźmi, wykorzystania seksualnego dzieci oraz nielegalnej migracji.

W ramach współpracy międzynarodowej z **RPMB** przedstawiciele **WHL BK KGO** brali aktywny udział w opracowaniu podręcznika dla funkcjonariuszy organów ścigania z krajów bałtyckich w zakresie zwalczania przestępczości handlu ludźmi. W sumie, uczestniczyli w **5 spotkaniach** RPMB, w tym w 1 warsztatach (17 – 19.09.2024 r. (Sztokholm/Szwecja)).

Ponadto, w dniach 15 – 17.05.2024 r na siedzibie Armii Zbawienia (Londyn/UK), przedstawiciel WHL BK KGP w ramach projektu Fraud wziął udział w wizycie studyjnej dot. zwalczania nadużyć i oszustw finansowych w kontekście handlu ludźmi w regionie Morza Bałtyckiego

W dniu 13 czerwca przedstawiciel **ZOŚ KGSG** uczestniczył w konferencji poświęconej tematyce handlu ludźmi zorganizowanej w Taszkencie (Uzbekistan) przez **Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości i Biuro Regionalne Azji Centralnej (ONZ)**, gdzie przedstawiono osiągnięcia Straży Granicznej w dziedzinie zwalczania przestępstwa handlu ludźmi (m.in. regulacje prawne, unormowania pozakodeksowe, taktyka działań, współpraca międzynarodowa, dane statystyczne, aktualna sytuacja migracyjna). W dniach 17-19 września w Szwecji przedstawiciel **ZOŚ KGSG** uczestniczył w posiedzeniu przedstawicieli Rady Państw Morza Bałtyckiego, gdzie wspólnie z przedstawicielami innych krajów oraz przy wsparciu FRONTEXu i EUROPOLu opracowano „Podręcznik dla organów ścigania w zakresie zwalczania przestępstwa handlu ludźmi w rejonie państw Morza Bałtyckiego i Ukrainy”.

W dniach 14-15 marca w Belgii przedstawiciele ZOŚ KGSG uczestniczyli w spotkaniu EMPACT THB – Minor Exploitation, którego organizatorem była agencja FRONTEX.

W 2024 r. **Fundacja ITAKA** rozwijała dotychczasową współpracę międzynarodową z organizacjami działającymi w europejskich i światowych sieciach (m.in. Child Focus Belgium, The Smile of the Child, Magnolia, Enfants Disparus Droit d’Enfance, Missing People UK, Kék Vonal Hungary, SOS II Telefono Azzurro) oraz z zrzeszającymi je federacjami takimi jak: Missing Children Europe, International Centre for Missing & Exploited Children oraz Amber Alert Europe.

VI.5 Uwzględnienie problematyki zwalczania i zapobiegania handlowi ludźmi w działaniach na rzecz budowania zdolności do zarządzania tymi zjawiskami w partnerskich państwach trzecich zgodnie z podjętymi przez Polskę zobowiązaniami (Procesy Praski, Budapeszteński, Rabacki, Chartumski, Partnerstwa na rzecz mobilności itp.)

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Termin: 2024 r.

Miernik: brak danych

W 2024 roku Ministerstwo SWiA nie realizowało działań w tym zakresie.

VI.6 Analiza problematyki właściwej oceny prawno-karnej przestępstw zmuszania do prostytucji osób małoletnich, nakłaniania ich do prostytucji, czerpania korzyści z uprawiania prostytucji przez osoby małoletnie jak również wykorzystywania w żebractwie osób małoletnich w odniesieniu do handlu ludźmi

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Sprawiedliwości we współpracy z Prokuraturą Krajową, Komendą Główną Policji oraz Komendą Główną Straży Granicznej

Termin: 2024 r.

Miernik: opracowana analiza

Podmioty odpowiedzialne za realizację nie przeprowadziły szczegółowej analizy w tym zakresie.

Jednocześnie należy podkreślić, że temat ten pozostaje istotnym obszarem zainteresowania właściwych organów i planowane jest podjęcie odpowiednich działań analitycznych w kolejnych latach. Dalsze prace w tym zakresie będą miały na celu zgłębienie problematyki oraz opracowanie adekwatnych rozwiązań w zakresie oceny prawno-karnej wskazanych przestępstw.

Warto nadmienić, że w 2024 r. kontynuowano prace nad realizacją Krajowego Planu Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich na lata 2023-2026 (dalej: Krajowy Plan), przyjętego w dniu 17 października 2023 r. uchwałą numer 204 Rady Ministrów.

Jednym z celów Krajowego Planu jest stworzenie ram prawnych umożliwiających prowadzenie skutecznych postępowań w sprawach o czyny zabronione przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę osób małoletnich, stosowanie wobec sprawców adekwatnych kar lub innych środków.

Krajowy Plan przewiduje m.in. kompleksowe gromadzenie danych statystycznych dotyczących czynów zabronionych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletnich, w tym dotyczących handlu ludźmi, wykorzystania do prostytucji, pornografii i innych form seksualnego wykorzystania, a także gromadzenie danych o osobach pokrzywdzonych ww. czynami.

Opracowano również wskaźniki i terminy monitorujące realizację Krajowego Planu Przeciwdziałania Przestępstwom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich. **Szczególne uwagę** podczas realizacji Krajowego Planu **zwraca się na opracowanie mechanizmów koordynacji postępowań prowadzonych przez funkcjonariuszy Straży Granicznej o czyny zabronione dotyczące handlu ludźmi na szkodę małoletniego, połączone z czynami zabronionymi przeciwko wolności seksualnej i obyczajności. Plan przewiduje powołanie koordynatorów do spraw zwalczania i zapobiegania handlowi ludźmi**, powierzenie im obowiązków konsultantów dla jednostek Straży Granicznej działających na danym obszarze, współpracę z koordynatorami z powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury. Powyższe działanie ma na celu podwyższenie jakości postępowań w których pokrzywdzonym jest osoba małoletnia. Główne założenia Krajowego Planu to możliwość wymiany informacji pomiędzy podmiotami prowadzącymi postępowania na temat metodyki prowadzenia postępowań, aspektów technicznych, dobrych praktyk.

Część VII

Zmiany legislacyjne

VII.1 Zakończenie prac analitycznych nad potrzebą wprowadzenia do Kodeksu karnego definicji pracy przymusowej lub odrębnego przestępstwa doprowadzenia do wykonywania takiej pracy, a w razie potwierdzenia takiej potrzeby – kontynuacja prac nad projektem przepisów nowelizujących Kodeks karny w zakresie tego zjawiska

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Sprawiedliwości we współpracy z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej

Termin: 2022-2024.

Miernik: opracowanie analizy

Przeprowadzona przez Ministerstwo Sprawiedliwości ponowna analiza potrzeby wprowadzenia do Kodeksu karnego definicji pracy przymusowej lub odrębnego przestępstwa doprowadzenia do wykonywania takiej pracy, pozwoliła na przyjęcie wniosku, że **należy w celu przejrzystości prawa wprowadzić do Kodeksu karnego definicję pracy przymusowej**, odpowiadającą odpowiednim przepisom prawa międzynarodowego. Nie ma natomiast potrzeby wprowadzania odrębnego typu przestępstwa, ponieważ taki czyn jest penalizowany w art. 189a Kodeksu karnego, który dotyczy handlu ludźmi, a zgodnie z definicją z art. 115 § 22 Kodeksu karnego pojęcie handlu ludźmi obejmuje również doprowadzenie osoby do wykonywania pracy przymusowej.

VII.2 Analiza potrzeby stworzenia ustawy o przeciwdziałaniu handlowi ludźmi

Odpowiedzialni za realizację: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji we współpracy z członkami Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi

Termin: 2024 r.

Miernik: opracowanie analizy

Zadanie zostało w całości zrealizowane w 2023 r. przez Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, wybrany na podstawie zapytania ofertowego zamkniętego, skierowanego do wybranych ośrodków badawczych zajmujących się m.in. tematyką prawno-karną. Na wykonanie zadania Ministerstwo SWiA przeznaczyło **28 000 zł z budżetu resortu**.

Wyniki ekspertyzy nie dały jednoznacznej odpowiedzi co do zasadności stworzenia jednolitej ustawy. W związku z powyższym po konsultacjach ze środowiskiem instytucji rządowych i organizacji pozarządowych, oraz po dokonaniu ponownej analizy wśród członków – ekspertów wchodzących w

skład grup roboczych działających w ramach Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, Sekretarz Stanu MSWiA, Sekretarz Zespołu, Pan Czesław Mroczek, w dniu 15 listopada 2024 r., działając na podstawie §5 ust. 4 Zarządzenia nr 392 Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 września 2023 r. w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi, **powołał grupę roboczą ad hoc ds. opracowania projektu ustawy o przeciwdziałaniu i zwalczaniu handlu ludźmi.**

FINANSOWANIE

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji na realizację zadań przewidzianych w Krajowym Planie Działań przeciwko Handlowi Ludźmi na rok 2024 wydatkowało środki finansowe w wysokości **1 690 000,00** w tym **1 500 000,00 zł** na kontynuację realizacji zadania pn. *Prowadzenie Krajowego Centrum Interwencyjno-Konsultacyjnego dla Ofiar Handlu Ludźmi* (pkt III.4 ust Planu) oraz **190 000,00 zł** na inne bieżące działania wynikające z KPD.

Kwestie dotyczące przeciwdziałania handlowi ludźmi stanowiły także komponent działań prowadzonych przy wsparciu Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, zarządzanego przez Departament Funduszy Europejskich MSWiA i były prowadzone w ramach poniższych projektów w podanym zakresie:

1. **Projekt pt. „Lubuskie - nowy dom” nr FAMI.02.01-IZ.00-0006/24** obejmuje wsparcie cudzoziemców w procesie legalizacji pobytu i pracy oraz zwiększenie dostępu do informacji może mieć wpływ na zmniejszenie „szarej strefy” na rynku pracy i zwiększenie bezpieczeństwa przedsiębiorców poprzez stabilizację zatrudnienia. Dostęp do informacji będzie mieć wpływ na zmniejszenie ryzyka wystąpienia handlu ludźmi i wykorzystywania niewiedzy cudzoziemców.
2. **Projekt pt. „Zwiększenie dostępności i poprawa jakości usług dla obywateli państw trzecich na Dolnym Śląsku” nr FAMI.02.01-IZ.00-0014/24** obejmuje opracowanie materiałów informacyjnych dla OPT na temat legalnej migracji, o prawach i obowiązkach i dostępności do usług. Opracowanie ulotek skierowanych do grup szczególnego traktowania – stworzenie broszur, ulotek, filmów instruktażowych dot. legalizacji pobytu, zasad wjazdu do Polski, łączenia rodzin, dostępie do usług publicznych, form wsparcia na Dolnym Śląsku. W ramach tego działania planuje się również opracować materiały informacyjne skierowane do osób ze szczególnymi potrzebami, np. ofiar handlu ludźmi, beneficjentów ochrony czasowej i międzynarodowej.
3. **Projekt pt. „Wzmocnienie zdolności Wojewody Pomorskiego w obszarze obsługi cudzoziemców w województwie Pomorskim” nr FAMI.02.01-IZ.00-0011/24** obejmuje zwiększanie świadomości prawnej obywateli państw trzecich jest szczególnie istotne w warunkach często zmienianych i aktualizowanych przepisów. Zjawisko to obserwowane jest na przestrzeni ostatnich lat od czasu ogłoszenia stanu pandemii COVID-19, nasilone skutkami eskalacji konfliktu zbrojnego w Ukrainie. Częste zmiany przepisów, w tym odwołanie stanu zagrożenia epidemicznego, wprowadziły mnogość stanów prawnych i faktycznych, w jakich funkcjonują cudzoziemcy przebywający w Polsce. Wsparcie udzielane obywatelom państw trzecich przez instytucje publiczne są gwarantem dostępu do rzetelnej i sprawdzonej informacji. Brak, bądź niewystarczający poziom takiego wsparcia, a co za tym idzie pozostawanie w niewiedzy, bez pomocy prawnej i administracyjnej naraża takie osoby na zjawiska oszustwa, wykorzystywania ich trudnej sytuacji życiowej, co w konsekwencji może prowadzić do zniewolenia i handlu ludźmi.
4. **Projekt pt. „Cudzoziemiec na Mazowszu” nr FAMI.02.01-IZ.00-0013/24** wskazuje, że cudzoziemcy, będący ofiarami handlu ludźmi uzyskują swobodny dostęp do rynku pracy, a tym samym możliwość samodzielnego utrzymania się po uzyskaniu zezwolenia na pobyt czasowy. Przewlekłość postępowania i długi czas oczekiwania na kartę pobytu powoduje, iż dłuższy czas muszą korzystać ze wsparcia jakie oferuje La Strada - Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu (m.in. poprzez zakwaterowania, wyżywienie). Projekt zakłada prowadzenie działań wspierających tę grupę szczególnego traktowania.
5. **Projekt FAMI.03.01-IZ.00-0005/24 „Centrum Dialogu Międzykulturowego”** obejmuje stworzenie systemu szkoleń z zakresu międzykulturowości i antydyskryminacji, a także identyfikacji osób z grup wymagających szczególnego traktowania – w szczególności osób małoletnich oraz ofiar handlu ludźmi oraz seminaria dla służb bezpieczeństwa publicznego wobec przestępstwa handlu ludźmi oraz przemocy ze względu na płeć. Cyklicznie co roku w ramach Krajowego Planu Działań przeciwko

Handlowi Ludźmi, Wyższa Szkoła Straży Granicznej organizuje różnego rodzaju przedsięwzięcia o charakterze edukacyjnym w związku z obchodami Europejskiego Dnia Walki z Handlem Ludźmi.

6. **Projekt nr FAMI.02.01-IZ.00-0002/24 Wojewody Śląskiego, pn. „Śląskie dla cudzoziemców”** obejmuje warsztaty zespołu interdyscyplinarnego - eksperckiego dotyczące masowej migracji cudzoziemców spoza Unii Europejskiej, w kontekście przeciwdziałania handlowi ludźmi.

PODSUMOWANIE

Jak wynika z przedstawionych w sprawozdaniu informacji, w roku 2024:

- Handel ludźmi jest przestępstwem wielowymiarowym, transgranicznym, dlatego też Polska wzmacniała współpracę w wymiarze międzynarodowym poprzez udział w operacjach EMPACT THB, prowadzenie intensywnej wymiany informacji operacyjnych poprzez system SIENA oraz realizację wspólnych przedsięwzięć z partnerami zagranicznymi. Uczestnictwo w międzynarodowych szkoleniach i warsztatach przyczyniło się do rozwoju kompetencji i wymiany dobrych praktyk.
- W obszarze prewencji i profilaktyki koncentrowano się na działaniach edukacyjnych w placówkach oświatowych i instytucjach rynku pracy. Istotnym elementem była organizacja spotkań i warsztatów dla osób rozważających migrację zarobkową oraz intensyfikacja działań informacyjnych skierowanych do społeczności cudzoziemców, ze szczególnym uwzględnieniem obywateli Ukrainy. Wykorzystano również potencjał mediów społecznościowych w komunikacji prewencyjnej.
- Program rozwoju kompetencji funkcjonariuszy objął systematyczne szkolenia służb prewencyjnych i kryminalnych, specjalistyczne warsztaty dla koordynatorów oraz dedykowane szkolenia z zakresu identyfikacji ofiar. Równolegle rozwijano współpracę międzyinstytucjonalną, intensyfikując relacje ze Strażą Graniczną, Państwową Inspekcją Pracy oraz organizacjami pozarządowymi. Prowadzono wspólne działania kontrolne oraz aktywnie uczestniczono w pracach grup roboczych oraz Wojewódzkich Zespołów ds. Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi.

Wnioski i rekomendacje:

- W kontekście przyszłych działań, priorytetowe znaczenie zdaje się mieć intensyfikacja programów szkoleniowych oraz pogłębianie współpracy na poziomie międzynarodowym. Handel ludźmi jako przestępstwo transgraniczne stanowi poważne wyzwanie dla jurysdykcji krajów. Poszukiwanie i implementacja nowoczesnych rozwiązań technologicznych w procesie wykrywania przestępstw stanowi kolejny istotny kierunek działań. Równolegle należy koncentrować się na wzmacnianiu działań prewencyjnych oraz rozbudowie kompleksowego systemu wsparcia dla ofiar handlu ludźmi.
- W obliczu wyzwań związanych z przeciwdziałaniem handlowi ludźmi, kluczowym aspektem pozostaje potrzeba ciągłego dostosowywania działań do zmieniającego się *modus operandi* sprawców. Istotnym elementem tej problematyki jest również systematyczne podnoszenie świadomości społecznej oraz wzmacnianie mechanizmów współpracy między instytucjami zaangażowanymi w zwalczanie tego procederu. Szczególnie istotny jest rozwój zaawansowanych narzędzi służących do wykrywania przestępstw popełnianych w środowisku cyfrowym oraz doskonalenie metodologii identyfikacji ofiar.
- Problematyka handlu ludźmi wymaga kompleksowego podejścia, systematycznych działań i ciągłej adaptacji do zmieniającej się sytuacji geopolitycznej na świecie oraz rozwoju technologii. Efektywna realizacja założeń przewidzianych w Krajowym Planie Działań Przeciwko Handlowi Ludźmi może przyczynić się do zwiększenia skuteczności w przeciwdziałaniu temu zjawisku oraz zapewnienia lepszej ochrony potencjalnym ofiarom.